

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І. В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Прагматичні особливості комунікативних стратегій
англійськомовного політичного дискурсу та способи їх перекладу
українською мовою (на матеріалі політичних промов та інтерв'ю
англо-американської преси)»

Студентки групи МПа 07-20
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Ткач Христини Іванівни

Допущена до захисту
«___» _____ 2021 року

Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В. Г.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
Тронь Т. В.,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: «Pragmatic features of English political discourse communicative strategies and ways of their translation into Ukrainian (a case study of political speeches of English and American press interviews)»

Group MPa 52-19
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Kristina I. Tkach

Research supervisor:
T.V. Tron
Candidate of Sciences in Pedagogy,
Senior Lecturer

Kyiv – 2021

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:
Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І. В. Корунця

_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В. Г.
“ _____ ” _____ 20 ____ р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студентки **II** курсу МПа 07-20 групи факультету перекладознавства КНЛУ

Ткач Христина Іванівна

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи «Прагматичні особливості комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способи їх перекладу українською мовою (на матеріалі політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси)»

Науковий керівник кандидат педагогічних наук, старший викладач Тронь Т.В.

Дата видачі завдання _____ “10” вересня 2020 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2020 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2020 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2020 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2021 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2021 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2021 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	05 жовтня 2021 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2021 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2021 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)
Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студентки II курсу групи МПа 07-20 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Ткач Христина Іванівна

(ПІБ студента)

за темою «Прагматичні особливості комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способи їх перекладу українською мовою (на матеріалі політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси)»

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____
_____
_____
_____
_____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____
(підпис керівника)

(_____)
(ПІБ керівника)

” ___ ” _____ 2021 року

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студентки **II** курсу групи МПа 07-20 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Ткач Христина Іванівна

(ПІБ студента)

за темою «Прагматичні особливості комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способи їх перекладу українською мовою (на матеріалі політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси)»

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____
(ПІБ рецензента)

_____
(підпис рецензента)

” ” _____ 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПРАГМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	4
1.1 Прагматичні особливості як об'єкт у наукових дослідженнях.....	4
1.2 Перекладацькі стратегії відтворення прагматичних особливостей комунікативних стратегій.....	11
1.3 Особливості текстів політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси та специфіка їх перекладу.....	17
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2	
ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ.....	27
2.1 Засоби реалізації риторичної стратегії.....	27
2.2. Політична промова як жанр політичного дискурсу.....	30
2.3. Характеристики мовленнєвої особистості політика в англомовній картині світу.....	34
Висновки до розділу 2.....	40
РОЗДІЛ 3	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ВІДТВОРЕННІ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ СУЧАСНОГО АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	42
3.1 Прагматичні особливості мовних засобів в публічній риторичній Дональда Трампа.....	42
3.2 Комунікативні конфігурації політичної риторичної Джо Байдена.....	56
3.3 Іллокутивна специфіка промов.....	69
Висновки до розділу 3.....	76

ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ.....	90
SUMMARY.....	126

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному глобалізованому світі висловлювання публічних особистостей відіграють важливу роль у повсякденному житті багатьох суспільств. Особливо це стосується політичної сфери і, відповідно, політичних діячів, які перебувають у перманентній комунікації зі своїми соратниками, опонентами і виборцями загалом. У цьому аспекті надзвичайно значущим є риторичне наповнення політичного дискурсу, який вони продукують і розвивають. З точки зору лінгвістики, принципове місце тут займає прагматика. Адже за допомогою своїх виступів політики мають можливість звернутися до виборців і переконати їх у певних політичних ідеях. Прагматичні особливості їх комунікативних стратегій передбачають здійснення оцінки загального фонду знань, рівня інформованості, його інтересів і цінностей, думок та поглядів, психологічного та біологічного стану, особистих характеристик та інтелектуальних можливостей. Все це передається політичними акторами, такими як партійні діячі, представники влади, активісти громадських рухів та інші, через їхні промови, а точніше зміст їхніх промов.

Переслідуючи певні цілі, вище згадані представники політичних акторів використовують різні комунікативні стратегії і тактики аргументації, для їх виконання. При цьому мовна картина світу демонструє, що в кожній країні є свої унікальні особливості передачі своїх намірів, бажань, особливостей через мовленнєвий процес. У зв'язку з цим науковий інтерес викликає вивчення прагматичних особливостей згаданих стратегій і тактик в англійськомовному дискурсі й аналіз можливих перекладів вибраних фраз українською мовою.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є комплексне вивчення прагматичних особливостей комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способів їх перекладу українською мовою.

Для досягнення мети роботи авторка поставила перед собою такі **завдання:**

- Розглянути прагматичні особливості як об'єкт у наукових дослідженнях;
- Дослідити особливості текстів політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси та специфіка їх перекладу;
- Охарактеризувати засоби реалізації риторичної стратегії;
- Розглянути жанри політичного дискурсу;
- Описати характеристики мовленнєвої особистості політика в англomовній картині світу;
- Проаналізувати прагматичні особливості мовних засобів в публічній риторичі Дональда Трампа;
- Простежити комунікативні конфігурації політичної риторичі Джо Байдена;
- З'ясувати іллокутивну специфіку промов Бориса Джонсона.
- Проаналізувати перекладацькі стратегії відтворення прагматичних особливостей комунікативних стратегій;

Об'єкт дослідження – прагматичні аспекти перекладу англійськомовного політичного дискурсу.

Предмет дослідження – прагматичні особливості комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способи їх перекладу українською мовою промов та інтерв'ю Дональда Трампа, Джо Байдена і Бориса Джонсона.

Для вирішення поставлених завдань у нашому дослідженні були використані такі **методи:** метод системного аналізу – для комплексного вивчення теоретичних і практичних аспектів прагматики, описовий метод – для визначення і характеристики особливостей стратегій і тактик досліджуваних політиків, елементи методу контент-аналізу – з метою виявлення ключових риторичних концептів у промовах і виступах вибраних

для дослідження політиків, лексикографічний аналіз мовних одиниць і засобів прагматичного, а також метод контекстуального аналізу – щоб виявляти специфіку висловлювання в локальному і глобальному мовному вимірах.

Матеріалом для дослідження слугувала картотека з 100 прикладів, зібрана методом випадкової вибірки з політичних промов та інтерв'ю Дональда Трампа, Джо Байдена і Бориса Джонсона. Вибір саме цих політичних діячів був обумовлений їхнім високим статусом у світовому співтоваристві, а також науковим інтересом порівняти специфіку прагматики висловлювань британською англійською і американською англійською.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що обґрунтовано теоретико-методологічні основи вивчення специфіки прагматичних особливостей комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та їх перекладу українською мовою, тобто представлено засоби їх реалізації з позицій дискурсивного підходу.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть бути використані при розробці теоретичних курсів із теоретичної граматики англійської мови, політичної лінгвістики, а також при написанні більш фундаментальних праць, розробки курсу із перекладознавства.

Структура дослідження обумовлена метою і завданнями та складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПРАГМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ

АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1. Прагматичні особливості як об'єкт у наукових дослідженнях

Прагматику визначають як галузь досліджень в семіотиці і мовознавстві, в межах якої вивчається функціонування мовних знаків у мовленні. Будь-яка наука, досліджуючи певний об'єкт, прагне дати відповідь на три основні питання: що? як? і чому (навіщо)? Синтактика, відповідаючи на питання, як побудоване висловлювання, відповідає на питання: як сказано? Семантика, відображаючи ставлення знаків до означених ними об'єктів, відповідає на питання: що сказано? Прагматика, яка вивчає позиціонування знаків до людей, які ними користуються, показує, навіщо була вимовлена певна фраза, і що має бути далі. За словами вченої І. Салата, прагматика – це семантика мови в дії, яка покликана вивчати поведінку знаків у реальних процесах комунікації [36: 58]. Прагматика має справу зі значенням, і воно передбачає фундаментальний підхід до розгляду значення та його взаємозв'язку з реальністю. Як і для суміжних теорій значення, які розглядають саму мову як систематичну для позначення багатьох конкретних речей та її символів. Згідно з А. Сіддікей, істина про семантику, яка зосереджується на значенні речення та його меті, полягає в аналізі різних форм значення у формальний спосіб, а також вона стосується поверхневого значення [70: 77].

Прагматика визначається як аспект лінгвістики, що вивчає взаємозв'язок між висловлюванням і конкретною ситуацією. Адже мовні знаки використовуються людиною для того, щоб повідомляти свої думки іншим людям. Знаки ж виступають засобом комунікації і виробляються людьми для взаєморозуміння. Т. Космеда і Л. Соболев підкреслюють, що за допомогою мовних знаків необхідно також зацікавити співрозмовника в тому, щоб він взяв участь в акті комунікації [21: 66]. Це може бути досягнуто шляхом використання мовних знаків, що апелюють до певних почуттів, бажань, надій комуніканта. Адресант мовних знаків не просто передає одержувачу

інформацію, він зацікавлений в тому, щоб викликати певну реакцію, певні почуття в одержувача. Тобто, прагматична інформація є носієм певного значення і викликає певний характер поведінки. У цьому сенсі, додає іспанська вчена П. Фабер, постає поняття спеціалізованого тексту як такого, що відбувається в межах певної обстановки, яка може бути визначена через набір контекстних прагматичних параметрів, пов'язаних із набором інференційних процесів [51: 64]. Таким чином, зауважує дослідниця, можна сказати, що такі тексти мають глибину / вертикальне розширення, а також ширину / горизонтальне розширення.

Як зазначає І. Кевлюк, сам термін прагматика введений одним із засновників семіотики Ч. Моррісом, за баченням якого, прагматика вивчає поведінку мовних знаків у реальних процесах вербальної комунікації [20: 143]. Лінгвістична прагматика включає цілий комплекс питань, пов'язаних з мовленням, адресантом і адресатом, їх взаємодією в комунікації, ситуацією спілкування.

Відомо, що прагматика вивчає комунікативні події або навмисні дії мовців в певному часі і в певних місцях. На думку К. Корти і Дж. Перрі, прагматика має справу з такими фактами [55: 148]:

- Про об'єктивні факти висловлювання, в тому числі, хто оратор, коли висловлювання відбулося і де воно відбулося;
- Факти про наміри мовця;
- Факти про переконання мовця та адресантів тексту, а також бесіду, якою вони займаються;
- Факти про соціальні інститути, такі як церемонії одруження, зал суду процедури тощо, які впливають на те, що людина робить в межах процесу мовлення.

Водночас дослідник К. Тараненко відзначає, що з огляду на роль особистості в системі мови, у межах лінгвістичної прагматики виділяють ситуативні мовні вислови в мовленні та комунікації, які пов'язані з

ідентифікацією, виокремленням об'єктів реальності [41: 88]. За словами вченого, такі мовні вислови не що інше, як порівняння зі вказівними жестами, прагмалінгвісти використовують для їх називання термін «дейксис». Вітчизняний прагмалінгвіст Ф. Бацевич визначив це поняття так: «Дейксис – це вказівна функція одиниць мовного й паралінгвального кодів у спілкуванні, що виражається лексичними, граматичними, просодичними, паралінгвальними засобами й передбачає ідентифікацію і локалізацію учасників спілкування, об'єктів, подій, процесів, фактів тощо стосовно просторового, часового, соціального та деяких інших контекстів, які створюються мовленнєвим актом і комунікантами» [5: 118]. Дослідниця Я. Ващинська слушно додає, що дейксис відображає здатність мови встановлювати відносини учасників комунікації між собою, локалізувати акт мовлення в просторі і часті щодо «я» мовця. А в основі концепту «дейксис» лежить зв'язок між актом комунікації та висловлюванням як його результатом [9: 20].

Варто зауважити, що чимало аспектів тієї предметної сфери, яку охоплює термін «прагматика», інтегровані в коло лінгвістичних інтересів зовсім не вперше. Зокрема, багато з того, що зараз сприймається як те, що стосується прагматики, тривалий час фігурувало під назвою «риторика» ще в грецькій і римській науці. Тобто, як вказує О. Синчак, з історичного погляду, ранньою обмеженою формою прагматики можна розглядати риторику, яку прагматика невдовзі замінила [39: 72]. Водночас А. Поліщук наполягає, що принципова відмінність риторики від лінгвістичної прагматики полягає в тому, що риторика – це мистецтво мовлення як нормалізована діяльність, дескриптивна практика, а лінгвістична прагматика – наука про мовленнєву діяльність: якщо теоретики риторики мали справу з публічним монологічним мовленням, то прагмалінгвісти орієнтувались здебільшого на розмови і діалоги приватного характеру [33: 53]. Нині ж ми впевнено можемо сказати, що прагматика – це не стільки якийсь аспект лінгвістичного дослідження, це сама його сутність.

На переконання І. Логвиненко, прагматичне значення найбільш явно проявляється у конкретному контекстно-мовному вживанні, що, за її словами, дуже добре простежується на прикладі художніх текстів, які дозволяють автору реалізувати різні компоненти конотативного значення антропонімів [22: 41]. Оскільки, як зауважує В. Радзійон, ми сприймаємо текст як мовленнєвий комунікативний акт, а сам текст слугує об'єктом прагматики, то, відповідно, прагматика відіграє важливу роль у вивченні рекламних текстів [34: 224].

Водночас, вчений Т. Скот-Філліпс, наголошує на існуванні слабкої і жорсткої прагматики. Слабка прагматика, за його міркуванням, це просто контекстна залежність – тобто спостереження того, що наслідки різної комунікативної поведінки залежать, принаймні частково, від певних обставин, в яких виробляється така поведінка. Цей тип «прагматики» широко поширений у природному світі. Це може бути особливо помітною особливістю людського спілкування, але це, безумовно, не єдино людська характеристика. Слабка прагматика представлена як ще один рівень лінгвістичного аналізу, на додаток до семантики, синтаксису тощо. На відміну від цього, жорстка прагматика – це здатність розуму спілкуватися таким чином, який є принциповим питанням соціального пізнання. Точніше, це здатність спілкуватися, висловлюючи та визнаючи конкретні наміри цього акту. Тобто, це фактично соціально-когнітивна основа типу спілкування, який не зводиться до кодів та контекстної залежності [68: 187].

Очевидно, що мова як комунікативна система включає в себе мову як формальну систему (граматику в найширшому розумінні) і компліментарну щодо неї прагматику. На відміну від граматики, прагматика доволі аксіологічна (goal-directed) і оціночна (evaluative). Втім, Дж. Ліч вважає правомірним і необхідним зближення між граматиною і риторикою. Свою «формально-функціональну парадигму» Дж. Ліч будує у вигляді набору постулатів, які фіксують відмінності між формальною і функціональною складовими [57: 113]. Торкаючись питання взаємовідносин семантики і

прагматики, Дж. Ліч займає позицію «комплементаризму». Так, у загальній прагматиці він розрізняє прагмалінгвістику, ближчу до граматики, і соціопрагматику, ближчу до соціології. Це робить прагматику мультидисциплінарним поняттям.

Окремо варто наголосити на функціонуванні прагмалінгвістичного підходу, який в лінгвістиці сприяє дослідженню залежності загальної мовної організації текстів від комунікативно прагматичної мети, засобів реалізації в них текстових категорій, актуалізації структурних елементів. У прагмалінгвістиці релевантними ознаками реклами вважаються цілеспрямована соціальна дія, умови ситуації спілкування, цінності, стратегії, жанри.

У цьому контексті, на наш погляд, слушним постає аспект екстралінгвістичних умов, в яких може існувати прагматика. Так, науковиця Н. Болотнова виокремила два напрямки організації тексту: лінгвістичний і екстралінгвістичний (мовний і позамовний) [7: 29]. До першого аспекту належать фонетичний, морфологічний, лексичний, синтаксичний підрівні в межах інформаційно-ідейного рівня і експресивно-стилістичний та функціонально-стилістичний підрівні, що належать до прагматичного рівня. Водночас екстралінгвістичний аспект тексту формується у свідомості суб'єкта, який створює текст, у процесі реалізації замислу – теми, ідеї, образу, матеріалу дійсності, емоції тощо.

Дослідниця Г. Матковська вказує, що у екстралінгвістичному розумінні прагматичний рівень, одиницями якого є прагмеми, включає підрівні: емоційний, образний, ідейний [27: 119]. За словами А. Мартинюка, одиницями емоційного підрівні виступають емотема, система емотем, емоційний тон [26: 162]. Вчений слушно відзначає, що раціональна аргументація в рекламі знаходить мовне втілення в аргументемі, емоційна – в емотемі, сугестія – в сугестемі, що постають як лінгвокогнітивні засоби реалізації певних мовних стратегій. Усі ці одиниці, за його словами, ґрунтуються на понятті

контекстуально залежної функції, яка корелює з реалізацією комунікативного наміру локальної стратегії.

До одиниць образного підрівня належать мікрообраз, система мікрообразів, художній образ, система художніх образів. Одиницями ж ідейного рівня є мікроідея, система мікроідей, ідея, система ідей. Переважання прагми може свідчити про особливу експресію тексту, його емоційної напруженості, насиченості і корелювати з такими типами мови, як розповідь, опис, а також з певними сферами спілкування і функціональними стилями: художнім, розмовним, публіцистичним.

На думку вченої Л. Родік врахування прагматичних чинників в аналізі тексту часто призводить до включення в текст додаткових елементів й виключення з нього елементів, що зайві з погляду іншомовного одержувача, а також до ряду перетворень значення, які визначаються різноманіттям внутрішньолінгвістичних та екстралінгвістичних чинників [35: 317].

У сучасній лінгвістиці існує також і т.зв. експериментальний напрямок досліджень прагматики. У більшості експериментальних досліджень прагматики є ідея, що прагматика дещо вузько торкається тих аспектів лінгвістичної галузі, які є невід'ємними, а не обумовленими тимчасово попередніми мовними процесами кодування / декодування. З цієї точки зору, на переконання Р. Гіббс і Г. Колстон, люди починають розуміти, що мають на увазі мовці, спочатку беручи участь у багатьох швидкодіючих мовних процесах, в яких розпізнаються звуки, а потім завершують синтаксичний та семантичний аналіз [52: 3]. Прагматичне значення створюється пізніше за допомогою спеціальних прагматичних підсумкових процесів, які загалом можуть застосовуватися до всіх висловлювань або необов'язково застосовуватись з урахуванням конкретних форм мовленнєвого процесу (наприклад, для визначення метафори потрібні різні процеси на відміну від іронічного значення мовця).

В експериментальній прагматиці акцент робиться на ролі, яку «теорія розуму» відіграє у прагматичній інтерпретації мови. За словами І. Новек і Д.

Спербер, основна увага тут спрямована на вивчення способів розуміння того, що люди говорять або пишуть, залежить від створення теорії розуму цієї людини або конкретних думок у якійсь комунікативній ситуації [64: 6]. Оскільки фокус нашої уваги в цьому дослідженні буде зосереджений на публіцистичному тексті, то треба зауважити, що прагматика публіцистичного тексту передбачає активну позицію адресанта стосовно адресата, позаяк оцінка тих чи інших подій і головних фігурантів цих подій, зазвичай, входить в інтенції автора. О. Максимчук стверджує, що прагматична орієнтація преси характеризується універсальністю, з одного боку, і спеціалізацією, з іншого, тож на підставі відмінностей в стилі, тематиці, змісті, зазначає вчена, англomовна преса кваліфікується як «якісна» (преса новин), «середня» (преса думок), «масова» («жовта» преса) [24: 286].

Основна мета прагматичного політичного тексту – отримати відповідний результат шляхом переконання. За допомогою переконання політик бажає: змусити виборця проголосувати за певного кандидата; завоювати любов людей і зміцнити його імідж; змусити людей поділитися погодитися з його словами; інформувати широку громадськість про свою точку зору на певне питання. Зазвичай, це досягається за допомогою великої кількості культурних та мовних особливостей в процесі спілкування. А. Шевельєва вбачає їх такими: дієслова оцінки, перформативні дієслова, що виражають обіцянку, декларування; різні типи запитань, як прямі, так і непрямі, скорочені та повні; приказки та прислів'я, цитати з Біблії, синтаксичний паралелізм, інверсія, фразеологічні одиниці, повторення, метафори, історичні порівняння, антитеза, насильницькі вислови, які роблять промови різкими (категоричними) тощо [69: 53]. Їх використання необхідне для забезпечення успіху комунікативної взаємодії.

Більше того, процес налагодження комунікативних контактів повинен враховувати конкретну мету спілкування, зміст виступу та обставини, за яких воно здійснюється. Через все це риторичне переконання призводить до успішного результату та допомагає усвідомити відповідні комунікативні

стратегії. Відповідно, прагматика як об'єкт наукових досліджень посідає практично ключове місце, адже будь-який вислів у ході мовлення має якусь мету і зміст, а це означає, що в ньому міститься прагматична складова.

1.2. Перекладацькі стратегії відтворення прагматичних особливостей комунікативних стратегій

У сучасному перекладознавстві для опису процесу перекладу часто використовується поняття «стратегія перекладу». Однак, як вказує В. Скрябіна, багатьма дослідниками воно сприймається неоднозначно і розуміється ними досить широко – як концепція перекладу взагалі або концепція перекладу конкретного тексту [40: 72]. Критичний аналіз наукової літератури показує, що при визначенні стратегії перекладу різні вчені керуються різними міркуваннями. Тому надзвичайно важливо спершу чітко визначити поняття. На думку польської ученої Д. Плонської, стратегія перекладу – це потенційно усвідомлена процедура вирішення проблеми, з якою стикається людина при перекладі фрагмента тексту з однієї мови на іншу [66: 68].

Нині існує дві основні стратегії перекладу, які отримали різні назви. Вчений К. Горан зазначає, що, з одного боку, існує стратегія перекладу, яка передбачає буквральність і прямолінійність оригіналу, а з іншого – та, яка захищає вільний, природний, прозорий переклад [62: 48]. Відзначимо, що в сучасному перекладознавстві науковці використовують поняття «очуження» та «одомашнення» (доместикація й форенізація) для позначення діаметрально протилежних стратегій перекладу. Вчена О. Жулавська підкреслює, що ці дві стратегії базуються на таких чинниках як: сфера перекладацької діяльності, тип тексту, потреба перекладача у самовираженні [16: 70]. Відповідно, у процесі перекладу необхідно таким чином поєднати об'єктивне та суб'єктивне, щоб і сам перекладач, і читач відчували себе одним цілим із автораом.

У загальному значенні стратегія перекладу – це рішення до перекладу, яке приймається перекладачем перед тим, як брати участь у фактичному перекладі, тоді як техніка перекладу є практичним методом, за допомогою якого стратегія перекладу операціоналізується. Тим не менше два терміни часто використовуються незмінно для основного методу або процедури виконання перекладу. О. Михайленко зауважує, що перекладацька стратегія передбачає не жорстку послідовність перекладацьких дій, а гнучке варіювання методів і технік перекладу в межах обраних орієнтирів і «генеральної лінії» перекладу, яка, своєю чергою, визначається численними чинниками: комунікативними установками та інтенціями автора оригіналу і цілями перекладу, характером реципієнта та специфікою предметної ситуації, яка перебуває за текстом тощо [28: 150].

Дослідник В. Сдобников визначає стратегію перекладу так: «Стратегія перекладу – це програма здійснення перекладацької діяльності, що формується на основі загального підходу перекладача до виконання перекладу в умовах певної комунікативної ситуації двомовної комунікації, що визначається специфічними особливостями даної ситуації і метою перекладу і, в свою чергу, визначальна характер професійного поведінки перекладача в рамках даної комунікативної ситуації» [38: 172]. Водночас відзначимо, що формування стратегії перекладу на основі загального підходу перекладача до здійснення перекладацької діяльності не виключає, а, скоріше, передбачає наявність у перекладача певної програми, плану діяльності. Фактично застосований перекладачем загальний підхід до здійснення своєї діяльності є результатом взаємозалежності всіх компонентів стратегії перекладу – орієнтування в ситуації, формулювання мети, прогнозування і планування.

Вітчизняний вчений Т. Андрієнко зауважує також на глобальній стратегії перекладу і локальній стратегії перекладу. За його словами, глобальна стратегія перекладу визначається як когнітивна установка на транспортування текстового концепту оригіналу на когнітивні структури мовної картини світу конкретної мови [3: 157]. Натомість локальні стратегії

перекладу можуть трактуватися як стратегії перекладу фрагментів тексту, тобто, вирішення окремих перекладацьких проблем.

С. Засекін виділив декілька перекладацьких стратегій, які відтворюють прагматичну складову комунікативних стратегій тексту [17: 172].

- Найчастотнішою універсалією є стратегія *експлікації* або маркування синтаксичних зв'язків. Цей феномен учений пояснює тим, що при перекладі тексту у фазі його інтерпретації виникає потреба «виявити неочевидні значення тексту, які не лежать на його поверхні», зробити зміст і логічну структуру тексту «зрозумілішими» для самих себе.
- Іншою стратегією на синтаксичному рівні виявилась комунікативно-продукційна універсалія *спрощення* перекладу тексту без втрати первинного значення.

Цікаво відзначити, що спрощення є наріжним каменем такої стратегії перекладу як доместикація. За словами дослідниці О. Волченко, доместикація передбачає заміну елементів вихідного тексту, які є специфічними для культури оригіналу, елементами культури адресата, внаслідок чого відбувається процес спрощення мови, яка стає близькою до цільової культури: назви речей та звичаїв, які є чужими, замінюються на місцеві еквіваленти [10: 439].

Стратегія доместикації реалізовується через кілька прийомів, серед яких: дескриптивна парифраза, метод уподібнення і гіперонімічне перейменування. Дескриптивна парифраза це фактично описовий зворот, за допомогою якого те, що перекладається, не називають прямо, а описово, через характерні їх риси. Специфіка прийому уподібнення криється у відтворенні семантико-стилістичних функцій мови-джерела іншомовним аналогом (наприклад, *conflict of interest* – конфлікт інтересів, але зловживання посадою). Гіперонімічне перейменування – стиль перекладу тексту, який пов'язаний із засадничими поняттями лексичних трансформацій й генералізацією.

Водночас такі прийоми, як транскрипція, транслітерація і калькування стосуються стратегії форенізації, при якій фокус уваги перекладача робиться на культурі оригіналу. При транслітерації передається графічна форма слова засобами мови-перекладу (*hotel* – готель), а при транскрипції – його звукова форма (*Mercedes* – мерседес), через калькування структурно-семантичні моделі мови-походження відтворюються її матеріальними засобами (наприклад, *secondclass citizen* – громадянин другого сорту) [10: 439].

Варто зауважити, що на сучасному етапі розвитку перекладознавства існує і третя стратегія перекладу – нейтралізації. Застосовуючи її, перекладач намагається позбавитися будь-якої ознаки, яка б характеризувала певну культурну групу, позаяк у багатьох випадках він просто не має іншого вибору, аніж використати нейтральний, абсолютно немаркований переклад. Ця стратегія нейтралізації утворена поєднанням форенізації та доместикації.

Що стосується відтворення прагматичних особливостей комунікативних стратегій, наголосимо, що інтенції мовців реалізуються через комунікативні модуси з допомогою різних мовних засобів. В когнітивно-прагматичному аспекті модус мовної поведінки трактується як вербальна і невербальна комунікативна взаємодія, в основі якого лежать мотиви і потреби співрозмовників, а також враховуються їх соціальні ролі і індивідуальні особливості. Важливими чинниками, що зумовлюють успішність комунікації, є врахування соціально-психологічних особливостей співрозмовника, дотримання правил соціальної взаємодії, наявність мовних компетенцій перекладача. В основі комунікативного модусу лежить взаємозв'язок іллокутивного чинника з мотивами мовного впливу, які визначають мовні дії мовця на адресу реципієнта.

За словами амстердамських дослідників Р. Лакофф і Д. Теннен, осмислення комунікативно-прагматичної специфіки перекладу не може обійтися без аналізу мотиваційних основ перекладацької діяльності [56: 345]. Мотиви відповідають потребам особистості, а їх головною функцією є функція спонукання до діяльності. Л. Макарова виділяє такі мотиви перекладу:

професійний мотив, пов'язаний з потребою реалізації соціально регламентованої професійної діяльності; *естетичний мотив*, обумовлений можливістю творчої самореалізації, втіленням індивідуальних художніх здібностей і вподобань; *гедоністичний мотив*, взаємопов'язаний з естетичним і припускає виникнення почуття творчої насолоди, в якому проявляються як захоплення оригіналом, так і задоволеність власними перекладацькими результатами; *мотив самоствердження*, нерідко обумовлений прагненням домогтися переведення, якісно перевершує виконані перш переклади; *ціннісний мотив*, пов'язаний з усвідомленням культурно історичної цінності перекладу як акту культури; *мотив традиції*, що передбачає проходження традиціям, що склалися [23: 15].

Окрім цього, як вказує І. Чалінойн, у конкретному перекладі можуть бути відображення і інші приватні мотиви, як-то: мотив полеміки, обумовлений незадоволеністю вже наявними перекладами; мотив інновації, пов'язаний з втіленням в перекладі нового сприйняття оригіналу; мотив моди, в якому знаходить відображення бажання перекладати твори, які залучають найбільший інтерес літературного співтовариства; «просвітницький» мотив, що обумовлює пояснювальну тенденцію перекладацької діяльності і пов'язаний з розширенням культурних обріїв читачів [48: 53].

Чеська вчена У. Чолодова зазначає, що до прагматичних аспектів перекладу з метою реалізації комунікативних стратегій належать [47: 108]:

- професійний аспект, що передбачає сформованість наявність необхідних знань, умінь і навичок;
- інтенціональний аспект, який пов'язаний з намірами, реалізованими в перекладацькій комунікації;
- творчий аспект, обумовлений тим, що перекладач виконує функції автора слова;

- особистісний аспект, який утворює суб'єктивну компоненту діяльності і відображає індивідуальні установки, емоції і вподобання перекладача;
- ситуативний аспект, який стосується просторово тимчасової специфіки художньої комунікації;
- емоційно асоціативний аспект, обумовлений емоційними характеристиками вербально-художньої інформації та гедоністичним переживанням перекладача в ролі читача оригіналу і автора перекладу;
- оціночний аспект, опосередкований оціночними параметрами художньої комунікації і пов'язаний з оцінкою перекладу у взаємозв'язку із оригіналом.

Комунікативний аспект мовлення може бути визначений прагматикою мови як його інтегральна характеристика. Таким чином, в процесі перекладу інтерпретатори переслідують певні прагматичні цілі. Прагматична мета перекладачів може бути спрямована на завоювання авторитету або бажання сподобатися, на передачу реципієнтам нових знань, на зміну їх світогляду, на створення гарного настрою, на залякування, позбавлення його волі і здатності чинити опір, виведення його з психічної рівноваги, на переконання зробити щось. Як наголошує Е.-А.Гут, для її досягнення комунікантами застосовуються різні комунікативні стратегії і тактики. Комунікативна стратегія, за його словами, полягає у виборі комунікативних намірів, розподіл інформації по комунікативним складовим і виборі порядку проходження комунікативних складових в реченні [53: 46]. Важливим для розуміння суті комунікативної стратегії є те, що стратегія несе на собі відбиток особистості людини, набуває індивідуального забарвлення. Стратегія є вектором прояви мовної особистості в тексті перекладу.

Важливо зазначити, що в комунікативна стратегія полягає також у врахуванні лінгвокультурних особливостей текстів. Вітчизняні вчені Н.

Ніконова, Я. Бойко та Ю. Савіна, досліджуючи перекладацькі аспекти англomовного гумору, дійшли висновку, що комічне у британському гуморі надається шляхом збереження, локалізації, доповнення, та глобалізації; водночас американський гумор через використання локалізації, доповнення, глобалізації та збереження [63: 101]. Відповідно, на їх переконання, існує взаємозв'язок між переважаючим типом невідповідності та вибір стратегій перекладу комічного, які для британців та американців доволі різні. Тож аналіз культурного походження автора тексту дозволяє виявити специфічні для його культури ознаки, втілені в його тексті та кращезрозуміти вибір стратегій перекладу для адекватного представлення матеріалу в мові, на яку він перекладається [63: 101].

1.3. Особливості текстів політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси та специфіка їх перекладу

Сучасні лінгвістичні праці відзначені широким різноманіттям досліджень з питань жанрово-стилістичних особливостей текстів різних функціональних стилів й, зокрема, текстів політичних промов. Політична промова – це заздалегідь підготовлений виступ з позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, з накресленими планами, перспективою політичних змін [54: 59].

Політичною промовою може бути парламентський виступ як публічне намагання переконати депутатів та суспільство в доцільності певної ідеї, заходів, дій. За словами А. Баранова, для цього використовуються оригінальні пропозиції, аргументи, несподівані думки, емоційний виклад, швидка реакція, «рамка» мовного етикету. Більше того, політична промова представляє собою один із видів публічного монологічного мовлення, для якого характерні такі елементи мовної ситуації, як чисельна аудиторія та офіційна обстановка [4: 15]. Саме політична промова була і є основним об'єктом дослідження риторики. Найпоширенішим визначенням поняття риторики є визначення її як теорії переконуючої комунікації [6: 57]. Виходячи ж з дефініції стратегії як

довгострокового плану або тактики дії, правомірно розглядати поняття риторичної стратегії як тактику риторики, або як риторичну дію, яка передбачає активне використання інструментарію та принципів риторики. Згідно з І. Бутовою, головною ознакою процесу комунікації в політиці є його безпосередня орієнтованість на аудиторію з метою отримання потрібної мовцю суспільно-політичної реакції [8: 235].

Зважаючи на те, що будь-яка політична промова має не лише інформативний, а й інтенціональний характер, необхідним є ретельний відбір мовних засобів усіх рівнів для досягнення основної мети такого типу виступу – переконання. Вчені Дж. Перрі Гілс та Дж. Хоган вказують, що композиція текстів політичних промов складається, як правило, з трьох основних частин: вступу, основної частини і закінчення [65: 142]. Мета вступу полягає в тому, щоб привернути та опанувати увагу аудиторії, а також мотивувати її вибір, тобто підготувати аудиторію для подальшого сприйняття інформації. Основна частина, як структурна одиниця політичної промови містить виклад матеріалу та аргументацію. Основними методами викладу інформації є індуктивний (хід від конкретного до загального) і дедуктивний (переміщення від загального до часткового). Закінчення текстів політичних виступів представляють собою ретроспективний хід мовця – він повертається до найважливіших пунктів основної частини й будує закінчення як нагадування про них. Характерним для текстів політичних промов є використання нового повтору: останні абзаци промови майже дублюють відповідні абзаци вступу.

На лексичному рівні образність та виразність мови політичних промов досягається завдяки використанню тропів – засобів фігурального зображення предметів та явищ, до найпоширеніших з яких відносяться метафора, епітет, гра слів, іронія та ін. Механізм їх дії полягає в здійсненні переносу конотативних значень з об'єкту, з яким порівнюється даний об'єкт, на той, що порівнюється. Таким чином відбуваються спочатку кодування мовцем інформації, а потім в свідомості аудиторії має місце її декодування. На синтаксичному і лексико-синтаксичному рівні поширеними є такі засоби, що

забезпечують реалізацію риторичної стратегії, як паралельні конструкції, риторичні питання, антитези, градації та ін. Як зазначає дослідник Ф. Лангобарді, у політичній промові риторика та прагматика реалізуються разом, щоб виправдати комунікативні цілі оратора, а однією з головних особливостей політичної промови фактично є маніпулювання інформацією. Адже оратор представляє свою тезу так, ніби це незаперечна реальність, і використовує припущення та неявні значення, метою яких є маскуванню апологетичного сенсу повідомлення [58: 234]. Загалом, з синтаксичної точки зору для текстів політичних промов найбільш характерним є використання нееліптичних та складних речень.

Переклад політичної промови чи інтерв'ю англо-американського стилю має низку функціональних і стилістичних особливостей, які прямо залежать від особливостей самого політичного дискурсу. Із загальномовних функцій найбільш актуальною для політичного дискурсу є функція впливу на адресата. Теорія перекладу на сучасному етапі свого розвитку звертає увагу на взаємозв'язок перекладу і соціолінгвістичних чинників. Адже, як доречно запевняє К. Шьофнер, реципієнт незмінно сприймає текст перекладу через призму своєї національної культури і відповідно деякі змістовні аспекти висловлювання можуть бути апіорі не зрозумілі або неправильно розтлумачені [67: 109]. Вчена додає, що тексти, написані політиками, або повні стенограми їх прес-конференцій чи інтерв'ю не є найбільш типовою формою політичного дискурсу в ЗМІ, адже масмедіа, за її словами, виробляють тексти у власних редакційних рамках, тим самим також взаємодіючи з певними політичними подіями та політичним дискурсом, який висвітлюють [67: 112]. Журналістські тексти таким чином, також перебувають у міжтекстових відносинах з політичними текстами, які, крім того, можуть характеризувати інтертекстуальність між мовами та культурами.

Відзначимо, що політичний текст як в українській мові, так і в англійській містить не тільки інформацію про якісь події чи проблеми, але і передбачає певний агітаційно-пропагандистський вплив на читача чи слухача.

Отже, мова, якою повідомляють про політичні аспекти життя, повинна бути зрозумілою не тільки фахівцям, але й широкому загалу. Зі стилістичної точки зору для суспільно-політичних текстів характерне поєднання наукового стилю (спеціальної лексики і термінології) зі стилем художньої літератури, який включає в себе елементи умовності і емоційного забарвлення, наявність слів з різноманітних верств загального словесного запасу мови і усно-розмовних синтаксичних зворотів.

Зауважимо, що політична промова як жанр політичного дискурсу, за Р. Безансоном, належить до інституційного виду спілкування, у якому, на відміну від особистого, жорстко зафіксований статус кожного комуніканта [45: 735]. Поряд з цим слід зазначити, що публічна промова традиційно є основним об'єктом риторики. Саме риторичний підхід дає можливість вивчити всі складові ефективною політичної промови. Впродовж багатовікової історії риторики розуміння її предмета, завдань, внутрішньої будови зазнавало кардинальних змін.

Отже, політичні промови, що представляють собою взірці ораторського мистецтва, використовуючи розвинутий інструментарій риторики для здійснення головної мети – переконання, мають велику кількість засобів впливу, що дає змогу дійти висновку про велику сугестивну силу політичного виступу як типу тексту. Реалізація риторичної стратегії, що передбачає дотримання принципів і методів риторики як теорії переконуючої комунікації відбувається в таких промовах на кожному рівні мовної системи.

Як зазначає В. Дем'янков, політичні промови можна розглядати з чотирьох точок зору:

- політологічної, яка слугує підґрунтям для політичних висновків;
- філологічної – інтерпретує політично-ідеологічні концепції;
- соціопсихолінгвістичної – досліджує ефективність досягнення прихованих та явних політичних цілей мовця;

- індивідуально-герменевтичної осі політичних промов – виявляє особистий зміст мовлення автора у певних обставинах [13: 112].

Характерні риси ораторського стилю визначають особливості його конкретних втілень і побутування. Передусім, політична промова є одним з видів публічного живого мовлення. Як обов'язкова ознака ораторського стилю виступає, як відомо, цільова настанова, тобто те, що називається ораторським наміром (інтенцією). Залежно від характеру аудиторії, жанру й мети впливу мовець вибирає стиль мовлення, що включає суму художніх прийомів оформлення теми. Публічний виступ є рухливим та різноманітним конгломератом мовних, мімічних та інших засобів вираження. При цьому особливу роль у формуванні виразності публічної промови й реалізації прямого впливу на аудиторію грає яскраве просодичне оформлення промови політичного діяча, що виявляється в збільшенні та варіюванні основних просодичних параметрів. О. Алексієвець зазначає, що у політичній промові просодія слугує свідомим та навмисним знаряддям прямого впливу [1: 250]. Цілісність ораторської промови полягає в єдності її теми – головної думки виступу, основної проблеми, поставленої в ній, – та смислових частин різної структури й довжини. Промова впливає лише в тому випадку, коли є чіткі смислові зв'язки, що відображають послідовність у викладі думки. Плутане, непослідовне висловлювання не досягає мети, не є доцільним у риторичному сенсі спілкування. У кращому випадку слухачі залишаються байдужими, у гіршому – не розуміють, про що йде мова. Отже, політичні промови, що представляють собою взірці ораторського мистецтва, використовуючи розвинутий інструментарій риторики для здійснення головної мети – переконання, – виявили наявність великої кількості засобів впливу, що дає змогу дійти висновку про велику сугестивну силу політичного виступу як типу тексту. Реалізація перекладацької стратегії, щопередбачає дотримання принципів і методів риторики як теорії переконуючої комунікації відбувається в таких промовах на кожному рівні мовної системи.

Центральною категорією лінгвістики, яка втілює взаємозв'язок між мовою й мовленням, є категорія суб'єкта у всій сукупності її семантичних, синтаксичних, комунікативних і прагматичних параметрів. З прагматичного погляду перспективною сферою дослідження категорії суб'єкта вважається політична комунікація, оскільки саме тут адресант має широкі можливості для мовленнєвого впливу на групову свідомість адресатів. Категорію суб'єкта в прагматичному смислі ми розглядаємо як сукупність мовних і мовленнєвих засобів самопрезентації мовця в тексті. Прагматична реалізація категорії суб'єкта в політичній промові може бути визначеною як «стратегічний процес, базисом для якого є вибір оптимальних мовних ресурсів» [14: 7]. Стратегія належить до специфічних аспектів мовленнєвої поведінки прагматичного суб'єкта і виражається у сукупності дій та мовних засобів, які використовуються для вирішення комунікативного завдання промовця. З типологічного погляду розрізняються загальні та часткові стратегії [44: 149]. Так, загальна стратегія самопрезентації прагматичного суб'єкта в політичній промові складається із часткових стратегій самовираження, самоствердження та самолегітимації.

Цікавим є дослідження вітчизняної вченої М.Дорофєєвої, на думку якої, текстовий рівень самопрезентації суб'єкта в політичній промові утворюють сукупності мовних і мовленнєвих тактик, що їх використовує промовець з метою впливу на аудиторію [15: 200].

Однією зі специфічних рис політичного дискурсу є його ідеологічна спрямованість. Вона полягає в тому, що політичний діяч актуалізує в тексті свою систему цінностей, оцінок інформації, яку він викладає або нав'язує одержувачу тексту. Ідеологічна спрямованість реалізується в тексті особливими засобами, які служать для емоційно-психологічного впливу на реципієнта, зважаючи особливу увагу, як вказує Т. ван Дейк, на мовні особливості [50: 734]. Найбільш дієвим засобом передачі виразності, оцінковості, агресивності, полемічності і маніпулятивності в політичній мові

виступає метафора. У політичному дискурсі метафора є засобом переконання, прийняття чи неприйняття певних політичних позицій.

Завдяки своїй фігуральності, метафора виконує прагматичну інтерактивну функцію згладжування найбільш небезпечних політичних висловлювань, які зачіпають суперечливі і неоднозначні політичні проблеми, мінімізуючи відповідальність мовця за можливу буквальну інтерпретацію його слів адресатом. Переклад метафори пов'язаний з вирішенням низки лінгвістичних, літературознавчих, культурологічних, філософських та інших проблем. Важливість правильного підходу до вивчення способів перекладу метафори обумовлена необхідністю адекватної передачі образної інформації та відтворення стилістичного ефекту оригіналу в перекладі. На думку вченого П. Ньюмарка, перекладач стикається з двома основними проблемами при перекладі метафори:

1) зрозуміти, який обсяг семантичної складової метафори варто передати в перекладі;

2) якою мірою смислова складова метафори знаходиться на перетині полів образності і семантики описуваного об'єкта. Існує кілька класифікацій перекладу метафор [61: 104]. Вчений виділяє наступні стандартні процедури переведення метафор:

- збереження аналогічного метафоричного образу, тобто дослівний переклад;
- переклад метафори порівнянням;
- заміна еквівалентної метафорою мови, на яку переводить;
- збереження аналогічного метафоричного образу з додаванням пояснення, яке робить підставу порівняння експліцитно;
- перефразування [61: 106].

Специфічні властивості також характерні для перекладу фразеологізмів. Вони стилістично і емоційно забарвлені, часто національно специфічні, а також неподільні. Слова, що входять до їх складу, втратили свою семантику,

тому значення фразеологічних зрощень неможливо вивести з значень складових їх елементів, адже їх значення не мотивовані. З огляду на це іноді буває важко здогадатися про значення незнайомого фразеологічного зрощення. Як зауважує А. Зубрик, такі речення характеризуються ідіоматичністю [18: 317]. Вчений додає, що найкращий спосіб – передати фразеологізм фразеологізмом, а також фразеологічним аналогом. Якщо перекладачеві не вдається знайти еквівалент або аналог фразеологічної фрази в мові, то він може передати його зміст за допомогою описового перекладу. Натомість фразеологічним єдностям, підкреслюють дослідниці А. Мамвляєва та Н. Спірідонова, притаманні образність і вмотивованість, вони рухливі і допускають деяку варіативність [59: 243]. Вони використовуються в переносному значенні, але з тих компонентів, які входять до них, може бути виведено значення всього виразу. При перекладі іноді достатньо знайти відповідність, яке нехай і побудовано на іншому образі, але збігається з основним задумом.

З огляду на соціальну ригористичність статусно-рольових відносин між комунікантами політичних промов, вона тяжіє до розряду офіційних видів. У поданому дослідженні за одне з базових приймаємо твердження В. Герасімова про те, що повідомлення, наповнене політичним змістом та реалізоване в обставинах, релевантних політиці, може бути віднесеним до сфери омовлення політичної промови [12: 16]. У попередньому огляді деяких промов помітно виділяються два великих напрями – філософський, пов'язаний із герменевтикою і так званим аналізом повсякденної мови (*ordinary language*), і філологічний, представники якого спирались на використання лінгвістичних методів аналізу, а також на літературознавче за своїми джерелами вивчення наративності та сюжетики дискурсів.

Варто зауважити, що англomовний політичний дискурс є ключовим джерелом неологізмів в українському повсякденному вжитку, що, на думку С. Максимова, створює низку проблем при адекватному їх перекладі українською [25: 68]. Втім, відзначимо, що такі широкопоширені слова як інтернет, студент,

автомобіль тощо вже не створюють труднощів при перекладі, оскільки прижилися в побутове мовлення. Водночас, за словами Л. Фесенко, виступи політиків насичені експресивною лексикою, що підкреслює емоційний стан, переконання, виразами, що є характерними для окремої культури чи країни, а тому Для їх перекладу перекладачеві варто вживати лексичні та стилістичні трансформації, підбирати еквіваленти у мові перекладу, враховувати факт міжкультурного варіювання[42: 265]. Вчена наводить приклад невдалих перекладів фразеологізмів, коли М. Хрущов під час свого виступу озвучив ідіому «Кузькина мать», яку його перекладач переклав буквально «Kuzma's mother»[42: 266]. За її словами, в таких випадках подібний переклад має негативне значення, тому що сенс втрачається і промовець може бути цілком незрозумілий слухачам.

Дослідниця О. Мішкова звертає увагу на те, що при перекладі американського політичного дискурсу потрібно враховувати лінгвокультурологічні особливості американської риторики, а ігнорування соціокультурних особливостей може призвести до втрати ідеї, яку хотів передати промовець. Також задля досягнення адекватності в перекладі необхідно звертатися до трансформацій, які можуть знадобитися при відтворенні функцій риторичних прийомів [29: 140]. Складно з нею не погодитися, адже найважливіша характеристика політичних текстів – це культурна специфіка. Будучи предметом інтересу лінгвокультурології, політичний дискурс є фактично зрізом мовного і культурного стану суспільства.

Інтерв'ю і промови політичних діячів насичені важливою культурною інформацією, де фіксуються і відображаються як загальні, так і специфічні особливості функціонування національних мов і культур. Так, досліджуючи політичний образ Б. Обама крізь призму мовленнєвої особистості, вчена В. Ніконова підсумовує, що цей процес відбувається в екстралінгвальному контексті, на тлі якого розгортається комунікація у політичних промовах американського президента і який обумовлює процеси породження й

інтерпретації текстів політичних промов президента. Він визначається як комплексний, оскільки, на переконання дослідниці, він представляє собою глобальний контекст політичної ситуації сьогодення, що охоплює соціально-історичну, політико-ідеологічну, етнокультурну і психолого-прагматичну ситуації комунікації [30: 22].

Висновки до розділу 1

1. Процес налагодження комунікативних контактів враховує ціль спілкування, зміст та обставини виступу. Ось чому, риторичне переконання призводить до успішного результату та допомагає усвідомити відповідні комунікативні стратегії.

2. Тож, прагматика як об'єкт наукових досліджень посідає практично ключове місце, адже будь-який вислів у ході мовлення має бути змістовним, доступним, емоційно-забарвленим та ціле направленим.

3. Важливо зважати на те, що будь-яка політична промова має не лише інформативний, а й інтенціональний характер, необхідним є ретельний відбір мовних засобів усіх рівнів для досягнення основної мети такого типу виступу – переконання.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

2.1 Засоби реалізації риторичної стратегії

Риторичні стратегії дуже поширені, оскільки всі суб'єкти та організації бажають, у певний спосіб, відобразити своє основне послання для соціуму. Не маючи стратегії, неможливо вплинути на велику кількість цільової аудиторії. Якщо мовець збирається витратити час, щоб виділити свої ключові

повідомлення, найкраще розробити сильну комунікативну стратегію, за допомогою якої інформація однозначно проникне до людей.

Риторична стратегія – це «план передачі інформації, що стосується конкретного питання, події, ситуації або аудиторії» [49: URL]. Вона слугує кресленням для спілкування з громадськістю, зацікавленими сторонами або навіть колегами.

Будь яка риторична стратегія, спрямована на певну зону впливу на аудиторію, реалізується досягненням конкретної прагматичної цілі. Риторичну стратегію як різновид мовної стратегії визначаємо як «особливий тип стратегічних планів, в рамках яких використовуються різні прийоми ораторського мистецтва і риторичні техніки ефективного впливу на адресата» [19: URL]. Ретельне продумування і вибір тих чи інших риторичних стратегій підсилюють ефект аргументації, що оптимізує в цілому комунікацію і робить її успішною.

Більшість риторичних стратегій включають такі елементи:

- Короткий виклад аналізу ситуації
- Сегментація аудиторії
- Теорія програми для інформування про розробку стратегії
- Цілі спілкування
- Підходи до досягнення цілей
- Позиціонування для бажаної зміни
- Переваги та повідомлення для заохочення бажаних змін
- Канали зв'язку для розповсюдження повідомлень
- План реалізації
- План моніторингу та оцінки
- Бюджети [55: 396].

Риторичні стратегії посиляються на хитрі механізми її реалізації з метою переконання цільової аудиторії. Також, вони можуть бути засобами для додавання особливих спеціальних ефектів, які мають на меті сподобатися потенційним слухачам. Так, Дж. Том та А. Евс пояснюють, що риторичні

засоби – це «лінгвістичні особливості, які можна використовувати для різноманітних сфер впливу на людину» [71: 40].

Тож, термін «риторична стратегія» розуміємо, як цілеспрямоване застосування різноманітних мовних засобів (вербальних та невербальних), що має на меті переконати людину прийняти думку та погодитися із поглядами, того, хто говорить, і таким чином, діяти відповідного почутого:

(52) *We will never ever give up and we will come back. We'll come back together. We didn't get into all this overnight. We won't get out of it overnight. And we can't do it as a separated and divided nation. The only way we can do it is to come together, to come together as fellow Americans, as neighbors, as the United States of America* (Donald Trump, URL). — Ми ніколи не здамося і повернемося. Ми повернемося разом. Ми не потрапили у все це за одну ніч. Ми не вийдемо з нього за одну ніч. І ми не можемо зробити це як відокремлена та розділена нація. Єдиний спосіб, яким ми можемо це зробити, - це об'єднатися, об'єднатися як співвітчизники, як сусіди, як Сполучені Штати Америки.

Очевидно, що вибір лінгвістичних засобів реалізації риторичної стратегії залежить від цільової аудиторії та ситуативного середовища, а також їхньої взаємодії. Для систематичного визначення засобів реалізації риторичної стратегії, ділимо їх на рівні:

- 1) фонетичний (увага зосереджується на звукових особливостях дискурсу: ритм, мелодичність):

(64) *I'm pleased to announce nominations and staff for critical foreign policy national security positions in my administration. It's a team that will keep our country and our people safe and secure. And it's a team that reflects the fact that America is back, ready to lead the world, not retreat from it. Once again sit at the head of the table* (Joe Biden, URL). — Я радий оголосити кандидатури та співробітників на найважливіші посади в моїй адміністрації з питань зовнішньополітичної національної безпеки. Це команда, яка берегтиме і захищатиме нашу країну та наших людей. І це команда, яка відображає той

факт, що Америка повернулася, готова керувати світом, а не відступати від нього. Вкотре його очолити.

2) лексичний (словесне наповнення):

(61) *We're a great nation. We're good people. We may come from different places, hold different beliefs, but we share in common a love for this country, a belief in its limitless possibilities. For we, the United States of America, has always set the example for the world for a peaceful transition of power. We'll do so again* (Joe Biden, URL). — Ми чудова нація. Ми добрі люди. Ми можемо походити з різних місць, дотримуватися різних переконань, але ми спільно поділяємо любов до цієї країни, віру в її безмежні можливості. Адже ми, Сполучені Штати Америки, завжди подавали світові приклад мирної передачі влади. Ми зробимо це ще раз.

3) граматичний (типи речень, їх структура, вживання певного часу, членів речення):

(70) *It reminded me of my dad. He used to say «Joey, I don't expect the government to solve my problems, but I expect them at least to understand my problems». The folks I'm talking about, the folks out there aren't looking for a handout. They just need help* (Joe Biden, URL). — Це нагадало мені мого батька. Він зазвичай говорив: «Джої, я не очікую, що уряд вирішить мої проблеми, але я очікую, що він, принаймні, зрозуміє мої проблеми». Люди, про яких я кажу, люди не шукають подачок. Їм просто потрібна допомога.

4) синтаксичний (застосування стилістичних прийомів):

(22) *But we have many healthcare plans now where it's 60%, even 65% less expensive than Obamacare. It's better than Obamacare, and what we really have left is the carcass of Obamacare or you could call it new healthcare, because without preexisting... without the whole thing with the individual mandate, it's a whole different ball game. It's a much different plan* (Donald Trump, URL). — Але зараз у нас є багато планів у сфері охорони здоров'я, які нам обійдуться на 60%, навіть на 65% дешевше, ніж Obamacare. Це краще, ніж Obamacare, і у нас насправді залишився каркас Obamacare, або ви можете назвати це новою

охороною здоров'я, адже без її не було до цього часу... без усього, що має індивідуальний мандат, це зовсім інша гра. Це зовсім інший план.

Таким чином, мова є джерелом різних засобів вираження комунікативних стратегій. Для впливу на аудиторію та зосередження уваги слухача, політики відшукують особливі прийоми, які б виражали їхній індивідуалізм. Але, важливо не просто підібрати вдалі засоби переконання, але й побудувати свою промову так, щоб вона була логічно звязаною та легкою сприймалася на слух.

2.2. Політична промова як жанр політичного дискурсу

Політична діяльність в усі часи відігравала особливу роль в житті соціуму. Сьогодні існує велика кількість способів її презентації політиками різних держав, що пов'язано перш за все з жанровим розмаїттям, викликаним неоднорідністю цільових установок і комунікативних ситуацій (політична агітація, урочиста промова, інформаційне повідомлення та ін.). За допомогою виступів політики мають можливість не просто звернутися як до міжнародного співтовариства, так і до громадян своєї країни, а й впливати на свою аудиторію. Таким чином, політичний дискурс можна вважати сьогодні одним із значущих об'єктів аналізу в лінгвістиці.

В ході публічних виступів, ретельно продуманих і підготовлених заздалегідь, політики усього світу користуються різноманітними лінгвістичними засобами для досягнення своєї мети. Як правило, політичні виступи спрямовані на надання ідеологічного впливу, формування у аудиторії певного ставлення до тих чи інших реалій політичного життя. Політична риторика має здатність налагоджувати дружні стосунки між країнами, але також викликати конфлікти між державами і всередині країни [32: 53].

На думку М. Цуцієвої, «політична промова» є важливою частиною дискурсу, адже вона « не обмежується рамками власного тексту, а й включає також соціальний контекст комунікації, що характеризує її учасників, процеси продукування і сприйняття мови з урахуванням фонових знань» [43: 76]. Такої

ж думки притримується Л. Макарова, яка говорить, що «політична промова – це правильно написаний текст плюс ситуація» [23: 9].

(60) *As I said in this campaign, I will be president for all Americans. I'll work just as hard for those of who you didn't vote for me as I will for those who did* (Joe Biden, URL). — Як я вже казав під час цієї кампанії, я буду президентом усіх американців. Я буду працювати так само наполегливо для тих, хто не голосував за мене, як і для тих, хто проголосував за мене.

Цей уривок із інавгураційної промови Дж. Байдена містить хороший текст (включає засоби реалізації комунікативної стратегії – вживання займенника першої особи однини, повторення, антитези тощо), який тісно переплітається із конкретним соціальним контекстом, та виконує прагматичну функцію впливу на слухачів, які слухають свого виборця та вірять у краще майбутнє.

І. Самойлова розуміє поняття «політична промова», «як феномен, що означає попередню підготовку інформації на гастрополітичну тему, яка містить позитивні чи негативні оцінки, обговорення, конкретні факти, з накресленими планами, перспективою політичних змін» [37: 235]. Схоже визначення дає Дж. Чартеріс-Блек, стверджуючи, що політична промова – «це зв'язний потік мовлення, що є, зазвичай, підготовленим мовцем з метою постачання інформації аудиторії стосовно будь-якої події в політичному житті» [46: URL].

(40) *Good evening, my fellow Americans. It's been 343 days since the virus that has ravaged our nation tragically claimed its first life. Countless families and friends left behind with unrelenting grief and guilt, anger and frustration* (Joe Biden, URL). — Добрий вечір, мої дорогі американці. Минуло 343 дні, як вірус, який спустошив нашу країну, трагічно забрав перше життя. Незліченні сім'ї та друзі залишили позаду невгамовне горе і провину, гнів та розчарування.

Бачимо, що ця промова Дж. Байдена була продумана та заздалегідь підготовлена, для того, щоб правильно повідомити американцям про стан

поширення коронавірусу в країні. В тексті промови присутній емоційний компонент впливу на аудиторію, який має на меті не лише зосередити увагу на проблемі, але і змусити людей дотримуватися всіх карантинних обмежень, щоб не загострювати і до того критичну ситуацію.

Значення цього терміну наближене до риторики: це комунікативний процес, в якому беруть участь оратор, який повідомляє щось, та коло людей, які слухають, створюючи цілісність» [45: 736]. На успішну політичну промову впливає низка факторів: особистість політика, комунікативна ситуація, емоційний стан аудиторії тощо.

Німецький дослідник пропонує модель політичної промови, де всі її складові перебувають у замкнутій взаємодії, і в результаті приносять успіх. Згідно з цією моделлю, комунікант та реципієнт виконую свої ролі: перший – тлумачить свої наміри за допомогою правильно обраних слів, жестів та міміки, а другий – сприймає почуту інформацію, робить висновки та інтерпретує відповідну реакцію.

(79) I want to thank students for the sacrifice that you are making, in staying away from university. Learning online is, you have to, like all other students and peoples in the next few weeks and month. I know it's a big sacrifice, but I believe sincerely it will be worth it for the reopening of education and the reopening of our lives (Boris Johnson, URL). — Я хочу подякувати студентам за вашу жертву, залишаючись поза університетами. Навчатися в Інтернеті - це необхідність, як і для всіх інших студентів та людей на найближчі кілька тижнів та місяців. Я знаю, що це велика жертва, але я щиро вірю, що це буде того варте для відновлення освіти та відновлення нашого життя.

Ці слова Б. Джонсона вдало ілюструють модель політичної промови Д. Грісвелле. Адже бачимо, що політик та цільова аудиторія (студенти) перебувають у тісному взаємозв'язку (цей зв'язок спікер передає використовуючи займенники першої та другої особи множини), а правильний текст промови (застосування різних засобів реалізації риторичної стратегії)

легко сприймається слухачам, які на основі почутого роблять висновки та віддають відповідну реакцію.

Залежно від умов, в яких відбувається політична промова, вона може або стати успішною у досягненні поставленої мети, або невдалою, і не досягти цілі. Успішна промова повинна складатися з таких елементів:

- 1) ілюкція,
- 2) учасники,
- 3) висловлення,
- 4) соціальний контекст
- 5) умови комунікації, що включають пресуппозиції [24: 42-44].

Окрім того, використовуючи ще й правильний риторичний тон, політик може безпосередньо завоювати довіру своєї аудиторії, яка буде погоджуватися з його думками та аргументами, що в подальшому, вплинуть на прийняття потрібних йому рішень.

Вчені ділять мовленнєві акти в політичній промові на п'ять класів [71: 42]:

1. Ассертиви: це твердження, що описують стан справ у світі, який може бути істинним або хибним. Вони схиляють оратора до істинності висловленого твердження.

2. Директиви: це висловлення, які змушують чи приводять дії іншої особи у відповідність до елемента пропозиції. Зазвичай його використовують для наказу, тим самим змушуючи слухача вчинити певну дію, для прохання, або поради.

3. Комісиви: зобов'язують мовця до певних майбутніх дій, інколи у формі обіцянки.

4. Експресивні слова: із метою вираження щирості мовного акту, такі як виправдання та співчуття.

5. Декларативи: використовуються для того, щоб щось сказати чи зробити, наприклад, оголосити когось винним і оголосити війну.

Таким чином, можемо стверджувати, що політична промова як особливий вид політичного дискурсу, поєднує суміжні риси різних стилів функціональної стилістики, володіє інформативною функцією та функцією впливу, а також має власну мовну специфіку для досягнення прагматичних ефектів висловлення.

2.3. Характеристики мовленнєвої особистості політика в англомовній картині світу

Очевидно, що мова політиків має властивість змінюватися, що є результатом постійних змін у самій політиці. Тому для політичних лідерів важливо покращувати рівень свого мовлення, щоб відповідати вимогам суспільства.

Характеристики мовленнєвої особистості політика безпосередньо впливають на його авторитет серед людей. Адже мова та манера говоріння політика, в першу чергу, відображають його здатність проникати в думки людей. Політичне мовлення можна розглядати як засіб налагодження та підтримання соціальних відносин, вираження почуттів та продажу ідей та політичних проектів у будь-якому суспільстві.

(85) And I believe that with the country once again in lockdown and all the difficulties that means for you, for your family, for students, for education, for your businesses, and of course with the tragic number of deaths that we're seeing and that we've seen today, you have a right to understand exactly how we're cracking this problem and how the national vaccine effort is progressing (Boris Johnson, URL). — І я вірю, що через чергове запровадження локдауну в країні і всі труднощі, які це створює для вас, для вашої родини, для студентів, для освіти, для вашого бізнесу, і, звичайно, з трагічною кількістю смертей, які ми спостерігаємо, і що ми бачили сьогодні, ви маєте право зрозуміти, як саме ми вирішуємо цю проблему та як прогресують національні зусилля щодо вакцинації.

В цій нещодавній промові Б. Джонсона відчувається мовленнєва особистість політичного лідера, який за допомогою вдало підбраної лексики та лінгвістичних засобів, привертає увагу людей, змушує задуматися над почутим, та зробити потрібні йому висновки.

«Мовленнєва особистість політика як синкретичний феномен – це ускладнений інституціональний компонент як інституціональна мовна особистість, яка здійснює свою дискурсивну діяльність у політичному (інституціональному) дискурсі» [43: 76].

Ю. Алишева стверджує, що мовленнєва особистість політичного лідера – «сукупність мовних характеристик, які формуються внаслідок взаємодії різнорівневих мовних засобів і відображають комунікативні ознаки мови індивіда» [2: 21].

Польські вчені Ю. Міхалік та М. Міхальська-Сучанек відокремили найбільш вживані мовні засоби, які відображають мовленнєву особистість політика [60: 47]:

– Алітерація – поява тієї самої приголосної букви або того самого звуку на початку слова чи фрази:

Наприклад:

(40) *Good evening, my fellow Americans. It's been 343 days since the virus that has ravaged our nation tragically claimed its first life. Countless families and friends left behind with unrelenting grief and guilt, anger and frustration* (Joe Biden, URL). — Добрий вечір, мої дорогі американці. Минуло 343 дні, як вірус, який спустошив нашу країну, трагічно забрав перше життя. Незліченні сім'ї та друзі залишили позаду невгамовне горе і провину, гнів та розчарування.

– Гіпербола – перебільшення твердження, яке використовується для переконання, і промова буде звучати бомбоносніше і екстравагантніше, ніж вона є насправді:

Наприклад:

(14) *And by the end of the week, there'll be over 1000 GP-led sites providing vaccines, 223 hospital sites, seven giant vaccination centers, and a first wave of 200 community pharmacies* (Donald Trump, URL). — А до кінця тижня буде понад 1000 сайтів під керівництвом лікарів загальної практики, що забезпечують вакцинами, 223 лікарняні сайти, сім гігантських центрів вакцинації та перша хвиля з 200 громадських аптек.

– Асонанс – один і той же голосний звук повторюється кілька разів для штучного ефекту:

Наприклад:

(50) *We're going to focus on small businesses on Main Street, we'll focus on minority owned small businesses, women owned small businesses and finally having equal access to the resources they need to reopen and to rebuild* (Joe Biden, URL). — Ми зосередимося на малому бізнесі на Мейн Стріт, ми зосередимося на малому бізнесі, що належить меншинам, малому бізнесі, що належить жінкам, щоб нарешті мати рівний доступ до ресурсів, необхідних для відкриття та відновлення.

– Повторення – повторення певних слів у фразі або в реченні, щоб підкреслити повідомлення:

Наприклад:

(76) *I never start off thinking that way. I always start off, «We can get it done and we'll get it done»* (Joe Biden, URL). — Я ніколи не починаю думати так. Я завжди починаю: «Ми можемо це зробити, і ми це зробимо».

– Персоніфікація – ідея, тварина чи річ, що набувають людських рис:

Наприклад:

(84) *We want to support kids in a school if we possibly can. I'm glad that the BBC is, as I say, putting a lot of educational stuff on TV; that is fantastic* (Boris Johnson, URL). — Ми хочемо підтримувати дітей у школі, якщо

можливо. Я радий, що ВВС, як я кажу, викладає на телебачення багато навчальних матеріалів; це фантастика.

– Ідіома – призначена для того, щоб зробити фрази привабливими, не вказуючи на буквально значення:

Наприклад:

(26) *The country when I took it over was in very bad shape. Remember this. The country was a mess* (Donald Trump, URL). — Коли я взяв країну під управління, вона була в дуже поганому стані. Пам'ятайте це. У країні був безлад.

– Протиставлення – використання слів, що мають протилежні значення:

Наприклад:

(76) *I never start off thinking that way. I always start off, «We can get it done and we'll get it done»* (Joe Biden, URL). — Я ніколи не починаю думати так. Я завжди починаю: «Ми можемо це зробити, і ми це зробимо».

– Наказовий спосіб – маніпулювання, яке відіграє роль пускового механізму для аудиторії, щоб переконати у достовірності сказаного в промові та викликати довіру та прихильність:

Наприклад:

(71) *Put yourselves in that position. It's going to be harder for states to keep children and educators safe in schools, to try to provide assistance to keep small businesses alive* (Joe Biden, URL) — Поставте себе на їх місце. Штатам буде важче забезпечити дітям і вихователям безпеку в школах, намагатись надати допомогу малому бізнесу.

Займенники – використання займенників, які змусять слухачів відчувати себе дотичними; використання займенників, особливо займенника другої особи однини чи множини «ти», або його присвійної форми «ваш», а також займенника першої особи множини «ми» або його присвійної форми

«наш» використовуються для підкреслення того, що повідомлення адресоване слухачу [60: 52]:

Наприклад:

(18) *We get hit so hard, and we have a media that is you know, I say, to a large extent, it's a part of the Democrat Party. It really is. It's terrible. It's unfair. I call it fake news. I've used that, and people are using that, I guess, all over the world right now* (Donald Trump, URL). — Нас так сильно б'ють, і у нас є медіа, які, я вважаю, значною мірою, є частиною Демократичної партії. Це справді так. Це жахливо. Це несправедливо. Я називаю це фейковими новинами. Я цим користувався, і, напевно, зараз цим користуються люди у всьому світі.

– Дієслова – масштабування ключового повідомлення до реципієнта:

Наприклад:

(69) *Let's begin that work to heal and unite, to heal and unite America as well as the world. I want to thank you all. May God bless you. May God protect our troops* (Joe Biden, URL) — Почнемо цю роботу, щоб зцілити та об'єднати, зцілити та об'єднати Америку та світ. Я хочу подякувати усім. Нехай Бог благословить вас. Хай Бог захистить наші війська.

– Іменники – підкреслення цінностей та характеристик:

Наприклад:

(6) *Rudy was a great mayor. Crime went way, way down. Then Bloomberg came in and he said, "Well, you know what? This thing is so good, I'm going to stop every black person." And if you were a black person in New York, you were stopped two times a day, three times a day. You couldn't go to your house, they were stopping you every day. What Bloomberg did to the black community was a disgrace* (Donald Trump, URL). — Руді був чудовим мером. Злочинність знизилась. Потім прийшов Блумберг, і він сказав: «Ну, знаєш що? Це настільки добре, що я зупиню всіх чорношкірих людей». І якщо ви були чорношкірою людиною в Нью-Йорку, вас зупиняли два рази на день, три рази на день. Ви не

могли зайти до свого будинку, вони зупиняли вас щодня. Те, що Блумберг зробив із чорношкірими, було ганебно.

– Прикметники/Прислівники – використовуються для того, щоб повідомляти аудиторії про смак, зовнішній вигляд, відчуття та все, що пов’язано з властивостями продуктів; надання сили переконання через ступінь предметів:

Наприклад:

(100) *Although we have left the EU this country will remain culturally, emotionally, historically, strategically and geologically attached to Europe* (Boris Johnson, URL) — Хоч ми і вийшли з ЄС, ця країна культурно, емоційно, історично, стратегічно та геологічно залишатиметься прив’язаною до Європи.

Також, до вищеназваних риторичних стратегій можна додати *іронію* та *метафору*. Ці два засоби є ініціаторами творчої думки серед аудиторії завдяки своїй складності та тому, що вони діють як “пазл”, і робить промову незабутньою та цікавою:

(41) *Just as we are in the midst of a dark winter of this pandemic, as cases, hospitalizations and deaths spike at record levels, there is real pain overwhelming the real economy* (Joe Biden, URL). — Подібно до того, як ми перебуваємо в розпал темної зими цієї пандемії, коли випадки госпіталізацій та смертності зростають на рекордному рівні, реальна економіка переборює справжній біль.

Цікавою є думка О. Осетрової, яка говорить, що мовна особистість політика повинна відповідати двом основним критеріям:

1. Комунікативний – вміння говорити та вести діалог.
2. Змістовий – оцінка висловлень, використання семантико-синтаксичних, морфологічних та лексичних лінгвістичних засобів, вміння приймати та відповідати критиці суспільства й опозиції [31: 63].

Підсумувавши ідеї іноземних та вітчизняних теоретиків, виділяємо такі аспекти мовленнєвої особистості політичного лідера:

- Використання мовних засобів концептуальної картини світу;
- Наявність тактик та стратегій для ефективного мовного матеріалу;
- Мовна поведінка із прагматичною спрямованістю;
- Рівень сприйняття інформації цільовою аудиторією;

Таким чином, однією з найцінніших характеристик політика є його здатність користуватися мовою так, щоб заручитися підтримкою виборців. До прикладу, президент США Обама виголошував риторично складні, але дуже надихаючі та ефективні промови під час президентської кампанії. Тож, мистецтво говорити має вирішальне значення у кар'єрі будь якого політичного лідера.

Висновки до розділу 2

1. Риторична стратегія – це навмисне застосування лінгвістичних засобів, з метою переконання прийняти думку мовця та погодитися з його ідеями, і таким чином, приймати потрібні йому рішення. Ретельне продумування і вибір тих чи інших риторичних стратегій підсилюють ефект аргументації, що оптимізує в цілому комунікацію і робить її успішною. Реалізація риторичної стратегії, що передбачає дотримання принципів і методів риторики як теорії переконуючої комунікації відбувається в таких промовах на кожному рівні мовної системи: фонетичний, лексичний, граматичний, синтаксичний.

2. Політична промова – є взірцем ораторського мистецтва. З метою переконання, вона виконує інформативну функцію та функцію впливу. У нашому дослідженні ми проаналізуємо засоби реалізації комунікативних стратегій у політичних промовах Дж. Байдена, Д. Трампа та Б. Джонсона.

3. Тож, мистецтво говорити має вирішальне значення у кар'єрі будь якого політичного лідера. Тому дуже важливо знати всі тонкощі мовних засобів, які відображають мовленнєву особистість політика.

РОЗДІЛ III

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У СУЧАСНОМУАНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ТА СПОСОБИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

3.1 Прагматичні особливості мовних засобів в публічній риториці Дональда Трампа й шляхи їх перекладу

Матеріалом дослідження комунікативних стратегій у сучасному англомовному політичному дискурсі та способів їх перекладу слугувала картотека зі 100 прикладів, зібрана методом випадкової вибірки з політичних промов та інтерв'ю Дональда Трампа, Джо Байдена і Бориса Джонсона.

Не дивно, що одним із найскладніших видів перекладу – є політичний переклад. Перед перекладачем стоїть відповідальна місія, адже він повинен не лише знати мову оригіналу на просуному рівні, важливо також володіти політичною термінологією, знатися на політичних нюансах, швидко реагувати на різні політичні ситуації, і вміло перекласти сказане мовцем, зі збереженням

змісту, та емоційного наповнення. Тому, якщо неможливо використати дослівний переклад політичних промов, найкраще рішення – це застосування **перекладацьких трансформцій**, до яких належать: *лексичні* трансформції – транскрипція / транслітерація, калькування, конкретизація, генералізація; *граматичні* – членування, об'єднання, граматичні заміни; і *комплексні* – антонімічний переклад, описовий переклад, компенсація.

З прагматичної точки зору, Дональд Трамп в своїх публічних виступах використовує низку мовних засобів:

Фонетичні мовні засоби у публічній риторичі використовуються для підвищення милозвучності, а також для емоційного забарвлення змісту.

Дуже часто Д. Трамп вживає такий фонетичний мовний засіб, як **анафору**, для підкреслення головної ідеї, яка моментально привертає увагу слухачів:

(30) *Well, there's a big question about the government of Afghanistan. There's a big question about that whole situation in Afghanistan. We're getting along very well with everybody. We have to get our people back home. It's not fair. We're a police force over there. We're maintaining things. Eventually we have to leave. We don't want to stay there for another 20 years. We don't want to stay there for 100 years. We want our people to come back home* (Donald Trump, URL). —

Ну, є велике питання про уряд Афганістану. Є велике питання про всю цю ситуацію в Афганістані. Ми дуже добре ладнаємо з усіма. Ми повинні повернути своїх людей додому. Це не чесно. Ми там поліцейські сили. Ми надаємо підтримку. Зрештою нам доведеться покинути їх. Ми не хочемо залишатися там ще 20 років. Ми не хочемо залишатися там на 100 років. Ми хочемо, щоб наші люди повернулись додому.

Бачимо, що перекладач зберіг не лише форму оригінального тексту, але і зміст з його емоційним наповненням, використовуючи дослівний переклад.

Фіксуємо такий засіб реалізації риторичної стратегії в промовах Д. Трампа, як **алітерація**:

(35) *Well, I think when I started seeing and reading about China, and seeing what was going on in China, Wuhan specifically, it seemed to come mostly out of there, that area, the province. And when I saw that and I saw the death they were talking about on television, in the papers, and I started reading a lot about it (Donald Trump, URL). — Ну, я думаю, коли я почав дивитися і читати про Китай, і бачити, що відбувається в Китаї, зокрема в Ухані, здавалося, це здебільшого виходило звідти, з того регіону, провінції. І коли я побачив це, побачив смерть, про яку вони говорили по телебаченню, у газетах, я почав багато про це читати. Очевидно, що перекладати цей уривок промови зі збереженням даного мовного засобу українською мовою було дуже складно. Але якщо прочитати переклад декілька разів, то можна відчути наявність алітерації.*

Також фіксуємо застосування **асонансу**:

(19) *One of the reasons the economy is so strong is because of what we did with regulations. If the other side, we'll call it the other side, affectionately got in, they would have made regulations much, much tougher (Donald Trump, URL). — Однією з причин настільки сильної економіки є те, що ми зробили з регуляціями. Якби інша сторона, ми будемо називати їх іншою стороною, ласкаво увійшла, вони б зробили регуляції значно, набагато жорсткішими*

(37) *Well, I used to wash my hands and I always wash my hands a lot, I never was a big believer in shaking hands, once I become a politician, you shake hands and you get a little bit used to it. Immediately when I see you, I apologize that I'm not shaking your hand (Donald Trump, URL). — Ну, я мию руки, і завжди багато мию руки. Я ніколи не був великим віруючим у рукостискання. Та коли я став політиком, ти потискуєш руку і трохи звикаєш. Одразу, побачивши вас, я перепрошую, що не потис вам руку.*

Перекладач притримувався дослівного перекладу, щоб зберегти форму та зміст оригінального тексту, але на жаль, не вдалося зберегти прийом асонансу.

Інколи, для мелодійності сказаного, політичний лідер використовує прийом **римування**:

(22) But we have many healthcare plans now where it's 60%, even 65% less expensive than Obamacare. It's better than Obamacare, and what we really have left is the carcass of Obamacare or you could call it new healthcare, because without preexisting... without the whole thing with the individual mandate, it's a whole different ball game. It's a much different plan (Donald Trump, URL). — Але зараз у нас є багато планів у сфері охорони здоров'я, які нам обійдуться на 60%, навіть на 65% дешевше, ніж Obamacare. Це краще, ніж Obamacare, і у нас насправді залишився каркас Obamacare, або ви можете назвати це новою охороною здоров'я, адже без її не було до цього часу... без усього, що має індивідуальний мандат, це зовсім інша гра. Це зовсім інший план.

(12) We love our first lady. We love our first lady. The people love Melania. They love her, absolutely love her. But the press is crooked, it's very unfair. It's fake. It's fake news. And they've really gone down in the hearts and minds of people. But the people love our first lady and she works very hard (Donald Trump, URL). — Ми любимо свою першу леді. Ми любимо свою першу леді. Люди люблять Меланію. Вони її люблять, абсолютно люблять. Але преса викривлена, це дуже несправедливо. Це фейки. Це фейкові новини. І вони справді потрапили в серця та думки людей. Але люди люблять нашу першу леді, і вона дуже багато працює.

У першому прикладі бачимо, що при перекладі застосовано таку перекладацьку трансформацію, як заміна коли одна лексична одиниця у вихідній мові замінюється на іншу в мові перекладу, аби задовольнити потреби адекватного перекладу (better then – дешевше ніж). Вважаємо, що в цих випадках перекладачу не обов'язково було вживати цей вид перекладацьких трансформацій, адже сенс оригінальної думки трохи змінюється, що неправильно з точки зору адекватного перекладу. І звісно не вдалося зберегти прийом римування у перекладеному тексті.

На **морфологічному** мовному рівні, спостерігаємо багате словесне наповнення промов у цього політика. Дональд Трамп майстер використання

наказового способу у своїх виступах, з метою привернення уваги та заклику до рішень:

(26) *The country when I took it over was in very bad shape. Remember this. The country was a mess* (Donald Trump, URL). — Коли я взяв країну під управління, вона була в дуже поганому стані. Пам'ятайте це. У країні був безлад.

Спостерігаємо вдалий дослівний переклад, зі збереженням не лише форми та змісту, але і емоційного забарвлення.

Неодноразово Д. Трамп вживає **особові та присвійні займенники** (першої особи однини та другої особи множини). Частіше фіксуємо випадки вживання займенника «I», ніби вказуюючи на те, що він лідер на політичній арені, і як не дивно, це привертає увагу людей:

(5) *I really believe that we are going to have a very interesting election. I think Biden is shot, he was shot from the beginning. I used to call him 1% Joe* (Donald Trump, URL). — Я справді вірю, що вибори будуть дуже цікавими. Я думаю, що Байдена розгромлять, він був розгромлений із самого початку. Раніше я називав його Джо 1%.

Переклад цього уривку зроблено зі збереженням мовного засобу анафори.

Також, політик часто вживає особові та присвійні займенники першої особи множини:

(13) *Well we could, but we really have great people and I always say it, we want the cleanest air, the cleanest water. We have our cleanest numbers in many years, this year* (Donald Trump, URL). — Добре, ми могли б, але у нас справді чудові люди, і я завжди це кажу, ми хочемо найчистішого повітря, найчистішої води. Цього року ми маємо найчистіші цифри за багато років.

(23) *So it's not great healthcare, but we're managing it fantastically and you don't see all those stories about the rates going through the roof anymore because we know what we're doing* (Donald Trump, URL). — Отже, це не чудова система

охорони здоров'я, але ми управляємо нею фантастично, і ви вже не бачите всіх тих історій про завищені тарифи, тому що ми знаємо, що робимо.

В першому випадку, переклад дослівний, що зберігає зміст оригіналу. Що стосується другого прикладу, то хочеться звернути увагу, на застосуванні такої перекладацької трансформації, як синонімічна заміна. Метафора (*rates going through the roof*) в оригінальному тексті не збереглася в тексті перекладеного варіанту, а знайшлася адекватна заміна (*завищені тарифи*), таким чином форма перекладу видозмінилася, але сутність залишилася.

Дуже часто політик використовує **прикметники (прислівники) або ряд прикметників (прислівників)**, для підсилення ефекту сказаного, що викликає інтерес в оточуюючих:

(2) *Well, I don't want to talk about pardons right now, but I think it's very unfair what happened to a lot of people. A lot of people. In the meantime, James Comey is walking around making book deals. And, if you read that report, 78 pages of scathing, scathing, horrible words about him, done by a man who's, in all fairness, a Democrat named Horowitz* (Donald Trump, URL) — Ну, я не хочу говорити про помилування прямо зараз, але вважаю дуже несправедливим те, що сталося з багатьма людьми. Багатьма людьми. Тим часом Джеймс Комі розгулює, укладаючи книжкові угоди. І, якщо ви прочитаєте цей звіт, 78 сторінок злісних, уїдливих, жахливих слів про нього, зроблених демократом на ім'я Горовіц.

(18) *We get hit so hard, and we have a media that is you know, I say, to a large extent, it's a part of the Democrat Party. It really is. It's terrible. It's unfair. I call it fake news. I've used that, and people are using that, I guess, all over the world right now* (Donald Trump, URL). — Нас так сильно б'ють, і у нас є медіа, які, я вважаю, значною мірою, є частиною Демократичної партії. Це справді так. Це жахливо. Це несправедливо. Я називаю це фейковими новинами. Я цим користувався, і, напевно, зараз цим користуються люди у всьому світі.

(39) *This bill is absolutely aimed at the small business and the worker* (Donald Trump, URL) — Цей законопроект абсолютно спрямований на малий бізнес та працівників.

У першому прикладі, спостерігаємо використання такої перекладацької трансформації, як синонімічна заміна (*scathing, scathing – злісних, уїдливих*), щоб уникнути повторення другого слова, що також вважаємо не обов'язковим, адже в такому випадку втрачається форма оригіналу, не зважаючи на збереження змісту. В другому і третьому прикладах вдало застосований дослівний переклад.

На **лексичному** рівні фіксуємо такі мовні засоби у мовленні Д. Трампа: метафора, гіпербола, іронія, метонімія.

Фіксуємо використання **метафори** у своїй промові, для ефекту впливу на аудиторію:

(38) *I want to protect our workers, workers first, but you have to protect companies like Boeing. They had a real bad year, let's face it with the problems* (Donald Trump, URL). — Я хочу захистити наших робітників, спершу робітників, але ви повинні захистити такі компанії, як Boeing. У них був справді поганий рік, давайте представимо їхні проблеми.

На жаль перекладачу не вдалося зберегти прийом метафори у перекладі, вживши такий тип перекладацької трансформації, як синонімічна заміна.

Зустрічаємо випадок **метонімії** в публічному виступі політичного лідера, який назвою країни має на увазі її громадян:

(24) *We're very politically correct as a nation. Mexico, perhaps a slightly less politically correct. And we have the best numbers that we've had in many, many months* (Donald Trump, URL). — Ми дуже політично коректні як нація. Мексика, можливо, трохи менш політично коректна. І за останні багато-багато місяців ми маємо найкращі показники.

Політик часто використовує такий мовний засіб, як **гіперболу**, з метою високої оцінки свої заслуг та перемог:

(15) *I'm working with phenomenal people. Mike Pence is doing a fantastic job. I mean, Mike Pence is working 20 hours a day or more on this and really doing a fantastic job* (Donald Trump, URL) — Я працюю з феноменальними людьми. Майк Пенс виконує фантастичну роботу. Я маю на увазі, Майк Пенс працює над цим 20 годин на день і більше і справді робить фантастичну роботу.

(7) *We have great support in the Republican party, it's doing great and has really tremendous unity* (Donald Trump, URL). — Ми маємо велику підтримку в Республіканській партії, вона чудово працює і має справді колосальну єдність.

(10) *Look, no matter how, we're the greatest fighters in the world. We could win that war if I wanted to kill millions of people. I could win that war quickly if I wanted to kill millions of people. I don't choose to do that. I'm not going to kill millions of innocent people to say, «Hey, we won in Afghanistan». It's 19 years they've been in there, but we can't use our real weapons, our power. We have tremendously powerful weapons and I'm not even talking about nuclear* (Donald Trump, URL). — Дивіться, незалежно від цього, ми найкращі бійці у світі. Ми могли б виграти цю війну, якби я хотів убити мільйони людей. Я міг би швидко виграти цю війну, якби хотів убити мільйони людей. Я не пішов на це. Я не збираюся вбивати мільйони невинних людей, щоб сказати: «Гей, ми перемогли в Афганістані». Вони пробули там 19 років, але ми не можемо використовувати свою справжню зброю, свою силу. У нас надзвичайно потужна зброя, і я навіть не кажу про ядерну.

У всіх трьох прикладах, перекладач зберіг застосування гіперболи у своєму перекладі, що досить вдало передало емоційний ефект сказаного. До того ж, помічаємо застосування такої перекладацької трансформації, як транслітерація (*Mike Pence – Майк Пенс*).

Д. Трамп майстер **іронії**, яка несе прихований зміст з комічним ефектом, подекуди навіть і сатиричним:

(4) *She always wanted to impeach. There's this theory that, "Oh, she didn't want it. She's this great political pundit. She's just great political mind." She's*

not. The party's not run by her, it's run by the left (Donald Trump, URL). — Вона завжди хотіла імпічменту. Існує така теорія, яка говорить: «О, вона цього не хотіла. Вона просто видатний політичний учений. Вона просто чудовий політичний розум». Вона не така... Партією керує не вона, а ліві.

(27) *I just made a deal with Japan with they're paying 40 billion. They never gave us anything. All they do is sell us cars for no tax coming into the country* (Donald Trump, URL). — Я щойно уклав угоду з Японією, вони заплатять 40 мільярдів. Вони ніколи нам нічого не давали. Все, що вони робили - це продавали нам машини без податку, який надходить у країну.

(31) *There's a movement on, and I call them the radical left Democrats, and it really is the radical left, because we have plenty of Democrats that are terrific and they want to see let's get together, let's get things done* (Donald Trump, URL). — Існує рух, і я називаю їх радикально лівими демократами, і вони насправді є радикальними лівими, тому що у нас є безліч демократів, які приголомшливі, і вони хочуть збиратися разом і робити щось.

У перших двох прикладах бачимо застосування перекладацької трансформації – граматичні заміни. Перекладач зробив це, з метою збереження ефекту іронічного висловлення на українській мові.

Мовлення Д. Трампа характеризується використанням таких стилістичних мовних засобів, як: антитеза, риторичні речення, повтори, еліптичні речення.

Фіксуємо неймовірну кількість вживання **повторів** у політичному мовленні політика:

(1) *As far as the Obama doing ... He took over something that was a mess but rather easily fixed, so you can get some pretty good numbers. It's the slowest recovery we've had since the Great Depression under Obama, and now the recovery is a monster* (Donald Trump, URL). — Що стосується того, що робить Обама ... Він взяв на себе щось безладне, але таке, що досить легко виправити, щоб зможти отримати досить добрі показники. Під час правління Обами це

найповільніше відновлення, яке ми мали (яке у нас було ще) з часів Великої депресії, а нині відновлення – це звір (шалене).

(8) *In other words, I was given a very bad taste of our intelligence departments, because I see it. They spied on my campaign illegally. Hopefully they're not going to get away with it. We're going to find out. Hopefully they're not going to get away. It should never happen to another president. But they spied on my campaign. Everybody knew it, including President Obama. They spied on the opposite party's campaign, the party that wasn't in power. And they used everything they could, their intelligence agencies and beyond* (Donald Trump, URL). — Іншими словами, мені дуже погано смакували наші розвідувальні відділи, бо я це бачу. Вони незаконно підглядали за моєю кампанією. Сподіваюся, вони не збираються з цим втекти. Ми збираємось це з'ясувати. Сподіваємось, вони не збираються втікати. Це ніколи не повинно статися з іншим президентом. Але вони підглянули мою кампанію. Це знали всі, включаючи президента Обаму. Вони шпигували за кампанією опозиційної партії, партії, яка не була при владі. І вони використовували все, що могли, свої спецслужби і не тільки.

Дані приклади демонструють застосування такої перекладацької трансформації – конкретизація. У першому реченні словосполучення, яке має ширше значення *good numbers* перекладено вузьким значенням – добрі показники. Друге речення звузило широке значення слова «*spied*» на «підглядали».

Саме використанням **риторичних запитань та звертань**, Д. Трамп апелює на свою аудиторію, ніби даючи відповідь на своє ж поставлене запитання устами людей:

(9) *Let's assume none of this stuff happened, that we had a nice boring presidency right? I don't think I'd have nearly the energy of the Republican party that we have right now* (Donald Trump, URL) — Припустимо, нічого з цього не сталося, то у нас було б приємне нудне президентство, чи не так? Я не думаю, що я мав би бодай ту енергію Республіканської партії, яка у нас є зараз.

(11) *No, but you have an ideology and you have some bad ones. You have some bad ones all over. Don't forget, in Iran, they kill many, many people. You know the protests, they kill people. They shoot people with snipers. They shoot them (Hi, але у вас є ідеологія, і у вас є погани. У вас є погани повсюди (Donald Trump, URL). — Не забувайте, в Ірані вони вбивають багато-багато людей. І на протестах вони вбивають людей. Вони розстрілюють людей за допомогою снайперів. Вони розстрілюють їх.*

(29) *As far as Syria, I did pull them out. I pulled them out. We were securing the border between Turkey and Syria. I said why are we doing that? Turkey is big, Syria is fine, let them fight their own battles. What are we doing with our soldiers? Getting people killed (Donald Trump, URL). — Що стосується Сирії, я їх витягнув. Я їх витягнув. Ми забезпечували кордон між Туреччиною та Сирією. Я сказав, чому ми це робимо? Туреччина велика, Сирія тримається, нехай вони ведуть власні бої. Що ми робимо з нашими солдатами? Вбиваємо людей.*

У перших двох прикладах застосовано дослівний переклад зі збереженням змісту та форми. А от у третьому реченні, використано перекладацьку трансформацію – граматичної заміни, де слово «*fine*» переклали, як «тримається», замінивши одну частину мови (прикметник) іншою (на дієслово). Це було зроблено з метою збереження емотивного елементу тексту оригіналу.

Також зустрічаємо вживання **антитези**, для публічного порівняння, того, що зробив політик, та його суперники:

(28) *I was at the funeral of President Bush, sat next to him and I said, "Hello." And then I said, "Goodbye." That's about it. No, I didn't like the job he did. I didn't like the job that he and Biden did. I didn't like the position they put us in. I didn't like what he did to our military, our military. We didn't even have a military. Our military was so depleted (Donald Trump, URL). — Я був на похороні президента Буша, сів поруч і сказав: «Привіт». А потім я сказав: «До побачення». Це все. Ні, мені не подобалась робота, яку він робив. Мені не подобалась робота, яку вони з Байденом виконували. Мені не подобалося становище, в яке вони нас*

поставили. Мені не подобалося те, що він зробив з нашими військовими, нашими військовими. У нас навіть не було військових. Наші військові були настільки виснажені.

(20) *So it was a fake impeachment. We had a hundred ... Think of it. And the Republicans in the House, we had 196 votes in favor, zero from the Republicans. Zero against. We picked up three Democrat votes on top of that. And we had one Democrat was so angry by it, that he left the party and became a Republican which I think is a first time, because he left a majority and went into a minority* (Donald Trump, URL). — Тож це був фальшивий імпічмент. У нас було сотня ... Тільки подумайте. І Республіканці в Палаті, у нас було 196 голосів «за», нуль від республіканців. Нуль проти. Крім цього, ми набрали три голоси демократів. І у нас один демократ був настільки злий на це, що він покинув партію і став республіканцем, що, я думаю, вперше, тому що він залишив більшість і пішов у меншість.

Дональд Трамп вміло використовує **еліптичні речення** в своїх промовах, що певною мірою зачаровує аудиторію, привертає її увагу, і змушує вірити всьому сказаному:

(25) *But we need the wall. And most importantly, the wall is way under construction. We're up to 129 miles already. Where we have a wall, by the way, nobody's coming through. Practically nobody. We will have by early next year almost 500 miles of wall. And once we have that wall, it's going to stop drugs, it's going to stop big percentages of everything coming in* (Donald Trump, URL). — Але нам потрібна стіна. І найголовніше те, що стіна вже будується. Ми вже досягли 129 миль. До речі, там, де у нас є стіна, ніхто не проходить. Практично ніхто. На початку наступного року ми матимемо майже 500 миль стіни. І коли у нас з'явиться ця стіна, це зупинить наркотики, зупинить великий відсоток усього, що надходить.

(34) *So, I love it. You know why I love it? Because we are doing more than anybody can imagine. Even Right to Try. For years they wanted to have Right to Try where we can use our medicines if somebody is terminally ill* (Donald Trump, URL).

— Отже, я люблю це. Ви знаєте, чому я це люблю? Тому що ми робимо більше, ніж хтось може собі уявити. Навіть право на спробу. Роками вони хотіли мати право спробувати, щоб ми мали можливість використовувати наші ліки, якщо хтось невиліковно хворий.

У всіх прикладах, з метою збереження певного лінгвістичного мовного засобу у перекладеному тексті, було застосовано дослівний переклад.

На **граматичному** рівні, Д. Трамп частіше використовує складні речення, апелюючись у більшості випадків на минулий час, підкреслюючи те, чого він добився в своїй політичній діяльності:

(3) *I won really easily, if you look at it from ... the electoral college, I won some States that were, I won by massive numbers. She spent \$2 billion. I mean, they had a \$2 billion campaign* (Donald Trump, URL). — Я виграв дуже легко, якщо поглянути на це з точки зору виборчого колегіуму, я виграв в деякі Штатах із колосальним числом. Вона витратила 2 мільярди доларів. Я маю на увазі, що вони провели кампанію на 2 мільярди доларів.

(21) *Thank goodness I had a transcriber. We had more than one. Thank goodness we had that call transcribed, because the transcripts of the call revealed that it was a perfect call. By that time, they were already talking about impeachment* (Donald Trump, URL). — Слава богу, у мене був стенограф. У нас було більше ніж один. Слава Богу, що цей дзвінок був записаний, оскільки стенограми дзвінка показали, що це був бездоганний дзвінок. Вже тоді вони говорили про імпічмент.

У першому реченні довелося застосувати таку перекладацьку трансформацію, як – антонімічний переклад, щоб зберегти емоційний ефект оригіналу. Слово «*had*» переклали словом «витратили», що по суті є протилежними за значеннями, але в тексті зберігають сенс.

До того ж, Д. Трамп більше говорить **довгими складними реченнями**, які інколи переходять в цілі історії, що моментально привертає увагу слухачів, змушує слухати та вірити:

(33) *I loved my old life. The day before I announced I was running for president, that was the best period ever of my life. My company was the strongest it ever was, especially being in development and do real estate all over the world. It was the strongest period of my life. It was sort of the best period of my entire life. And then I announced I was going to run for president (Donald Trump, URL).* — Я любив своє попереднє життя. Напередодні, коли я оголосив, що балотуюсь у президенти, це був найкращий період у моєму житті. Моя компанія була сильнішою ніж коли-небудь раніше, особливо в розвитку нерухомості у всьому світі. Це був найсильніший період у моєму житті. Це був якийсь найкращий період у всьому моєму житті. І тоді я оголосив, що збираюся балотуватися в президенти.

(6) *Rudy was a great mayor. Crime went way, way down. Then Bloomberg came in and he said, “Well, you know what? This thing is so good, I’m going to stop every black person.” And if you were a black person in New York, you were stopped two times a day, three times a day. You couldn’t go to your house, they were stopping you every day. What Bloomberg did to the black community was a disgrace (Donald Trump, URL).* — Руді був чудовим мером. Злочинність знизилась. Потім прийшов Блумберг, і він сказав: «Ну, знаєш що? Це настільки добре, що я зупиню всіх чорношкірих людей». І якщо ви були чорношкірою людиною в Нью-Йорку, вас зупиняли два рази на день, три рази на день. Ви не могли зайти до свого будинку, вони зупиняли вас щодня. Те, що Блумберг зробив із чорношкірими, було ганебно.

У другому реченні, при перекладі було вжито синонімічну заміну (black person – чорношкіра людина), адже дослівний переклад в цьому прикладі звучав би надто грубо, чого не було на меті у мовця.

(14) *That was a decision I made to close down the border so that people from China, where we take in thousands and thousands of people a day, they stopped coming in very early, weeks ahead of where they normally would have been stopped (Donald Trump, URL).* — Рішення закрити кордон я прийняв для того, щоб люди з Китаю, звідки ми приймаємо тисячі і тисячі людей на день, перестали

приїжджати заздалегідь, за кілька тижнів до того, як вони зазвичай переставали.

Дуже часто Д. Трамп говорить **прямою мовою**, ніби переносить ситуацію в реальний час, що надає слухачу легшого сприйняття почутого:

(16) *I've been saying, «Let's stay in the U.S. Spend your money here». And they're doing that. They've sort of been forced doing that. We met with the airline companies yesterday. They're doing a fantastic job* (Donald Trump, URL). — Я вже говорив: «Давайте залишимося в США, витратьте свої гроші тут». І вони роблять це. Їх якось змусили робити це. Вчора ми зустрілися з авіакомпаніями. Вони роблять фантастичну роботу.

(17) *We had last year was the greatest year we've ever had, economically. And I think the way we unite is really through success. But when they hit us, we have to hit back. I feel that. I mean, there's two ways of doing it, turning your cheek but I wouldn't be sitting up here if I turned my cheek. If I said, «Okay, let them just keep hitting at me, and I won't do it»* (Donald Trump, URL). — В економічному розумінні минулий рік був найкращим з-поміж інших. І я думаю, що шлях до об'єднання насправді полягає в успіху. Але коли вони б'ють нас, ми повинні відбивати. Я так відчуваю. Я маю на увазі, що це можна зробити двома способами: повернути щоку, але я б не сидів тут, якби повернув щоку. Якби я сказав: «Гаразд, нехай вони просто продовжують бити мене, і я не буду цього робити».

Таким чином, бачимо, що Дональд Трамп в своїх промовах використовує низку мовних засобів, які надають його словам емоційності, насиченості, переконливості, та навіть довірливості. У процесі перекладання стилістичних засобів у виступах цього політичного діяча було застосовано здебільшого такі перекладацькі трансформації, як: дослівний переклад, конкретизація, синонімічні та граматичні заміни, а також антонімічний переклад.

3.2 Комунікативні конфігурації та переклад політичної риторики Джо Байдена

Джо Байден використовує здебільшого розмовну лексику, поряд з термінологічною, що наближує його до людей і сприяє встановленню довірливих, і навіть товариських відносин з ними. Доречно вважати, що це стало однією з причин його перемоги на президентських виборах.

Фонетичні мовні засоби у публічних виступах Джо Байден зустрічаємо частіше, аніж у промовах Д. Трампа, що надає тексту мелодійності, а також для емоційного ефекту.

Фіксуємо такий фонетичний мовний засіб в промовах Джо Байдена, як **алітерація**:

(66) *To lead our intelligence community I didn't pick a politician or a political figure. I picked a professional* (Joe Biden, URL). — Для керівництва нашою розвідкою я не обрав політика чи політичного діяча. Я вибрав професіонала.

(45) *This will reduce the spread the virus and make sure workers get the support they need to maintain their families. But we need about 400 billion in funding from Congress to make all of what I just said happen. It's a great deal, but I'm convinced we are ready to get this done. The very health of our nation is at stake* (Joe Biden, URL). — Це зменшить поширення вірусу та забезпечить працівникам підтримку, необхідну для утримання своїх сімей. Але нам потрібно близько 400 мільярдів фінансування від Конгресу, щоб здійснити все те, що я щойно сказав. Це дуже добре, але я переконаний, що ми готові це зробити. На кону - здоров'я нашої нації.

Також бачимо, що політик застосовує **асонанс**, для ритмічного ефекту:

(50) *We're going to focus on small businesses on Main Street, we'll focus on minority owned small businesses, women owned small businesses and finally having equal access to the resources they need to reopen and to rebuild* (Joe Biden, URL). — Ми зосередимося на малому бізнесі на Мейн Стріт, ми зосередимося на малому бізнесі, що належить меншинам, малому бізнесі, що

належить жінкам, щоб нарешті мати рівний доступ до ресурсів, необхідних для відкриття та відновлення.

Перекладати ці уривки зі збереженням алітерації та асонансу українською мовою не вдалося. Тому перекладач використав дослівний переклад, який зберіг сутність оригіналу та його емоційний характер.

Інколи, для мелодійності сказаного, політичний лідер теж використовує прийом **анафору**:

(61) *We're a great nation. We're good people. We may come from different places, hold different beliefs, but we share in common a love for this country, a belief in its limitless possibilities. For we, the United States of America, has always set the example for the world for a peaceful transition of power. We'll do so again* (Joe Biden, URL). — **Ми** чудова нація. **Ми** добрі люди. **Ми** можемо походити з різних місць, дотримуватися різних переконань, але **ми** спільно поділяємо любов до цієї країни, віру в її безмежні можливості. Адже **ми**, Сполучені Штати Америки, завжди подавали світові приклад мирної передачі влади. **Ми** зробимо це ще раз.

Бачимо, що при перекладі збереглася не лише форма оригінального тексту, але і зміст з його емоційним наповненням.

Фіксуємо також і гарний приклад римування з прагматичною функцією сприйняття інформації з емоційним впливом на аудиторію:

(64) *I'm pleased to announce nominations and staff for critical foreign policy national security positions in my administration. It's a team that will keep our country and our people safe and secure. And it's a team that reflects the fact that America is back, ready to lead the world, not retreat from it. Once again sit at the head of the table* (Joe Biden, URL). — Я радий оголосити кандидатури та співробітників на найважливіші посади в моїй адміністрації з питань зовнішньополітичної національної безпеки. Це команда, яка берегтиме і захищатиме нашу країну та наших людей. І це команда, яка відображає той факт, що Америка повернулася, готова керувати світом, а не відступати від нього. Вкотре його очолити.

В даному прикладі спостерігаємо застосування граматичної заміни, щоб він звучав сприйнятливніше на українській мові, але зберіг сутність та емоційне забарвлення (*keep our country and our people safe and secure* – яка берегтиме і захищатиме нашу країну та наших людей).

На **морфологічному** мовному рівні, спостерігаємо багате словесне наповнення промов у цього політика. Джо Байден не так часто застосовує **наказовий спосіб** у своїх виступах, з метою привернення уваги та заклику до рішень:

(71) *Put yourselves in that position. It's going to be harder for states to keep children and educators safe in schools, to try to provide assistance to keep small businesses alive* (Joe Biden, URL). — Поставте себе на їх місце. Штатам буде важче забезпечити дітям і вихователям безпеку в школах, намагатись надати допомогу малому бізнесу

Оскільки дослівний переклад тут би не зберіг сутність сказаного, то в перекладеному реченні було вжито таку трансформацію, як синонімічна заміна (*to keep small businesses alive* – надати допомогу малому бізнесу). Хоча й при перекладі вжито зовсім інші слова, але сенс залишився однаковим.

Неодноразово Джо Байден вживає **особові та присвійні займенники** (першої та другої особи множини), демонструючи себе, наче на одному рівні з аудиторією, що викликає довіру:

(49) *Our rescue plan will provide emergency funding to keep these essential workers on the job and maintain essential services. It will ensure that vaccines are administered and schools can reopen* (Joe Biden, URL). — Наш план порятунку забезпечить надзвичайне фінансування, щоб утримати цих найважливіших працівників на роботі та підтримувати основні послуги. Це забезпечить розповсюдження вакцин і школи можна буде відкрити.

Політичний діяч також використовує **прикметники (прислівники) або ряд прикметників (прислівників)**, для підсилення ефекту впливу на людей та привертання уваги:

(46) *More than one in five Black and Latino households in America, report they don't have enough food to eat. This includes 30 million adults and as many as 12 million children. It's wrong, it's tragic, it's unnecessary, it's unacceptable* (Joe Biden, URL) — Більше одного з п'яти домогосподарств чорношкірих та латиноамериканців в Америці повідомляють, що їм не вистачає їжі. Це включає 30 мільйонів дорослих і як мінімум 12 мільйонів дітей. Це неправильно, це трагічно, це непотрібно, це неприпустимо.

(53) *I'm confident. I am truly confident together, together we can get this done and come out better off than when we went into this crisis. God bless you all and may God protect our troops* (Joe Biden, URL) — Я впевнений. Я справді впевнений разом, що разом ми зможемо це зробити і вийти з ситуації краще, ніж коли ми входили в цю кризу. Нехай Бог благословить всіх вас і нехай Бог захистить наші війська.

В першому реченні, в перекладі помічаємо антонімічний переклад, де словосполучення «*as many as 12 million children*» та «як мінімум 12 мільйонів дітей» мають протилежні значення, але сутність всього перекладеного тексту співпадає з його оригіналом.

Інколи політик використовує ключові **іменники** або **ряд іменників** для підсилення їхньої важливості в повідомленні:

(63) *As in the Prayer of St. Francis, for where there is discord, union, where there is doubt, faith where there is darkness, light. This is who we are as a nation. This is the America we love and that is the America we're going to be. So thank you all and may God bless you* (Joe Biden, URL) — Як у молитві святого Франциска, бо туди, де є розбрат – єднання, де є сумніви – віру, де є темрява – світло. Це ми як нація. Це Америка, яку ми любимо, і такою Америкою ми будемо. Тож дякую усім і нехай Бог благословить вас.

На лексичному рівні фіксуємо такі мовні засоби у мовленні Джо Байдена: метафора, епітет, гіпербола, метонімія, персоніфікація, порівняння.

На відміну від свого політичного опонента, Дж. Байден використовує **епітети** для створення емоційного забарвлення своєї промови, і таким чином, привертає увагу людей:

(57) *They knew this election was overseen, was overseen by them. It was honest, it was free and it was fair* (Joe Biden, URL) — Вони знали, що ці вибори під наглядом, під їхнім наглядом. Це було чесно, це було вільно і це було справедливо.

У всіх реченнях переклад дослівний, що допомогло зберегти емоційне забарвлення вихідного тексту.

Застосування **метафори** та **метонімії** у політичних промовах Джо Байдена не є рідкістю, адже це допомагає йому вплинути на емоційний стан слухача:

(62) *My heart goes out to each of you in this dark winter of the pandemic, about to spend the holidays and the new year with a black hole in your hearts, without the ones you loved at your side. My heart goes out to all of you who have fallen on hard times through no fault of your own, unable to sleep at night, staring at the ceiling, weighed down by the worry of what tomorrow will bring for you and equally important for your family* (Joe Biden, URL). — Я співчуваю кожному з вас у цю темну зиму пандемії щодо проведення канікул та нового року із чорною дірою у серцях, без тих поруч, кого ви любите. Я співчуваю всім, у кого настали важкі часи не з власної вини, хто не може спати вночі, дивлячись у стелю, обтяжений турботою про те, що завтрашній день принесе для вас і для вашої родини.

(43) *Our rescue and recovery plan is a path forward, with both seriousness of purpose and a clear plan with transparency and accountability with a call for unity that is equally necessary. And unity is not some pie in the sky dream, it's a practical step to getting the things we have to get done as a country get done together* (Joe Biden, URL). — Наш план порятунку та відновлення - це шлях вперед, як із серйозністю цілей, так і з чітким планом із прозорістю та підзвітністю із закликом до єдності, що є однаково необхідним. І єдність - це

не якась лелека у небі, це практичний крок до того, щоб досягти того, що ми маємо зробити як країна.

(44) *I'm grateful for the Democrats, Republican and Independent members of Congress who came together to get it done. But I said at the time, it's just a down payment. We need more action, more bipartisanship, and we need to move quickly, we need to move fast* (Joe Biden, URL). — (Я вдячний демократам, республіканцям та незалежним членам Конгресу, які зібрались разом, щоб це зробити. Але я сказав тоді, що це лише перший внесок. Нам потрібно більше дій, більше двопартійності, і нам потрібно рухатися оперативно, нам потрібно рухатися швидко.

У перших двох реченнях при перекладі довелося застосувати трансформацію заміни, щоб зберегти ефект впливу на аудиторію, не втрачаючи сенсу сказаного. А от в третьому реченні, було використано калькування, адже утворений таким чином перекладний відповідник не порушує правила вживання і сполучуваності слів в українській мові:

Дуже часто політик вживає **персоніфікацію**, ніби надаючи речам людських характеристик, що дозволяє краще уявити та відчутти ситуацію:

(41) *Just as we are in the midst of a dark winter of this pandemic, as cases, hospitalizations and deaths spike at record levels, there is real pain overwhelming the real economy* (Joe Biden, URL). — Подібно до того, як ми перебуваємо в розпал темної зими цієї пандемії, коли випадки госпіталізацій та смертності зростають на рекордному рівні, реальна економіка переборює справжній біль.

(59) *Thankfully, a unanimous Supreme Court immediately and completely rejected this effort. The Court sent a clear signal to President Trump that they would be no part of an unprecedented assault on our democracy* (Joe Biden, URL). — На щастя, Верховний суд одноголосно негайно і повністю відхилив ці спроби. Суд дав чіткий сигнал президенту Трампу про те, що вони не будуть частиною безпрецедентного нападу на нашу демократію.

(65) *We're going to have the first woman lead the intelligence community, the first Latino and immigrant to lead the Department of Homeland Security, and a groundbreaking diplomat at the United Nations. We're going to have a principle on the National Security Council who's full-time job is to fight climate change. For the first time ever that will occur. And my national security team will be coordinated by one of the youngest national security advisors in decades* (Joe Biden, URL). — У нас буде перша жінка, яка очолить розвідку, перша латиноамериканка та іммігрантка, яка очолить Департамент національної безпеки, та новаторський дипломат в ООН. У нас буде принцип щодо Ради національної безпеки, який постійно працюватиме над боротьбою зі зміною клімату. Це відбудеться вперше. А мою команду з питань національної безпеки координуватиме один із наймолодших радників з питань національної безпеки за останні десятиліття.

Хочеться зупинитися на перекладацьких трансформаціях, які вжито у наведених вище прикладах. У першому реченні спостерігаємо синонімічну заміну (*real pain overwhelming the real economy* – реальна економіка переборює справжній біль), з метою уникнення повтору в українському тексті, що також є недоречним, адже такий повтор присутній і в оригіналі. А от у другому реченні, при перекладі застосовано лексичне додавання, тобто збільшення кількості мовних одиниць таким чином, щоб значення лексеми приховано містилося в її змісті як імплікатури.

Інколи спостерігаємо використання **гіперболи** для підсилення значення сказаного:

(54) *Today, the members of the Electoral College representing the certified winner, cast their votes for President and Vice President of the United States in an act just as old as our nation itself. And once again in America, the rule of law, our Constitution and the will of the people prevailed. Our democracy pushed, tested, threatened, proved to be resilient, true and strong* (Joe Biden, URL). — Сьогодні члени Колегії виборців, що представляють підтвердженого переможця, віддали свої голоси за президента та віце-президента Сполучених Штатів

настільки давнім актом, наскільки ж давня наша держава. І знову в Америці запанували верховенство закону, наша Конституція та воля людей. Нашу демократію тиснули, випробовували, погрожували, щоб довести її стійкість, справжність та силу.

(55) *We saw something very few predicted, even thought possible, the biggest voter turnout in the history of the United States of America, a number so big that this election now ranks as the clearest demonstration of the true will of the American people, one of the most amazing demonstrations of civic duty we've ever seen in our country* (Joe Biden, URL). — Ми бачили щось таке, що мало хто передбачав і вважав можливим, найбільшу явку виборців в історії Сполучених Штатів Америки, настільки велику, що зараз ці вибори вважаються найяскравішою демонстрацією справжньої волі американського народу, однією з найдивовижніші демонстрації громадянського обов'язку, які ми коли-небудь бачили в нашій країні.

Дуже влучно Дж. Байден використовує **порівняння** в своїх промовах, що надає тексту емоційності, привертає увагу слухача, і змушує його задуматися над почутим:

(52) *We will never ever give up and we will come back. We'll come back together. We didn't get into all this overnight. We won't get out of it overnight. And we can't do it as a separated and divided nation. The only way we can do it is to come together, to come together as fellow Americans, as neighbors, as the United States of America* (Joe Biden, URL). — Ми ніколи не здамося і повернемося. Ми повернемося разом. Ми не потрапили у все це за одну ніч. Ми не вийдемо з нього за одну ніч. І ми не можемо зробити це як відокремлена та розділена нація. Єдиний спосіб, яким ми можемо це зробити, - це об'єднатися, об'єднатися як співвітчизники, як сусіди, як Сполучені Штати Америки.

Мовлення Джо Байдена відрізняється від мови інших політиків. Дуже часто цей політичний лідер використовує такі стилістичних мовні засоби, як: антитеза, риторичні речення, повтори.

Так само, як і Дональд Трамп, Джо Байден вправно застосовує **повтори** для підкреслення важливої інформації, щоб привернути увагу аудиторії на ключові моменти:

(78) *But all kidding aside, I think that my taking the vaccine and people seen me take that vaccine is going to give some confidence* (Joe Biden, URL). — Якщо відкинути жарти, то, я думаю, що те, що я приймаю вакцину, і люди бачили, як я приймаю цю вакцину, додасть певної впевненості.

(69) *Let's begin that work to heal and unite, to heal and unite America as well as the world. I want to thank you all. May God bless you. May God protect our troops* (Joe Biden, URL). — Почнемо цю роботу, щоб зцілити та об'єднати, зцілити та об'єднати Америку та світ. Я хочу подякувати усім. Нехай Бог благословить вас. Хай Бог захистить наші війська.

(42) *And so tonight I'd like to talk to you about our way forward. A two-step plan of rescue and recovery, a two-step plan to build a bridge to the other side of the crisis we face to a better, stronger, more secure America. Tonight, I'll lay out my first step, the American rescue plan that will tackle the pandemic and get direct financial assistance and relief to Americans who need it the most. Next month, in my first appearance before a joint session of Congress, I will lay out my *Build Back Better* recovery plan* (Joe Biden, URL). — І тому сьогодні ввечері я хотів би поговорити з вами про наш подальший шлях. Двоетапний план порятунку та відновлення, двоетапний план побудови мосту на інший бік кризи, з яким ми стикаємось, до кращої, сильнішої та безпечнішої Америки. Сьогодні ввечері я викладу свій перший крок, американський план порятунку, який буде боротися з пандемією та надавати пряму фінансову підтримку та допомогу американцям, які цього найбільше потребують. Наступного місяця, коли я вперше вийду на спільну сесію Конгресу, я викладу свій план відновлення краще, аніж було.

Також фіксуємо вживання **антитези**, для передання ефекту привернення уваги слухача, наповнюючи текст словами з протилежними значеннями:

(73) *I'm not going to tell you now exactly what I'm going to do in any department, but I promise you it will be the single most diverse cabinet based on race, color, based on gender, that's ever existed in the United States of America* (Joe Biden, URL). — Я не розповідатиму вам зараз, що саме я буду робити в будь-якому департаменті, але я обіцяю вам, що це буде єдиний найрізноманітніший кабінет міністрів за расою, кольором, за статтю, який коли-небудь існував у Сполучених Штатах Америки.

(56) *In America, politicians don't take power, people grant power to them. The flame of democracy was lit in this nation a long time ago. And we now know nothing, not even a pandemic or an abuse of power can extinguish that flame* (Joe Biden, URL). — В Америці політики не беруть владу, їм надають владу люди. Полум'я демократії запалилося в цій нації давно. І ми зараз нічого не знаємо, навіть пандемія чи зловживання владою не може загасити це полум'я.

(60) *As I said in this campaign, I will be president for all Americans. I'll work just as hard for those of who you didn't vote for me as I will for those who did* (Joe Biden, URL). — Як я вже казав під час цієї кампанії, я буду президентом усіх американців. Я буду працювати так само наполегливо для тих, хто не голосував за мене, як і для тих, хто проголосував за мене.

Ми бачимо, що перекладач намагався скрізь дослівно перекладати промови Джо Байдена, і це йому вдалося, адже мова цього політика легка, близька до людей, що переклад теж видається досить легким та невимушеним.

Позитивною характеристикою мовленнєвої особистості Дж. Байдена є використання **риторичного звертання** у своїх виступах, що дуже імпонує публіці та схиляє до потрібних рішень:

(40) *Good evening, my fellow Americans. It's been 343 days since the virus that has ravaged our nation tragically claimed its first life. Countless families and friends left behind with unrelenting grief and guilt, anger and frustration* (Joe Biden, URL). — Добрий вечір, мої дорогі американці. Минуло 343 дні, як вірус, який спустошив нашу країну, трагічно забрав перше життя. Незліченні

сім'ї та друзі залишили позаду невгамовне горе і провину, гнів та розчарування.

(68) *Let me be clear. I don't for a minute underestimate the difficulties of meeting my bold commitments to fighting climate change. But at the same time, no one should underestimate for a minute my determination to do just that* (Joe Biden, URL). — Дозвольте мені уточнити. Я ні на хвилину не недооцінюю труднощі виконання своїх сміливих зобов'язань щодо боротьби зі зміною клімату. Але водночас ніхто не повинен ні на хвилину недооцінювати мою рішучість зробити це.

У другому реченні, при перекладі риторичного звертання, довелося використати прийом граматичної заміни, щоб зберегти зміст та емоцію сказаного, хоч із втратою форми.

На граматичному рівні, мовлення Джо Байдена відрізняється від мови свого опонента, адже будова його речень простіша, і апелюється політик у більшості випадків на майбутній час:

(47) *This will not only meet our moral obligation we have to one another, but it'll also spur economic growth, get restaurants and workers back on the job* (Joe Biden, URL). — Це не лише відповідатиме нашим моральним зобов'язанням, які ми маємо один перед одним, це також стимулюватиме економічне зростання, повертатиме ресторани та працівників на роботу.

(74) *The whole purpose of this is we've got to make sure people aren't thrown out of their apartments, lose their homes, are able to have unemployment insurance...* (Joe Biden, URL). — Загальна мета цього - ми повинні переконатись, що людей не викидають з квартир, вони не втрачають свої будинки, вони зможуть отримати страховку на випадок безробіття...

Варто зупинитися на перекладі першого речення, де спостерігаємо таку перекладацьку трансформацію, як конкретизація, де слово з широким значенням «meet» замінили словом з вузьким значенням – «відповідатиме».

Але фіксуємо і довгі складні речення, що пересічному громадянину важко сприймати, але потрібно почути:

(58) *This legal maneuver was an effort by elected officials and one group of states to try to get the Supreme Court to wipe out the votes of more than 20 million Americans in other states. And to hand the presidency to a candidate who lost the Electoral College, lost the popular vote, and lost each and every one of the states whose votes they were trying to reverse* (Joe Biden, URL). — Цей законний маневр був зусиллям обраних представників та однієї групи штатів, щоб спробувати змусити Верховний суд знищити голоси понад 20 мільйонів американців в інших штатах. І передати президентство кандидату, який програв вибори Колегії виборців, програв всенародне голосування і програв кожен із штатів, чий голоси намагалися змінити.

Також, Дж. Байден вдається до використання прямої мови, що дозволяє слухачу, наче в прямому сенсі перебувати у конкретній ситуації:

(70) *It reminded me of my dad. He used to say «Joey, I don't expect the government to solve my problems, but I expect them at least to understand my problems». The folks I'm talking about, the folks out there aren't looking for a handout. They just need help* (Joe Biden, URL). — Це нагадало мені мого батька. Він зазвичай говорив: «Джої, я не очікую, що уряд вирішить мої проблеми, але я очікую, що він, принаймні, зрозуміє мої проблеми». Люди, про яких я кажу, люди не шукають подачок. Їм просто потрібна допомога.

Зустрічаємо у публічних виступах Джо Байдена використання такого засобу реалізації комунікативної стратегії, як **ідіоми**, що робить фразу привабливішою, приховуюючи її букввальне значення:

(75) *But this is a democracy and you've got to find a sweet spot where you have enough people willing to move in a direction that gets us a long way down the road* (Joe Biden, URL). — Але це демократія, і вам потрібно знайти сильну сторону, де у вас є достатньо людей, готових рухатись у напрямку, який поведе нас далеко вперед.

У перекладі ідіоматичних висловлень неможливо притримуватися дослівного перекладу чи навіть перекладацької трансформації, тому необхідно знайти відповідний еквівалент в мові, на яку перекладається

текст. Таким чином, ідіому «sweet spot» перекладено, як «сильна сторона», а «gets us a long way down the road» - на «поведе нас далеко вперед.».

Отже, мовні засоби, які використовує у своїх промовах Джо Байден надають його словам емоційного забарвлення та переконливості. У процесі перекладання стилістичних засобів у промовах цього політичного лідера було застосовано здебільшого такі перекладацькі трансформації, як: дослівний переклад, конкретизація, синонімічні та граматичні заміни, додавання, антонімічний переклад, а також знаходження повного еквіваленту в українській мові.

3.3 Іллокутивна специфіка оригіналу і перекладу промов Бориса Джонсона

Іллокутивна специфіка промов Бориса Джонсона не настільки багата на мовні засоби вираження, як публічні виступи Дж. Байдена та Д. Трампа. Але цей політик є лідером у своїй країні, тому користується популярністю серед суспільства. Тож варто розглянути характеристики мовленнєвої особистості цього політичного діяча в мовній картині світу:

Що стосується **фонетичних** мовних засобів, у публічній риторичі Бориса Джонсона вони також використовуються для підвищення милозвучності та для емоційного забарвлення смісту.

Фіксуємо такий засіб реалізації риторичної стратегії в промовах Б. Джонсона, як **алітерація**:

(83) *My feeling is this is something of massive national interest, and we've really got to be as transparent as we can possibly be* (Boris Johnson, URL). — Я відчуваю, що це вагомий національний інтерес, і ми дійсно повинні бути настільки прозорими, наскільки ми можемо.

На жаль, не вдалося зберегти цей мовний засіб у перекладеному варіанті.

Інколи, для мелодійності сказаного, політичний лідер використовує прийом **анафори**:

(97) *We have taken back control of laws and our destiny. We have taken back control of every jot and tittle of our regulation. In a way that is complete and unfettered* (Boris Johnson, URL). — Ми повернули контроль над законами і своєю долею. Ми взяли назад контроль над усіма ритмами та правилами нашого регулювання. Цілісним та безмежним способом.

В цьому прикладі було вирішено застосувати прийом синонімічної заміни при перекладі (*We have taken back ... We have taken back* – Ми повернули... Ми взяли назад). Вважаємо, що в цих випадках перекладачу не обов'язково було вживати цей вид перекладацьких трансформацій, адже сенс оригінальної думки хоч і не змінюється, але форма втрачається.

На **морфологічному** мовному рівні, спостерігаємо багате словесне наповнення промов у цього політика. Б. Джонсон характеризується використанням **наказового способу** у своїх виступах, з метою заклику до рішень:

(98) *We will be your friend, your ally, your supporter and indeed – never let it be forgotten – your number one market* (Boris Johnson, URL). — Ми будемо вашим другом, вашим союзником, вашим прихильником і звичайно - ніколи не забувайте це - вашим ринком номер один.

(87) *Yes, let's be clear. This is a national challenge on a scale like nothing we've seen before and it will require an unprecedented national effort. And of course there will be difficulties. Appointments will be changed* (Boris Johnson, URL). — Так, давайте прояснимо. Це національний виклик у масштабі, подібному до того, якого раніше ми не зустрічали, і вимагатиме безпрецедентних національних зусиль. І звичайно будуть труднощі. У другому реченні, при перекладі риторичного звертання, довелося використати прийом граматичної заміни, щоб зберегти зміст та емоцію сказаного, хоч із втратою форми.

Як і його колеги, політик вживає **особові та присвійні займенники** (першої та другої особи множини), показуючи, що він близький з народом:

(96) *And I want to stress that we are not alone in this fight or in taking these types of decisions. Many of our European friends and neighbors are being forced to take similar action* (Boris Johnson, URL). — І я хочу наголосити на тому, що ми не самотні в цій боротьбі чи в прийнятті таких рішень. Багато наших європейських друзів та сусідів змушені робити ідентичні дії.

(88) *And yes, of course we are in a race against time, but I can assure you that we are doing everything we can to vaccinate as many people as possible across our whole United Kingdom* (Boris Johnson, URL). — І так, звичайно, ми в змагаємося з часом, але я можу запевнити вас, що ми робимо все можливе, щоб вакцинувати якомога більше людей по всьому нашому Сполученому Королівству.

Дуже часто політик використовує **іменники або ряд іменників**, для підсилення ефекту сказаного, що викликає інтерес в оточуючих:

(85) *And I believe that with the country once again in lockdown and all the difficulties that means for you, for your family, for students, for education, for your businesses, and of course with the tragic number of deaths that we're seeing and that we've seen today, you have a right to understand exactly how we're cracking this problem and how the national vaccine effort is progressing* (Boris Johnson, URL). — І я вірю, що через чергове запровадження локдауну в країні і всі труднощі, які це створює для вас, для вашої родини, для студентів, для освіти, для вашого бізнесу, і, звичайно, з трагічною кількістю смертей, які ми спостерігаємо, і що ми бачили сьогодні, ви маєте право зрозуміти, як саме ми вирішуємо цю проблему та як прогресують національні зусилля щодо вакцинації.

Вважаємо, що у вищезгаданих прикладах наявний досить вдалий переклад, адже концептуальні картини світу українців та англійців зовсім різний, і лексична передача також суттєво відрізняється, тому здійснити адекватний переклад може бути складно. Але бачимо, що мова політика проста, тому і переклад не викликає труднощів.

Для підсилення значущості сказаного, Б. Джонсон також використовує **прислівники** та **ряд прислівників**:

(99) *And I'm very, very confident, more confident than ever that we'll get that vaccine into a significant proportion of the population by the spring and that things will be radically different for our country by Easter. I'm absolutely convinced of that* (Boris Johnson, URL). — І я дуже, дуже впевнений, більш впевнений, ніж будь-коли, що ми отримаємо цю вакцину для значної частини населення до весни і що до Великодня все буде по-іншому для нашої країни. Я в цьому абсолютно впевнений.

(100) *Although we have left the EU this country will remain culturally, emotionally, historically, strategically and geologically attached to Europe* (Boris Johnson, URL). — Хоч ми і вийшли з ЄС, ця країна культурно, емоційно, історично, стратегічно та геологічно залишатиметься прив'язаною до Європи

На лексичному рівні фіксуємо такі мовні засоби у мовленні Б. Джонсона: метафора, епітет, гіпербола, персоніфікація.

З метою забарвлення лексики та привертання уваги аудиторії, Б. Джонсон використовує **метафори** у своїх виступах:

(93) *The chief medical officer last night submitted our findings so far to the World Health Organization and we'll continue to be totally transparent with our global partners* (Boris Johnson, URL). — Вчора ввечері головний медичний лікар передав наші висновки до Світової організації охорони здоров'я, і ми продовжуватимемо бути абсолютно прозорими з нашими глобальними партнерами.

В цьому реченні ми б застосували інший варіант перекладу метафори, замість наявного дослівного. Більш адекватний переклад, на нашу думку, звучав би «бути абсолютно чесними з нашими великими партнерами». У такому випадку, ми зберігаємо експресивність оригінального тексту та зміст, хоч і втрачаємо форму.

Епітети часто зустрічаються у публічних виступах цього політика:

(91) *More than 200 hospitals will be distributing the vaccine, seven huge vaccination centers, big vaccination centers, and first wave of 200 community pharmacies. So there's a big, big network. The supply is being rolled out* (Boris Johnson, URL). — Більше 200 лікарень розповсюджуватимуть вакцину, сім величезних центрів вакцинації, великі центри вакцинації та перша хвиля з 200 комунальних аптек. Отже, є велика, велика мережа. Поставка розгортається.

(92) *Everybody's in lockdown. As everybody can see, the NHS is under extreme pressure already. We have to get this done as fast and as efficiently as possible. And I do believe that it is attainable. I do believe that those numbers are doable, but clearly it will be a big stretch. It will be a huge national effort* (Boris Johnson, URL). — Усі в локдауні. Як усі бачать, Національна система охорони здоров'я знаходиться під надзвичайним тиском. Ми повинні зробити це якомога швидше та ефективніше. І я вірю, що це можливо. Я вірю, що ці цифри здійсненні, але очевидно, що це буде великим навантаженням. Це будуть колосальні національні зусилля.

За допомогою дослівного перекладу вдалося зберегти вживання епітетів, а також передати форму, зміст та емоційний ефект вихідного тексту.

У промовах Б. Джонсона фіксуємо і використання **персоніфікації**:

(84) *We want to support kids in a school if we possibly can. I'm glad that the BBC is, as I say, putting a lot of educational stuff on TV; that is fantastic* (Boris Johnson, URL). — Ми хочемо підтримувати дітей у школі, якщо можливо. Я радий, що BBC, як я кажу, викладає на телебачення багато навчальних матеріалів; це фантастика.

Зустрічаємо випадок вживання такого мовного засобу, як **гіпербола**:

(86) *And by the end of the week, there'll be over 1000 GP-led sites providing vaccines, 223 hospital sites, seven giant vaccination centers, and a first wave of 200 community pharmacies* (Boris Johnson, URL). — А до кінця тижня буде понад 1000 сайтів під керівництвом лікарів загальної практики, що

забезпечують вакцинами, 223 лікарняні сайти, сім гігантських центрів вакцинації та перша хвиля з 200 громадських аптек.

(82) *This is the biggest vaccination program in the history of this country, and this country has already, I think, done more than any ... certainly done more than any other European country (Boris Johnson, URL). — Це найбільша програма вакцинації в історії цієї країни, і ця країна вже, думаю, зробила більше, ніж будь-яка ... безумовно, зробила більше, ніж будь-яка інша європейська країна.*

Зрозуміло, що виникають певні труднощі зі збереженням стилістичної та прагматичної еквівалентності лексем мови оригіналу у мові перекладу. Тому при перекладі фіксуємо зміну структури речень.

Мовлення Б. Джонсона характеризується вживанням таких стилістичних мовних засобів, як: антитеза та повтори.

Фіксуємо такі випадки **повторів** у промовах політика:

(80) *And I appreciate the frustration of teachers and parents, and obviously the frustration of pupils. But can I repeat my thanks... I don't know whether I'm being premature in saying this, Vicky, but I believe that the BBC is coming forward with a big program of education for three hours today. That will be something, that the government will be doing everything we can to help with remote learning as well* (Boris Johnson, URL). — І я розумію розчарування вчителів та батьків, і, очевидно, розчарування учнів. Але дозвольте повторити свою подяку ... Я не знаю, чи передчасно я це кажу, Вікі, але вірю, що сьогодні BBC запустить велику трьохгодинну програму навчання. Уряд зробить усе можливе, щоб якнайкраще допомогти з дистанційним навчанням.

(81) *I'm full of the same optimism and fundamental hope about the position that I think Chris has adopted, and that I think that things really will be very different by the spring. That is what I would certainly say to every parent in the land* (Boris Johnson, URL). — Я сповнений такого ж оптимізму та фундаментальної надії щодо позиції, яку, на мою думку, зайняв Кріс, і я

думаю, що до весни все справді буде зовсім іншим. Це те, що я, безумовно, сказав би кожному з батьків в країні.

В цих реченнях ми не бачимо проблем із переданням семантики та стилістики повтору у перекладеному тексті. Перекладач зберігає не лише образність та експресивну функцію повтору, але і намагається майже точно відобразити форму.

Фіксуємо випадок використання такого стилістичного прийому, як **антитеза**:

(95) *I know how much emotion people invest in this time of year, and how important it is, for instance, for grandparents to see the grandchildren, for families to be together. So I know how disappointing this will be. But we have said throughout this pandemic that we must and we will be guided by the science. When the science changes, we must change our response (Boris Johnson, URL).*

— Я знаю, скільки емоцій люди вкладають у цю пору року, і наскільки важливо, наприклад, бабусям і дідусям бачити онуків, сім'ям - бути разом. Тож я знаю, наскільки це розчаровує. Але ми протягом усієї пандемії говорили, що ми змушені і будемо керуватися наукою. Коли наука змінюється, ми повинні змінити свою відповідь їй.

Хочеться звернути увагу на використання прийому транспозиції деяких лексем в даних прикладах, але динаміка оригінального речення зберігається та відчувається.

На граматичному рівні, Борис Джонсон частіше використовує складні речення, але його мова настільки проста та легка на слух, що аудиторія без труднощів сприймає все, що говорить її лідер:

(90) *I think what President Trump has been saying about that has being completely wrong and I unreservedly condemn encouraging people to behave in the disgraceful way that they did in the Capitol. And all I can say is I'm very pleased that the President Elect has now been properly, duly confirmed in office and that democracy has prevailed (Boris Johnson, URL).* — Я вважаю, що те,

що говорив президент Трамп, було абсолютно неправильним, і я

беззастережно засуджую заохочення людей поводитись ганебно, як це було в Капітолії. І все, що я можу сказати, так це те, що я дуже задоволений тим, що Обраний Президент тепер був правильно, належним чином підтверджений на посаді і що демократія превалювала.

Отже, для збереження прагматичних особливостей мовних засобів у промовах Б. Джонсона, застосовувалися такі перекладацькі трансформації – граматична та синонімічна заміна, конкретизація, додавання. Вони мають на меті відтворити певну атмосферу, емоцію оригінального тексту, викликати у слухача необхідну реакцію.

Висновки до розділу 3

Політичні промови відомих політичних лідерів насичені різноманітними мовними засобами, що у свою чергу надають тексту насиченості, емоційності, переконливості, що одразу привертає увагу цільової аудиторії, змушує її прислухатися до думки, та наштовхує на прийняття потрібних політикам рішень.

Що стосується аналізу засобів реалізації комунікативної стратегії в публічній риторичі, то у промовах політиків вони практично співпадають, але характеризуються певними відмінностями.

1. На фонетичному рівні найбільше мовних засобів зафіксовано у промовах Дональда Трампа (алітерація, асонанс, римування, анафора), у виступах Джо Байдена не знайшли випадки римування, а проаналізовані політичні промови Бориса Джонсона характеризуються лише невеликим застосуванням алітерації та анафори. Ці результати показують, що найкраще сприймаються на слух та запам'ятовуються слова у промовах Д. Трампа.

2. На морфологічному рівні, кращі характеристики мовленнєвої особистості політика показали Дж. Байден та Б. Джонсон, які на відміну від Д. Трампа надають перевагу вживанню займенникам першої та другої особи множини, неначе прирівнюючи себе до суспільства, а не ставлять своє «Я» вище всіх.

3. На лексичному рівні Д. Трамп характеризується використанням таких мовних засобів, як: *метафора, гіпербола, іронія, метонімія*. Дж. Байден найчастіше вживає *метафори, епітети, гіперболи, метонімії, персоніфікації, порівняння*, Б. Джонсон – *метафору, епітет, гіперболу, персоніфікацію*.

4. Синтаксичний рівень політичних промов у всіх трьох політиків практично однаковий, і характеризуються вживанням антитези, повторів, риторичних речень.

5. Проблемою може стати здійснення адекватного перекладу політичної промови, який б відповідав оригіналу по всім критеріям (формі, змісту та емоційному забарвленні), тому перекладати політичні промови найпростіше за допомогою перекладацьких трансформацій. Найчастіше фіксуються такі трансформації, як: *конкретизація, граматичні та синонімічні заміни; антонімічний переклад, додавання*. Рідше зустрічаємо – *калькування, транскрипцію*.

ВИСНОВКИ

За результатами даного дослідження було досягнуто мету дослідження, яка полягала у комплексному вивченні прагматичних особливостей комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способів їх перекладу українською мовою. У ході роботи було досягнуто всі поставлені цілі.

У першому розділі з'ясовані теоретичні засади дослідження прагматичних особливостей як об'єктів у наукових дослідженнях, проаналізовано перекладацькі стратегії відтворення прагматичних особливостей комунікативних стратегій, а також досліджено особливості текстів політичних промов та інтерв'ю англо-американської преси та охарактеризована специфіка їх перекладу.

Процес налагодження комунікативних контактів враховує ціль спілкування, зміст та обставини виступу. Ось чому, риторичне переконання призводить до успішного результату та допомагає усвідомити відповідні комунікативні стратегії.

Тож, прагматика як об'єкт наукових досліджень посідає практично ключове місце, адже будь-який вислів у ході мовлення має бути змістовним, доступним, емоційно-забарвленим та ціле направленим.

Важливо зважати на те, що будь-яка політична промова має не лише інформативний, а й інтенціональний характер, необхідним є ретельний відбір мовних засобів усіх рівнів для досягнення основної мети такого типу виступу – переконання.

У другому розділі надана характеристика засобів реалізації риторичної стратегії, розглянуто поняття «політичної промови» як жанру політичного

дискурсу, а також описано характеристики мовленнєвої особистості політика в англomовній картині світу.

Свідоме застосування лінгвістичних засобів, з метою переконання прийняти думку мовця та погодитися з його ідеями, і таким чином, приймати потрібні йому рішення – це риторична стратегія.

Реалізація риторичної стратегії, що передбачає дотримання принципів і методів риторики як теорії переконуючої комунікації відбувається в таких промовах на кожному рівні мовної системи: фонетичний, морфологічний, лексичний, граматичний, синтаксичний.

Політична промова – є взірцем ораторського мистецтва. З метою переконання, вона виконує інформативну функцію та функцію впливу. У нашому дослідженні ми проаналізуємо засоби реалізації комунікативних стратегій у політичних промовах Дж. Байдена, Д. Трампа та Б. Джонсона.

Таким чином, мистецтво говорити має важливе, а то й основне значення у розвитку кар'єри політичного лідера. Тому дуже важливо знати всі тонкощі мовних засобів, які відображають мовленнєву особистість політика.

У **третьому розділі** проаналізовано прагматичні особливості мовних засобів в публічній риторичі Дональда Трампа, відстежено комунікативні конфігурації політичної риторики Джо Байдена, а також з'ясовано іллокутивну специфіку промов Бориса Джонсона.

Матеріалом для дослідження слугувала картотека з 100 прикладів, зібрана методом випадкової вибірки з політичних промов та інтерв'ю Дональда Трампа, Джо Байдена і Бориса Джонсона.

На *фонетичному рівні* Дональд Трамп використовує такі мовні засоби: алітерація, асонанс, римування, анафора, у виступах Джо Байдена не знайшли лише випадки римування, а проаналізовані політичні промови Б. Джонсона характеризуються лише невеликим застосуванням алітерації та анафори.

На *морфологічному рівні*, Д. Трамп використовує такі мовні засоби, як: наказовий спосіб, особові та присвійні займенники (частіше вживається

займенник «І», ніби вказуюючи на своє лідерство на політичній арені), прикметники (прислівники) або ряд прикметників (прислівників). Для Джо Байдена та Б. Джонсона характерні такі ж мовні засоби, але ці політики здебільшого використовують особові займенники першої та другої множини «ми» та «ви», а також присвійний займенник «наш».

На *лексичному* рівні Дональд Трамп характеризується використанням таких мовних засобів, як: *метафора, гіпербола, іронія, метонімія*. Джо Байден найчастіше вживає *метафори, епітети, гіперболи, метонімії, персоніфікації, порівняння*, Б. Джонсон – *метафору, епітет, гіперболу, персоніфікацію*.

На *синтаксичному* рівні Дональд Трамп використовує: *антитеза, риторичні речення, повтори, еліптичні речення*. Джо Байден найчастіше вживає *антитезу, риторичні речення, повтори*. Б. Джонсон – лише *повтори та антитезу*.

На *граматичному* рівні, мовлення Д. Трампа складне, із застосування довгих речень, які переходять в історії з частішим посиленням в минуле. Мова Джо Байдена легша, доступніша, з меншою кількістю термінологічних слів з частішим посиленням на майбутнє. А от Б. Джонсон частіше використовує складні речення, але його мова настільки проста та легка на слух, що аудиторія без труднощів сприймає все, що говорить її лідер.

Проблемою може стати здійснення адекватного перекладу політичної промови, який б відповідав оригіналу по всім критеріям (формі, змісту та емоційному забарвленні), тому піл час перекоалу політичних промов Д. Трампа, Дж. Байдена та Б. Джонсона були застосовані наступні перекладацькі трансформації:

- дослівний переклад використовувався для збереження не лише форми оригінального тексту, але і змісту з його емоційним наповненням;
- помічаємо застосування такої перекладацької трансформації, як транслітерація;

- граматичні заміни перекладач застосовував, для того щоб переклад звучав сприйнятливіше на українській мові, але зберіг сутність та емоційне забарвлення; з метою збереження ефекту іронічного висловлення на українській мові чи емотивного елементу тексту оригіналу;
- синонімічну заміну використовували у випадках, якщо дослівний переклад не зберігав сутність сказаного; з метою уникнення повтору в українському тексті, якщо не вдалося зберегти художній засіб;
- присутні приклади з антонімічним перекладом;
- було використано калькування, адже утворений таким чином перекладний відповідник не порушує правила вживання і сполучуваності слів в українській мові;
- застосовано лексичне додавання, тобто збільшення кількості мовних одиниць таким чином, щоб значення лексеми приховано містилося в її змісті як імплікатури;
- спостерігається така перекладацька трансформація, як конкретизація, де слово з широким значенням «meet» замінили словом з вузьким значенням – «відповідатиме»;
- виникали певні труднощі зі збереженням стилістичної та прагматичної еквівалентності лексем мови оригіналу у мові перекладу, тому при перекладі фіксували зміну структури речень;
- використали прийом транспозиції деяких лексем, проте динаміка оригінального речення зберігається та відчувається.

Отже, найчастіше фіксуються такі трансформації, як: *конкретизація, граматичні та синонімічні заміни, додавання*. Найменш поширеними способами перекладу виявився *антонімічний переклад*. Такі перекладацькі трансформації, як *компенсація* та *описовий переклад* відсутні у перекладах політичних промов провідних політиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексієвець О.М. Історія та сучасність політичної лінгвістики. *Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини.* 2012. №9. С. 248-255.
2. Алышева Ю. С. Речевой портрет современного политического лидера : дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 „Русский язык”. Волгоград, 2012. 231 с.
3. Андриенко Т. П. Стратегии перевода в системе переводческой деятельности. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія.* 2014.№9. С. 156-158.
4. Баранов А. Н. Введение в прикладную лингвистику: Учебное пособие. М.: УРСС, Эдиториал, 2001. 360 с.
5. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики: монографія. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
6. Безменова Н.А. Очерки по теории и истории риторики. М.: Наука, 1991. 215 с.
7. Болотнова Н. С. Художественный текст в коммуникативном аспекте и комплексный анализ единиц лексического уровня / Н. С. Болотнова. – Томск : Изд-во Томского университета, 1992. 312 с.
8. Бутова І. С. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови.* 2009. №16. С. 232-238.
9. Ващинська Я. Б. Підходи до трактування поняття «дейксис»: загальна характеристика та специфіка. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Перекладознавство та міжкультурна комунікація.* 2018. №2. С. 20-24.
10. Волченко О.М. Дослідження стратегій форенізації та доместикації в теорії перекладу. *Мова і культура.* 2017. №19. С. 437-442.

11. Волченко О.М. Дослідження стратегій форенізації та доместикації в теорії перекладу. *Мова і культура*. 2017. №19. С. 437-442.
12. Герасимов В.И., Ильин М.В. Политический дискурс-анализ. *Политический дискурс: история и современные исследования: Сборник научных трудов*. М., 2002. 184 с.
13. Демьянков В. З. Политический дискурс как предмет политологической филологии. *Политический дискурс: история и современные исследования. Сборник научных трудов*. 2002. №17. 184 с.
14. Діденко М.О. Політичний виступ як тип тексту (на мат. виступів нім. політ. діячів кінця 20 ст.): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04/ Одеський нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. О., 2001. 19 с.
15. Дорофєєва М.С. Особливості самопрезентації суб'єкта в політичній промові. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2004. №11. С. 200-205.
16. Жулавська О.О. Стратегії одомашнення і очуження в англо-українському перекладі синестезійних метафор (на матеріалі художнього тексту). *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2019. №7. С. 70-74.
17. Засєкін С. В. Універсальні стратегії перекладу художнього тексту: досвід емпіричного психолінгвістичного дослідження. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского». Серия «Филология. Социальные коммуникации»*. 2011. №4. С. 254-261.
18. Зубрик А. Р. Особливості та труднощі перекладу англійських фразеологізмів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Сер. : Філологічна. 2013. №36. С. 317-318.
19. Іссерс О. С. Комунікативний менеджмент: типи мовних стратегій. URL: [http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/21280/72% 20-% 20Issers.pdf? Sequence = 1](http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/21280/72%20-%20Issers.pdf?Sequence=1).
20. Кевлюк І. В. Прагматика соматичних фразем із компонентом ОКО в публіцистичних текстах. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*. 2012. №12. С. 142-151.

21. Космеда Т. А., Соболев Л.І. Графічні системи слов'янських мов: взаємовплив та прагматика. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія : Філологія. Мовознавство. 2016. №266. С. 63-67. 66.
22. Логвиненко І. А. Прагматика турецького особового імені. Питання сходознавства в Україні : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 29–30 берез. 2018 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2018. С. 40-42.
23. Макарова Л.С. Коммуникативно-прагматические аспекты художественного перевода : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.20 Москва, 2005. 39 с.
24. Максимчук О. Л. Прагматичний потенціал публіцистичного тексту. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2013. №6. С. 285-289.
25. Максимов С. Є. Сучасні лексичні новоутворення як проблема перекладу. *Вісник. Збірник наукових статей Київського Міжнародного Університету. Сер.: Іноземна філологія*. 2002. №1. С. 67-71.
26. Мартинюк А.П. Дискурсивний інструментарій аналізу англomовної реклами. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2009. № 3. С. 159-167.
27. Матковська Г. О. Динамізація конструктивної організації тексту. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна. 2014. №46. С. 118-120.
28. Михайленко О. А. Поняття «Перекладацькі стратегії» як складова стратегічної компетенції. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Сер. : Педагогічні та історичні науки*. 2014. №121. С. 148-154.
29. Мішкова О.В. Особливості перекладу американського політичного дискурсу (на матеріалі промов Барака Обами та Гіллари Клінтон). *Мовні і концептуальні картини світу*. 2012. №42. С. 134-141.

30. Ніконова В. Г. Лінгвокогнітивні і комунікативно-когнітивні стратегії формування іміджу «ідеального політичного лідера» в англomовному медіа дискурсі. *Нова філологія. Збірник наукових праць*. 2016. № 68. С. 22-30.
31. Осетрова Е. В. Речевой портрет политика: содержательная и коммуникативная составляющие. *Лингвистический ежегодник Сибири*. 1999. № 1. С. 58–66.
32. Павлова Е. К. Политический дискурс в глобальном коммуникативном пространстве (на материале английских и русских текстов). 2010. 167с.
33. Поліщук А. Антична риторика і сучасна лінгвопрагматика: кореляції і розбіжності. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2017. №116. С. 52-58.
34. Радзійон В. М. Функціонально-прагматичний підхід до вивчення композитів у публіцистичному тексті. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Філологічні науки*. 2016. № 1. С. 224-227.
35. Родік Л. Прагматичний аспект при передачі внутрішньолінгвістичних та екстралінгвістичних факторів англійської науково-технічної реклами. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер. : Філологічні науки*. 2009. №81(2). С. 316-319.
36. Салата І. А. Особливості семантичного й прагматичного аспектів зооморфних фразеологізмів в англійській та українській мовах. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2010. №5. С. 57-64.
37. Самойлова І. В., Подвойська О. В. Лексичні особливості політичних промов. *Наукові записки. Філологічні науки*. 2016. Кн. 1. С. 235–238.

38. Сдобников В.В. Стратегия перевода: общее определение. *Вестник Иркутского государственного лингвистического университета*. 2011. №1. С. 165-172.
39. Синчак О. Риторика: експансіонізм чи відокремлення? *Studia Methodologica: науковий збірник*. 2009. №29. С. 71-76.
40. Скрябіна В. Б. Ігрові стратегії перекладу. *Львівський філологічний часопис*. 2017. № 2. С. 71-74.
41. Тараненко К. В. Прагматика антонімії дейксису. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія : Філологія. Мовознавство*. 2015. №243. С. 88-91.
42. Фесенко І. Л. Особливості перекладу політичних промов та текстів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна*. 2015. №55. С. 264-266.
43. Цуциева М. Г. Персуазивность языковой личности политика. *Политический дискурс в парадигме научных исследований*. Тюмень, 2014. С. 74–78.
44. Чудинов А. П. Политическая лингвистика: учебное пособие.. М. : Флинта: Наука, 2006. 256 с.
45. Bezanson R.P. Institutional Speech. *Law Review*. №80. 1995. P.735
46. Charteris-Black J. Analysing Political Speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor. URL : <https://books.google.com.ua/books>
47. Cholodová U. Cognitive-Pragmatic Aspects of Translation and Interpretation within Discourses. *International Journal on Language Literature and Culture in Education*, 2016. №3(1). P. 100-117.
48. Chuilleanáin E.N. Motives of translation: More, Erasmus and Lucian. *Renaissance Greek*. 2007. №183. P. 49-62.
49. Communication Strategies URL : <https://semspub.epa.gov/work/HQ/174743.pdf>

50. Dijk T. A. Politics, Ideology, and Discourse. *Politics of Teaching*. 2006. №11. P. 728-740.
51. Faber P. The pragmatics of specialized communication. *ENTRECULTURAS*. 2009. №1. P. 61-84.
52. Gibbs R. W. Jr., Colston H. L. Pragmatics Always Matters: An Expanded Vision of Experimental Pragmatics. *Frontiers in Psychology*. 2020. №1. P. 1-5.
53. Gutt E.-A. Pragmatic aspects of translation: Some relevance-theory observations. *The pragmatics of translation*. 1998. P. 41-53.
54. Hernández-Guerra C. Textual, intertextual and rhetorical features in political discourse: the case of President Obama in Europe. *Revista de Lingüística y Lenguas Aplicadas*. 2013. №8. P. 59-65.
55. Korta K. Y., Perry, J. The Pragmatic Circle. *Synthese*. 2008. №165. P. 347-357.
56. Lakoff R.T., Tannen D. Conversational strategy and metastrategy in a pragmatic theory: The example of Scenes from a Marriage. *Semiotica*. Mouton Publishers, Amsterdam. 1984. №49. P. 323-346.
57. Leech Geoffrey N. Principles of Pragmatics. *Studies in Second Language Acquisition*. 1985. №7. P. 112-113.
58. Longobardi F. Linguistic Factors in Political Speech. *Multimodal Communication in Political Speech. Shaping Minds and Social Action*. 2010. № 7688. P. 233-244.
59. Mamleeva A. F., Spiridonova N.S. Teaching Translation of Phraseological Units: Problem Solving Approach. *IEEHGIP*. 2020. №131. P. 240-249.
60. Michalik U., Michalska-Suchanek M. The persuasive function of rhetoric in advertising slogans. *Journal of Accounting and Management*/ 6 (1). P. 45-58.
61. Newmark P. A Textbook of Translation. Harlow: Pearson Education Limited, 2008. 292 p.

62. Ngoran C. T. Revisiting Translation Strategies and Techniques. *International Journal of Comparative Literature & Translation Studies*. 2016. №4. P. 48-56.
63. Nikonova V.H., Boyko Ya.V., Savina Yu.O. Incongruity-specific British and American Humour from the Perspective of Translation Studies. *In Kalby studijos /Studies about Languages*. 2019. №35. P. 89-103.
64. Noveck I. A., Sperber D. Experimental Pragmatics. *Palgrave Studies in Pragmatics, Language and Cognition*. 2004. №1. P. 1-31.
65. Parry-Giles Sh.J., Hogan J. M. The Handbook of Rhetoric and Public Address. Wiley-Blackwell. 2010. 1st edition. 496 p.
66. Płońska D. Strategies of Translation. *Psychology of Language and Communication*. 2014. №18(1). P. 67-74.
67. Schäffner C. Unknown agents in translated political discourse. *Target*. 2012. №1. P. 103-125.
68. Scott-Phillips Thomas C. Pragmatics and the aims of language evolution. *Psychonomic Bulletin & Review volume*. 2017. №24. P. 186-189.
69. Sheveleva A. Lingo-Rhetorical and Socio-Pragmatic Peculiarities in Political Speeches by Barack Obama. *Intercultural Communication Studies*. 2012. №21. P. 53-62.
70. Siddiqui A. The principle features of English Pragmatics in applied linguistics. *Advances in Language and Literary Studies*. 2018. №9. P. 77-80.
- Tom G., Eves A. The use of rhetorical devices in advertising. *Journal of Advertising Research*. 2014. P. 39-43.

ДОДАТКИ

Вербальне вираження прагматичних особливостей комунікативних стратегій англійськомовного політичного дискурсу та способи їх перекладу українською мовою

№	Текст оригіналу	Текст перекладу
1	<p><i>As far as the Obama doing ... He took over something that was a mess but rather easily fixed, so you can get some pretty good numbers. It's the slowest <u>recovery</u> we've had since the Great Depression under Obama, and now the <u>recovery</u> is a monster</i> (Donald Trump, URL).</p>	<p>Що стосується того, що робить Обама ... Він взяв на себе щось безладне, але таке, що досить легко виправити, щоб зможти отримати досить добрі показники. Під час правління Обама це найповільніше <u>відновлення</u>, яке ми мали (яке у нас було ще) з часів Великої депресії, а нині <u>відновлення</u> – це звір (шалене).</p>
2	<p><i>Well, I don't want to talk about pardons right now, but I think it's very unfair what happened to a lot of people. A lot of people. In the meantime, James Comey is walking around making book deals. And, if you read that report, 78 pages of <u>scathing, scathing, horrible words</u> about him, done by a man who's, in all fairness, a Democrat named Horowitz</i> (Donald Trump, URL)</p>	<p>Ну, я не хочу говорити про помилювання прямо зараз, але вважаю дуже несправедливим те, що сталося з багатьма людьми. Багатьма людьми. Тим часом Джеймс Комі розгулює, укладаючи книжкові угоди. І, якщо ви прочитаєте цей звіт, 78 сторінок <u>злісних, уїдливих, жахливих слів</u> про</p>

		нього, зроблених демократом на ім'я Горовіц.
3	<i>I <u>won</u> really easily, if you look at it from ... the electoral college, I <u>won</u> some States that were, I <u>won</u> by <u>massive</u> numbers. She spent \$2 billion. I mean, they had a \$2 billion campaign (Donald Trump, URL).</i>	Я <u>виграв</u> дуже легко, якщо поглянути на це з точки зору виборчого колегіуму, <u>я виграв</u> в деякі Штатах із колосальним числом. Вона витратила 2 мільярди доларів. Я маю на увазі, що вони провели кампанію на 2 мільярди доларів.
4	<i>She always wanted to impeach. There's this theory that, "<u>Oh, she didn't want it. She's this great political pundit. She's just great political mind.</u>" She's <u>not. The party's not run by her, it's run by the left</u> (Donald Trump, URL).</i>	Вона завжди хотіла імпічменту. Існує така теорія, яка говорить: « <u>О, вона цього не хотіла. Вона просто видатний політичний учений. Вона просто чудовий політичний розум.</u> Вона не така... <u>Партією керує не вона, а ліві.</u>
5	<i>I really believe that we are going to have a very interesting election. I think Biden is shot, he was shot from the beginning. I used to call him 1% Joe (Donald Trump, URL).</i>	Я справді вірю, що вибори будуть дуже цікавими. Я думаю, що Байдена розгромлять, він був розгромлений із самого початку. Раніше я називав його Джо 1%.

6	<p><i><u>Rudy</u> was a great mayor. <u>Crime</u> went way, way down. Then <u>Bloomberg</u> came in and he said, “Well, you know what? This thing is so good, I’m going to stop every black person.” And if you were a black person in New York, you were stopped two times a day, three times a day. You couldn’t go to your house, they were stopping you every day. What Bloomberg did to the black community was a disgrace (Donald Trump, URL).</i></p>	<p><u>Руді</u> був чудовим мером. <u>Злочинність</u> знизилась. Потім прийшов <u>Блумберг</u>, і він сказав: «Ну, знаєш що? Це настільки добре, що я зупиню всіх чорношкірих людей». І якщо ви були чорношкірою людиною в Нью-Йорку, вас зупиняли два рази на день, три рази на день. Ви не могли зайти до свого будинку, вони зупиняли вас щодня. Те, що Блумберг зробив із чорношкірими, було ганебно.</p>
7	<p><i>We have great support in the Republican party, it’s doing great and has <u>really tremendous unity</u> (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Ми маємо велику підтримку в Республіканській партії, вона чудово працює і має <u>справді колосальну єдність</u>.</p>
8	<p><i>In other words, I was given a very bad taste of our intelligence departments, because I see it. <u>They spied on my campaign illegally</u>. <u>Hopefully</u> they’re not going to get away with it. We’re going to find out. <u>Hopefully</u> they’re not going to get away. It should never happen to another president. <u>But they spied on my campaign</u>. Everybody knew it, including President Obama.</i></p>	<p>Іншими словами, мені дуже погано смакували наші розвідувальні відділи, бо я це бачу. Вони незаконно <u>підглядали за моєю кампанією</u>. <u>Сподіваюся</u>, вони не збираються з цим втекти. Ми збираємось це з’ясувати. <u>Сподіваємось</u>, вони не збираються втікати. Це ніколи</p>

	<p><i>They spied on the opposite party's campaign, the party that wasn't in power. And they used everything they could, their intelligence agencies and beyond (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>не повинно статися з іншим президентом. <u>Але вони підглянули мою кампанію.</u> Це знали всі, включаючи президента Обаму. <u>Вони шпигували</u> за кампанією опозиційної партії, партії, яка не була при владі. І вони використовували все, що могли, свої спецслужби і не тільки.</p>
9	<p><i>Let's assume none of this stuff happened, that we had a nice boring presidency right? I don't think I'd have nearly the energy of the Republican party that we have right now (Donald Trump, URL)</i></p>	<p>Припустимо, нічого з цього не сталося, то у нас було б приємне нудне президентство, чи не так? Я не думаю, що я мав би бодай ту енергію Республіканської партії, яка у нас є зараз.</p>
10	<p><i>Look, no matter how, we're the greatest fighters in the world. We could win that war if I wanted to kill millions of people. I could win that war quickly if I wanted to kill millions of people. I don't choose to do that. I'm not going to kill millions of innocent people to say, «Hey, we won in Afghanistan». It's 19 years they've been in there, but we can't use our real weapons, our</i></p>	<p>Дивіться, незалежно від цього, ми найкращі бійці у світі. Ми могли б виграти цю війну, якби я хотів убити мільйони людей. Я міг би швидко виграти цю війну, якби хотів убити мільйони людей. Я не пішов на це. Я не збираюся вбивати мільйони невинних людей, щоб сказати: «Гей, ми</p>

	<i>power. We have tremendously powerful weapons and I'm not even talking about nuclear (Donald Trump, URL).</i>	перемогли в Афганістані». Вони пробули там 19 років, але ми не можемо використовувати свою справжню зброю, свою силу. У нас надзвичайно потужна зброя, і я навіть не кажу про ядерну.
11	<i>No, but you have an ideology and you have some bad ones. You have some bad ones all over. <u>Don't forget, in Iran, they kill many, many people. You know the protests, they kill people. They shoot people with snipers. They shoot them</u> (Hi, але у вас є ідеологія, і у вас є погани. У вас є погани повсюди (Donald Trump, URL).</i>	<u>Не забувайте, в Ірані вони вбивають багато-багато людей. І на протестах вони вбивають людей. Вони розстрілюють людей за допомогою снайперів. Вони розстрілюють їх.</u>
12	<i><u>We love our first lady. We love our first lady. The people love Melania. They love her, absolutely love her. But the press is crooked, it's very unfair. It's fake. It's fake news. And they've really gone down in the hearts and minds of people. But the people love our first lady and she works very hard</u> (Donald Trump, URL).</i>	<u>Ми любимо свою першу леді. Ми любимо свою першу леді. Люди люблять Меланію. Вони її люблять, абсолютно люблять. Але преса викривлена, це дуже несправедливо. Це фейки. Це фейкові новини. І вони справді потрапили в серця та думки людей. Але люди люблять нашу першу леді, і вона дуже багато працює.</u>

13	<p><i>Well <u>we could</u>, but <u>we really</u> have great people and I always say it, we want the cleanest air, the cleanest water. <u>We have</u> our cleanest numbers in many years, this year (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Добре, <u>ми могли б</u>, але у нас справді чудові люди, і я завжди це кажу, <u>ми хочемо</u> найчистішого повітря, найчистішої води. Цього року <u>ми маємо</u> найчистіші цифри за багато років.</p>
14	<p><i>That was a decision I made to close down the border so that people from China, where we take in thousands and thousands of people a day, they stopped coming in very early, weeks ahead of where they normally would have been stopped (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Рішення закрити кордон я прийняв для того, щоб люди з Китаю, звідки ми приймаємо тисячі і тисячі людей на день, перестали <u>приїжджати</u> заздалегідь, за кілька тижнів до того, як вони зазвичай переставали.</p>
15	<p><i>I'm working with phenomenal people. Mike Pence is doing a fantastic job. I mean, Mike Pence is working 20 hours a day or more on this and really doing a fantastic job (Donald Trump, URL)</i></p>	<p>Я працюю з феноменальними людьми. Майк Пенс виконує фантастичну роботу. Я маю на увазі, Майк Пенс працює над цим 20 годин на день і більше і справді робить фантастичну роботу.</p>
16	<p><i>I've been saying, <u>«Let's stay in the U.S. Spend your money here»</u>. And they're doing that. They've sort of been forced doing that. We met with the airline</i></p>	<p>Я вже говорив: <u>«Давайте залишимося в США, витратьте свої гроші тут»</u>. І вони роблять це. Їх якось змусили робити це. Вчора ми зустрілися з</p>

	<i>companies yesterday. They're doing a fantastic job (Donald Trump, URL).</i>	авіакомпаніями. Вони роблять фантастичну роботу.
17	<i>We had last year was the greatest year we've ever had, economically. And I think the way we unite is really through success. But when they hit us, we have to hit back. I feel that. I mean, there's two ways of doing it, turning your cheek but I wouldn't be sitting up here if I turned my cheek. If I said, <u>«Okay, let them just keep hitting at me, and I won't do it»</u> (Donald Trump, URL).</i>	В економічному розумінні минулий рік був найкращим з-поміж інших. І я думаю, що шлях до об'єднання насправді полягає в успіху. Але коли вони б'ють нас, ми повинні відбивати. Я так відчуваю. Я маю на увазі, що це можна зробити двома способами: повернути щоку, але я б не сидів тут, якби повернув щоку. Якби я сказав: <u>«Гаразд, нехай вони просто продовжують бити мене, і я не буду цього робити»</u> .
18	<i><u>We get hit so hard, and we have a media that is you know, I say, to a large extent, it's a part of the Democrat Party. It really is. It's terrible. It's unfair. I call it fake news. I've used that, and people are using that, I guess, all over the world right now</u> (Donald Trump, URL).</i>	<u>Нас</u> так сильно б'ють, і у нас є медіа, які, я вважаю, значною мірою, є частиною Демократичної партії. Це справді так. Це жахливо. Це несправедливо. Я називаю це фейковими новинами. Я цим користувався, і, напевно, зараз цим користуються люди у всьому світі.

19	<p><i>One <u>of</u> the reasons the <u>economy</u> is <u>so</u> <u>strong</u> is <u>because</u> <u>of</u> <u>what</u> we did with regulations. If the other side, we'll call it the other side, affectionately got in, they would have made regulations much, much tougher (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Однією з причин настільки сильної економіки є те, що ми зробили з регуляціями. Якби інша сторона, ми будемо називати їх іншою стороною, ласкаво увійшла, вони б зробили регуляції значно, набагато жорсткішими.</p>
20	<p><i>So it was a fake impeachment. We had a hundred ... Think of it. And the Republicans in the House, we had 196 votes in favor, zero from the Republicans. Zero against. We picked up three Democrat votes on top of that. And we had one Democrat was so angry by it, that he left the party and became a Republican which I think is a first time, because he <u>left a majority and went into a minority</u> (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Тож це був фальшивий імпічмент. У нас було сотня ... Тільки подумайте. І Республіканці в Палаті, у нас було 196 голосів «за», нуль від республіканців. Нуль проти. Крім цього, ми набрали три голоси демократів. І у нас один демократ був настільки злий на це, що він покинув партію і став республіканцем, що, я думаю, вперше, тому що він <u>залишив більшість і пішов у меншість</u>.</p>
21	<p><i>Thank goodness <u>I had a transcriber</u>. <u>We had more than one</u>. Thank goodness <u>we had that call transcribed</u>, because the transcripts of the call <u>revealed</u> that it was a perfect</i></p>	<p>Слава богу, у <u>мене був стенограф</u>. У <u>нас було більше</u> ніж один. Слава Богу, що цей дзвінок <u>був записаний</u>, оскільки стенограми дзвінка</p>

	<i>call. By that time, <u>they were already talking about impeachment</u> (Donald Trump, URL).</i>	показали, що це <u>був</u> бездоганний дзвінок. Вже тоді вони говорили про імпічмент.
22	<i><u>But we have many healthcare plans now where it's 60%, even 65% less expensive than Obamacare. It's better than Obamacare, and what we really have left is the carcass of Obamacare or you could call it new healthcare, because without preexisting... without the whole thing with the individual mandate, it's a whole different ball game. It's a much different plan</u> (Donald Trump, URL).</i>	Але зараз у нас є багато планів у сфері охорони здоров'я, які нам обійдуться на 60%, навіть на 65% дешевше, ніж Obamacare. Це краще, ніж Obamacare, і у нас насправді залишився каркас Obamacare, або ви можете назвати це новою охороною здоров'я, адже без її не було до цього часу... без усього, що має індивідуальний мандат, це зовсім інша гра. Це зовсім інший план.
23	<i>So it's not great healthcare, but <u>we're managing it fantastically and you don't see all those stories about the rates going through the roof anymore because we know what we're doing</u> (Donald Trump, URL).</i>	Отже, це не чудова система охорони здоров'я, але <u>ми</u> управляємо нею фантастично, і ви вже не бачите всіх тих історій про завищені тарифи, тому що <u>ми</u> знаємо, що робимо.
24	<i>We're very politically correct as a nation. <u>Mexico, perhaps a slightly less politically correct. And we have the best</u></i>	Ми дуже політично коректні як нація. <u>Мексика, можливо, трохи менш політично</u>

	<i>numbers that we've had in many, many months (Donald Trump, URL).</i>	<u>коректна</u> . І за останні багато-багато місяців ми маємо найкращі показники.
25	<i>But we need the wall. And most importantly, the wall is way under construction. We're up to 129 miles already. Where we have a wall, by the way, nobody's coming through. Practically nobody. We will have by early next year almost 500 miles of wall. And once we have that wall, it's going to stop drugs, it's going to stop big percentages of everything coming in (Donald Trump, URL).</i>	Але нам потрібна стіна. І найголовніше те, що стіна вже будується. Ми вже досягли 129 миль. До речі, там, де у нас є стіна, ніхто не проходить. Практично ніхто. На початку наступного року ми матимемо майже 500 миль стіни. І коли у нас з'явиться ця стіна, це зупинить наркотики, зупинить великий відсоток усього, що надходить.
26	<i>The country when <u>I took it over</u> was in very bad shape. Remember this. The country was a mess (Donald Trump, URL).</i>	Коли я <u>взяв країну під управління</u> , вона була в дуже поганому стані. Пам'ятайте це. У країні був безлад.
27	<i>I just made a deal with Japan with they're paying 40 billion. They never gave us anything. <u>All they do is sell us cars for no tax coming into the country</u> (Donald Trump, URL).</i>	Я щойно уклав угоду з Японією, вони заплатять 40 мільярдів. Вони ніколи нам нічого не давали. <u>Все, що вони робили - це продавали нам машини без податку, який надходить у країну.</u>

28	<p><i>I was at the funeral of President Bush, sat next to him and I said, “<u>Hello.</u>” And then I said, “<u>Goodbye.</u>” That’s about it. No, I didn’t like the job he did. I didn’t like the job that he and Biden did. I didn’t like the position they put us in. I didn’t like what he did to our military, our military. We didn’t even have a military. Our military was so depleted (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Я був на похороні президента Буша, сів поруч і сказав: <u>«Привіт»</u>. А потім я сказав: <u>«До побачення»</u>. Це все. Ні, мені не подобалась робота, яку він робив. Мені не подобалась робота, яку вони з Байденом виконували. Мені не подобалося становище, в яке вони нас поставили. Мені не подобалося те, що він зробив з нашими військовими, нашими військовими. У нас навіть не було військових. Наші військові були настільки виснажені.</p>
29	<p><i>As far as Syria, I did pull them out. I pulled them out. We were securing the border between Turkey and <u>Syria</u>. I said <u>why are we doing that?</u> Turkey is big, Syria is fine, let them fight their own battles. <u>What are we doing with our soldiers?</u> Getting people killed (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Що стосується Сирії, я їх витягнув. Я їх витягнув. Ми забезпечували кордон між Туреччиною та Сирією. <u>Я сказав, чому ми це робимо?</u> Туреччина велика, Сирія тримається, нехай вони ведуть власні бої. <u>Що ми робимо з нашими солдатами?</u> Вбиваємо людей.</p>

30	<p><i>Well, there's a big question about the government of Afghanistan. There's a big question about that whole situation in Afghanistan. <u>We're</u> getting along very well with everybody. <u>We</u> have to get our people back home. It's not fair. <u>We're</u> a police force over there. <u>We're</u> maintaining things. Eventually we have to leave. <u>We</u> don't want to stay there for another 20 years. We don't want to stay there for 100 years. <u>We</u> want our people to come back home (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Ну, є велике питання про уряд Афганістану. Є велике питання про всю цю ситуацію в Афганістані. <u>Ми</u> дуже добре ладнаємо з усіма. <u>Ми</u> повинні повернути своїх людей додому. Це не чесно. <u>Ми</u> там поліцейські сили. <u>Ми</u> надаємо підтримку. Зрештою нам доведеться покинути їх. Ми не хочемо залишатися там ще 20 років. Ми не хочемо залишатися там на 100 років. Ми хочемо, щоб наші люди повернулись додому.</p>
31	<p><i>There's a movement on, and I call them <u>the radical left Democrats</u>, and it <u>really is the radical left</u>, because we have plenty of Democrats that are terrific and they want to see let's get together, let's get things done (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Існує рух, і я називаю їх <u>радикально лівими демократами</u>, і вони <u>насправді є радикальними лівими</u>, тому що у нас є безліч демократів, які приголомшливі, і вони хочуть збиратися разом і робити щось.</p>
32	<p><i>I really love the people of this country. You can't be a politician and not shake hands (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Я дуже люблю людей цієї країни. Не можна бути політиком і не потиснути один одному руки.</p>

33	<p><i>I loved my old life. The day before I announced I was running for president, that was the best period ever of my life. My company was the strongest it ever was, especially being in development and do real estate all over the world. It was the strongest period of my life. It was sort of the best period of my entire life. And then I announced I was going to run for president (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Я любив своє попереднє життя. Напередодні, коли я оголосив, що балотуюсь у президенти, це був найкращий період у моєму житті. Моя компанія була сильнішою ніж коли-небудь раніше, особливо в розвитку нерухомості у всьому світі. Це був найсильніший період у моєму житті. Це був якийсь найкращий період у всьому моєму житті. І тоді я оголосив, що збираюся балотуватися в президенти.</p>
34	<p><i>So, I love it. You know why I love it? Because we are doing more than anybody can imagine. <u>Even Right to Try</u>. For years they wanted to have Right to Try where we can use our medicines if somebody is terminally ill (Donald Trump, URL).</i></p>	<p>Отже, я люблю це. Ви знаєте, чому я це люблю? Тому що ми робимо більше, ніж хтось може собі уявити. <u>Навіть право на спробу</u>. Роками вони хотіли мати право спробувати, щоб ми мали можливість використовувати наші ліки, якщо хтось невиліковно хворий.</p>
35	<p><i>Well, I think when I <u>s</u>ta<u>r</u>ted <u>s</u>eeing and reading about <u>C</u>hina, and <u>s</u>eeing what was going on in <u>C</u>hina, Wuhan specifically, it <u>s</u>eeded to come most<u>l</u>y</i></p>	<p>Ну, я думаю, коли я <u>п</u>очав дивитися і <u>ч</u>итати <u>п</u>ро Китай, і бачити, що відбувається в Китаї, зокрема в Ухані,</p>

	<i>out of there, that area, the province. And when I saw that and I saw the death they were talking about on television, in the papers, and I started reading a lot about it (Donald Trump, URL).</i>	здавалося, це здебільшого виходило звідти, з того регіону, провінції. І коли я побачив це, побачив смерть, про яку вони говорили по телебаченню, у газетах, я почав багато про це читати.
36	<i>I made a decision to close off to China. Sleepy Joe Biden said, “It’s xenophobic.” I don’t know if he knows what that means, but that’s okay. He said, “It’s racist,” what I did. Thousands and thousands of more people, probably tens of thousands, would be dead right now if I didn’t make that decision, and I must say doctors, nobody wanted to make that decision at the time. It was very, very early (Donald Trump, URL).</i>	Я прийняв рішення відгородитися від Китаю. Сонний Джо Байден сказав: «Це ксенофобія». Я не знаю, чи знає він, що це означає, але це нормально. Він сказав: «Це расизм», те, що я зробив. Тисячі та тисячі людей, мабуть десятки тисяч, були б мертвими прямо зараз, якби я не прийняв такого рішення, і, треба сказати, ніхто з лікарів не хотів приймати це рішення. Це було дуже-дуже завчасно.
37	<i>Well, I used to wash my hands and I always wash my hands a lot, I never was a big believer in shaking hands, once I become a politician, you shake hands and you get a little bit used to it. Immediately when I see you, I apologize</i>	Ну, я мию руки, і завжди багато мию руки. Я ніколи не був великим віруючим у рукостискання. Та коли я став політиком, ти потискуєш руку і трохи звикаєш. Одразу,

	<i>that I'm not shaking your hand</i> (Donald Trump, URL).	побачивши вас, я перепрошую, що не потис вам руку.
38	<i>I want to protect our workers, workers first, but you have to protect companies like Boeing. They had a real bad year, let's face it with the problems</i> (Donald Trump, URL).	Я хочу захистити наших робітників, спершу робітників, але ви повинні захистити такі компанії, як Boeing. У них був справді поганий рік, давайте <u>представимо їхні проблеми</u> .
39	<i>This bill is <u>absolutely</u> aimed at the small business and the worker</i> (Donald Trump, URL) his bill is absolutely aimed at the small business and the worker.	Цей законопроект <u>абсолютно</u> спрямований на малий бізнес та працівників.
40	<i>Good evening, <u>my fellow Americans</u>. It's been 343 days since the virus that has ravaged our nation tragically claimed its first life. Countless families and friends left behind with unrelenting grief and guilt, anger and frustration</i> (Joe Biden, URL).	Добрий вечір, <u>мої дорогі американці</u> . Минуло 343 дні, як вірус, який спустошив нашу країну, трагічно забрав перше життя. Незліченні сім'ї та друзі залишили позаду невимовне горе і провину, гнів та розчарування.
41	<i>Just as we are in the midst of a dark winter of this pandemic, as cases, hospitalizations and deaths spike at record levels, there is real pain overwhelming the real economy</i> (Joe Biden, URL).	Подібно до того, як ми перебуваємо в розпал темної зими цієї пандемії, коли випадки госпіталізацій та смертності зростають на рекордному рівні, реальна

		економіка переборює справжній біль.
42	<p><i>And so tonight I'd like to talk to you about our way forward. A <u>two-step plan of rescue and recovery</u>, a <u>two-step plan to build a bridge to the other side of the crisis we face to a better, stronger, more secure America</u>. Tonight, I'll lay out my first <u>step</u>, the American <u>rescue plan</u> that will tackle the pandemic and get direct financial assistance and relief to Americans who need it the most. Next month, in my first appearance before a joint session of Congress, I will lay out my Build Back Better <u>recovery plan</u> (Joe Biden, URL).</i></p>	<p>І тому сьогодні ввечері я хотів би поговорити з вами про наш подальший шлях. <u>Двоетапний план</u> порятунку та відновлення, <u>двоетапний план</u> побудови мосту на інший бік кризи, з яким ми стикаємось, до кращої, сильнішої та безпечнішої Америки. Сьогодні ввечері я викладу свій <u>перший крок</u>, американський план порятунку, який буде боротися з пандемією та надавати пряму фінансову підтримку та допомогу американцям, які цього найбільше потребують. Наступного місяця, коли я вперше вийду на спільну сесію Конгресу, я викладу свій <u>план відновлення</u> краще, ніж було</p>
43	<p><i>Our rescue and recovery <u>plan is a path forward</u>, with both seriousness of purpose and a clear plan with transparency and accountability with a</i></p>	<p>Наш план порятунку та відновлення - це шлях вперед, як із серйозністю цілей, так і з чітким планом із прозорістю та</p>

	<p><i>call for unity that is equally necessary. <u>And unity is not some pie in the sky dream</u>, it's a practical step to getting the things we have to get done as a country get done together (Joe Biden, URL).</i></p>	<p>підзвітністю із закликом до єдності, що є однаково необхідним. І єдність - <u>це не якась лелека у небі</u>, це практичний крок до того, щоб досягти того, що ми маємо зробити як країна.</p>
44	<p><i>I'm grateful for the <u>Democrats, Republican and Independent members of Congress who came together to get it done. But I said at the time, it's just a down payment. We need more action, more bipartisanship, and we need to move quickly, we need to move fast</u> (Joe Biden, URL).</i></p>	<p><u>Я вдячний демократам, республіканцям та незалежним членам Конгресу</u>, які зібрались разом, щоб це зробити. Але я сказав тоді, що це лише перший внесок. Нам потрібно більше дій, більше двопартійності, і нам потрібно рухатися оперативно, нам потрібно рухатися швидко.</p>
45	<p><i><u>This will reduce the spread the virus and make sure workers get the support they need to maintain their families. But we need about 400 billion in funding from Congress to make all of what I just said happen. It's a great deal, but I'm convinced we are ready to get this done. The very health of our nation is at stake</u> (Joe Biden, URL).</i></p>	<p>Це зменшить поширення вірусу та забезпечить працівникам підтримку, необхідну для утримання своїх сімей. Але нам потрібно близько 400 мільярдів фінансування від Конгресу, щоб здійснити все те, що я щойно сказав. Це дуже добре, але я переконаний, що ми</p>

		готові це зробити. На кону - здоров'я нашої нації.
46	<i>More than one in five Black and Latino households in America, report they don't have enough food to eat. This includes 30 million adults and as many as 12 million children. It's wrong, it's tragic, it's unnecessary, it's unacceptable (Joe Biden, URL).</i>	Більше одного з п'яти домогосподарств чорношкірих та латиноамериканців в Америці повідомляють, що їм не вистачає їжі. Це включає 30 мільйонів дорослих і як мінімум 12 мільйонів дітей. Це неправильно, це трагічно, це непотрібно, це неприпустимо.
47	<i><u>This will not only meet our moral obligation we have to one another, but it'll also spur economic growth, get restaurants and workers back on the job (Joe Biden, URL).</u></i>	<u>Це не лише</u> відповідатиме нашим моральним зобов'язанням, які ми маємо один перед одним, це також стимулюватиме економічне зростання, повертатиме ресторани та працівників на роботу.
48	<i>And I'm asking Congress to do its part by funding rental assistance for 14 million hard hit families and tenants. It will also be a bridge to economic recovery for countless mom and pop landlords (Joe Biden, URL).</i>	І я прошу Конгрес зробити свою частину, фінансуючи допомогу в оренді для 14 мільйонів постраждалих сімей та орендарів. Це також стане містком для відновлення економіки для незліченних мам і орендодавців.
49	<i><u>Our rescue plan will provide emergency funding to keep these</u></i>	<u>Наш план</u> порятунку забезпечить надзвичайне

	<i>essential workers on the job and maintain essential services. It will ensure that vaccines are administered and schools can reopen (Joe Biden, URL).</i>	фінансування, щоб утримати цих найважливіших працівників на роботі та підтримувати основні послуги. Це забезпечить розповсюдження вакцин і школи можна буде відкрити.
50	<i>We're going to focus on small businesses on Main Street, we'll focus on minority owned small businesses, women owned small businesses and finally having equal access to the resources they need to reopen and to rebuild (Joe Biden, URL).</i>	Ми зосередимося на малому бізнесі на Мейн Стріт, ми зосередимося на малому бізнесі, що належить меншинам, малому бізнесі, що належить жінкам, щоб нарешті мати рівний доступ до ресурсів, необхідних для відкриття та відновлення.
51	<i>I look forward to working with members of Congress in both parties, to move quickly to get the American Rescue Plan to the American people. Then we can move with equal urgency and bipartisanship to my Build Back Better recovery plan that I will call for next month to generate even more economic growth (Joe Biden, URL).</i>	Я з нетерпінням чекаю співпраці з членами Конгресу в обох партіях, щоб чимшвидше підтвердження американського плану порятунку для американського народу. Опісля ми можемо з однаковою терміновістю та двопартійною підтримкою перейти до мого плану відновлення «Побудуй краще, ніж було», до якого я закликатиму наступного

		місяця, щоб забезпечити ще більше економічне зростання.
52	<i>We will never ever give up and we will come back. We'll come back together. We didn't get into all this overnight. We won't get out of it overnight. And we can't do it <u>as a separated and divided nation</u>. The only way we can do it is to come together, to come together <u>as fellow Americans, as neighbors, as the United States of America</u> (Joe Biden, URL).</i>	Ми ніколи не здамося і повернемося. Ми повернемося разом. Ми не потрапили у все це за одну ніч. Ми не вийдемо з нього за одну ніч. І ми не можемо зробити це <u>як відокремлена та розділена нація</u> . Єдиний спосіб, яким ми можемо це зробити, - це об'єднатися, об'єднатися <u>як співвітчизники, як сусіди, як Сполучені Штати Америки</u> .
53	<i>I'm <u>confident</u>. I am truly confident together, together we can get this done and come out better off than when we went into this crisis. God bless you all and may God protect our troops</i> (Joe Biden, URL)	Я <u>впевнений</u> . Я справді <u>впевнений разом</u> , що разом ми зможемо це зробити і вийти з ситуації краще, ніж коли ми входили в цю кризу. Нехай Бог благословить всіх вас і нехай Бог захистить наші війська.
54	<i>Today, the members of the Electoral College representing the certified winner, cast their votes for President and Vice President of the United States in an act just <u>as old as our nation itself</u>. And once again in America, the rule of</i>	Сьогодні члени Колегії виборців, що представляють підтвердженого переможця, віддали свої голоси за президента та віце-президента Сполучених Штатів настільки

	<i>law, our Constitution and the will of the people prevailed. Our democracy pushed, tested, threatened, proved to be resilient, true and strong (Joe Biden, URL).</i>	давнім актом, <u>наскільки ж давня наша держава</u> . І знову в Америці запанували верховенство закону, наша Конституція та воля людей. Нашу демократію тиснули, випробовували, погрожували, щоб довести її стійкість, справжність та силу.
55	<i>We saw something very few predicted, even thought possible, the <u>biggest voter turnout in the history of the United States of America</u>, a number so big that this election now ranks as the clearest demonstration of the true will of the American people, one of the most amazing demonstrations of civic duty <u>we've ever seen in our country</u> (Joe Biden, URL).</i>	Ми бачили щось таке, що мало хто передбачав і вважав можливим, <u>найбільшу явку виборців в історії Сполучених Штатів Америки</u> , настільки велику, що зараз ці вибори вважаються найяскравішою демонстрацією справжньої волі американського народу, однією з найдивовижніші демонстрації громадянського обов'язку, <u>які ми коли-небудь бачили в нашій країні</u> .
56	<i>In America, politicians <u>don't take power, people grant power to them</u>. The flame of democracy was lit in this nation a long time ago. And we now know nothing, not even a pandemic or</i>	<u>В Америці політики не беруть владу, їм надають владу люди</u> . Полум'я демократії запалилося в цій нації давно. І ми зараз нічого не знаємо, навіть

	<i>an abuse of power can extinguish that flame</i> (Joe Biden, URL).	пандемія чи зловживання владою не може загасити це полум'я.
57	<i>They knew this election was overseen, was overseen by them. It was <u>honest, it was free and it was fair</u></i> (Joe Biden, URL)	Вони знали, що ці вибори під наглядом, під їхнім наглядом. <u>Це було чесно, це було вільно і це було справедливо.</u>
58	<i>This legal maneuver was an effort by elected officials and one group of states to try to get the Supreme Court to wipe out the votes of more than 20 million Americans in other states. And to hand the presidency to a candidate who lost the Electoral College, lost the popular vote, and lost each and every one of the states whose votes they were trying to reverse</i> (Joe Biden, URL).	Цей законний маневр був зусиллям обраних представників та однієї групи штатів, щоб спробувати змусити Верховний суд знищити голоси понад 20 мільйонів американців в інших штатах. І передати президентство кандидату, який програв вибори Колегії виборців, програв всенародне голосування і програв кожен із штатів, чії голоси намагалися змінити.
59	<i>Thankfully, a unanimous <u>Supreme Court immediately and completely rejected this effort</u>. The Court sent a clear signal to President Trump that they would be no part of an</i>	На щастя, <u>Верховний суд одноголосно негайно і повністю відхилив ці спроби.</u> Суд дав чіткий сигнал президенту Трампу про те, що вони не будуть частиною

	<i>unprecedented assault on our democracy (Joe Biden, URL).</i>	безпрецедентного нападу на нашу демократію.
60	<i>As I said in this campaign, I will be president for all Americans. I'll work just as hard for those of who you didn't vote for me as I will for those who did (Joe Biden, URL).</i>	Як я вже казав під час цієї кампанії, я буду президентом усіх американців. Я буду працювати так само наполегливо для тих, хто не голосував за мене, як і для тих, хто проголосував за мене.
61	<i><u>We're a great nation. We're good people. We may come from different places, hold different beliefs, but we share in common a love for this country, a belief in its limitless possibilities. For we, the United States of America, has always set the example for the world for a peaceful transition of power. We'll do so again (Joe Biden, URL).</u></i>	Ми чудова нація. Ми добрі люди. Ми можемо походити з різних місць, дотримуватися різних переконань, але ми спільно поділяємо любов до цієї країни, віру в її безмежні можливості. Адже ми, Сполучені Штати Америки, завжди подавали світові приклад мирної передачі влади. Ми зробимо це ще раз.
62	<i><u>My heart goes out to each of you in this dark winter of the pandemic, about to spend the holidays and the new year with a black hole in your hearts, without the ones you loved at your side. My heart goes out to all of you who have fallen on hard times through no fault of your own, unable to sleep at</u></i>	<i><u>Я співчуваю кожному з вас у цю темну зиму пандемії щодо проведення канікул та нового року із чорною дірою у серцях, без тих поруч, кого ви любите. Я співчуваю всім, у кого настали важкі часи не з власної вини, хто не може спати вночі,</u></i>

	<i>night, staring at the ceiling, weighed down by the worry of what tomorrow will bring for you and equally important for your family (Joe Biden, URL).</i>	дивлячись у стелю, обтяжений турботою про те, що завтрашній день принесе для вас і для вашої родини.
63	<i>As in the Prayer of St. Francis, for where there is <u>discord, union, where there is doubt, faith where there is darkness, light</u>. This is who we are as a nation. This is the America we love and that is the America we're going to be. So thank you all and may God bless you (Joe Biden, URL)</i>	Як у молитві святого Франциска, бо туди, де є розбрат – єднання, де є сумніви – віру, де є темрява – світло. Це ми як нація. Це Америка, яку ми любимо, і такою Америкою ми будемо. Тож дякую усім і нехай Бог благословить вас.
64	<i><u>I'm pleased to announce nominations and staff for critical foreign policy national security positions</u> in my administration. It's a team that will keep our country and our people <u>safe and secure</u>. And it's a team that reflects the fact <u>that America is back, ready to lead the world, not retreat from it. Once again sit at the head of the table</u> (Joe Biden, URL).</i>	Я радий оголосити кандидатури та співробітників на найважливіші посади в моїй адміністрації з питань зовнішньополітичної національної безпеки. Це команда, яка берегтиме і захищатиме нашу країну та наших людей. І це команда, яка відображає той факт, що Америка повернулася, готова керувати світом, а не відступати від нього. Вкотре його очолити.

65	<p><i>We're going to have the first woman lead the intelligence community, the first Latino and immigrant to lead the Department of Homeland Security, and a groundbreaking diplomat at the United Nations. We're going to have a principle on the National Security Council who's full-time job is to fight climate change. For the first time ever that will occur. And my national security team will be coordinated by one of the youngest national security advisors in decades (Joe Biden, URL).</i></p>	<p>У нас буде перша жінка, яка очолить розвідку, перша латиноамериканка та іммігрантка, яка очолить Департамент національної безпеки, та новаторський дипломат в ООН. У нас буде принцип щодо Ради національної безпеки, який постійно працюватиме над боротьбою зі зміною клімату. Це відбудеться вперше. А мою команду з питань національної безпеки координуватиме один із наймолодших радників з питань національної безпеки за останні десятиліття.</p>
66	<p><i>To lead our intelligence community I didn't pick a politician or a political figure. I picked a professional (Joe Biden, URL).</i></p>	<p>Для керівництва нашою розвідкою я не обрав політика чи політичного діяча. Я вибрав професіонала.</p>
67	<p><i>I want to hear her voice on all the major foreign policy discussions we have (Joe Biden, URL).</i></p>	<p>Я хочу почути її голос під час усіх основних обговорень зовнішньої політики, які ми проводимо.</p>
68	<p><i><u>Let me be clear.</u> I don't for a minute underestimate the difficulties of meeting my bold commitments to fighting climate change. But at the</i></p>	<p><u>Дозвольте мені уточнити.</u> Я ні на хвилину не недооцінюю труднощі виконання своїх сміливих зобов'язань щодо</p>

	<i>same time, no one should underestimate for a minute my determination to do just that (Joe Biden, URL).</i>	боротьби зі зміною клімату. Але водночас ніхто не повинен ні на хвилину недооцінювати мою рішучість зробити це.
69	<i><u>Let's begin</u> that work to heal and unite, to heal and unite America as well as the world. I want to thank you all. May God bless you. May God protect our troops (Joe Biden, URL)</i>	Почнемо цю роботу, щоб зцілити та об'єднати, зцілити та об'єднати Америку та світ. Я хочу подякувати усім. Нехай Бог благословить вас. Хай Бог захистить наші війська.
70	<i><u>It reminded me of my dad. He used to say</u> «Joey, I don't expect the government to solve my problems, but I expect them at least to understand my problems». The folks I'm talking about, the folks out there aren't looking for a handout. They just need help (Joe Biden, URL).</i>	<u>Це нагадало мені мого батька.</u> Він зазвичай <u>говорив</u> : «Джої, я не очікую, що уряд вирішить мої проблеми, але я очікую, що він, принаймні, зрозуміє мої проблеми». Люди, про яких я кажу, люди не шукають подачок. Їм просто потрібна допомога.
71	<i><u>Put yourselves in that position.</u> It's going to be harder for states to keep children and educators safe in schools, to try to provide assistance to keep small businesses alive (Joe Biden, URL)</i>	<u>Поставте себе на їх місце.</u> Штатам буде важче забезпечити дітям і вихователям безпеку в школах, намагатись надати допомогу малому бізнесу.

72	<i>I'm not alone in saying this situation is urgent. If we don't act now, the future will be very bleak. Americans need help and they need it now (Joe Biden, URL).</i>	Я не один, хто каже, що ця ситуація термінова. Якщо ми не будемо діяти зараз, майбутнє буде дуже похмурим. Американцям потрібна допомога, і вони потребують її зараз.
73	<i><u>I'm not going to tell you now exactly what I'm going to do in any department, but I promise you it will be the single most diverse cabinet based on race, color, based on gender, that's ever existed in the United States of America</u> (Joe Biden, URL).</i>	Я не розповідатиму вам зараз, <u>що саме я буду робити в будь-якому департаменті</u> , але я обіцяю вам, що це буде єдиний найрізноманітніший кабінет міністрів за расою, кольором, за статтю, який коли-небудь існував у Сполучених Штатах Америки.
74	<i>The whole purpose of this is we've got to make sure people aren't thrown out of their apartments, lose their homes, are able to have unemployment insurance... (Joe Biden, URL).</i>	Загальна мета цього - ми повинні переконатись, що людей не викидають з квартир, вони не втрачають свої будинки, вони зможуть отримати страховку на випадок безробіття...
75	<i>But this is a democracy and you've got to find a <u>sweet spot</u> where you have enough people willing to move in a direction that gets us <u>a long way down the road</u> (Joe Biden, URL).</i>	Але це демократія, і вам потрібно знайти <u>сильну сторону</u> , де у вас є достатньо людей, готових рухатись у

		напрямку, який <u>поведе нас далеко вперед</u> .
76	<i>I <u>never start off</u> thinking that way. I <u>always start off</u>, «We can get it done and we'll get it done» (Joe Biden, URL).</i>	Я ніколи не починаю думати так. Я завжди починаю: «Ми можемо це зробити, і ми це зробимо».
77	<i>But one of the things I don't like is I don't like people saying that I can, by executive order, to do the following things, which there is no basis in the constitution suggested can be done (Joe Biden, URL).</i>	Але одна з речей, які мені не подобаються, - це те, що я не люблю людей, які кажуть, що я можу за розпорядженням зробити певні дії, які не передбачені конституцією.
78	<i>But all kidding aside, I think that my <u>taking the vaccine</u> and people seen me <u>take that vaccine</u> is going to give some confidence (Joe Biden, URL).</i>	Якщо відкинути жарти, то, я думаю, що те, що я приймаю вакцину, і люди бачили, як я приймаю цю вакцину, додасть певної впевненості.
79	<i>I want to thank students for the sacrifice that you are making, in staying away from university. Learning online is, you have to, like all other students and peoples in the next few weeks and month. I know it's a big sacrifice, but I believe sincerely it will be worth it for the reopening of education and the reopening of our lives (Boris Johnson, URL).</i>	Я хочу подякувати студентам за вашу жертву, залишаючись поза університетами. Навчатися в Інтернеті - це необхідність, як і для всіх інших студентів та людей на найближчі кілька тижнів та місяців. Я знаю, що це велика жертва, але я щиро вірю, що це буде того варте для

		відновлення освіти та відновлення нашого життя.
80	<i>And I appreciate the <u>frustration</u> of teachers and parents, and obviously the <u>frustration</u> of pupils. But can I repeat my thanks... I don't know whether I'm being premature in saying this, Vicky, but I believe that the BBC is coming forward with a big program of education for three hours today. That will be something, that the government will be doing everything we can to help with remote learning as well (Boris Johnson, URL).</i>	І я розумію розчарування вчителів та батьків, і, очевидно, розчарування учнів. Але дозвольте повторити свою подяку ... Я не знаю, чи передчасно я це кажу, Вікі, але вірю, що сьогодні BBC запустить велику трьохгодинну програму навчання. Уряд зробить усе можливе, щоб якнайкраще допомогти з дистанційним навчанням.
81	<i>I'm full of the same optimism and fundamental hope about the position that <u>I think Chris</u> has adopted, and <u>that I think</u> that things really will be very different by the spring. That is what I would certainly say to every parent in the land (Boris Johnson, URL).</i>	Я сповнений такого ж оптимізму та фундаментальної надії щодо позиції, яку, на мою думку, зайняв Кріс, і я думаю, що до весни все справді буде зовсім іншим. Це те, що я, безумовно, сказав би кожному з батьків в країні.
82	<i><u>This is the biggest vaccination program in the history of this country,</u> and this country has already, I think, done more than any ... <u>certainly done more than any other European country</u> (Boris Johnson, URL).</i>	Це <u>найбільша програма вакцинації в історії</u> цієї країни, і ця країна вже, думаю, зробила більше, ніж будь-яка ... безумовно, <u>зробила більше,</u>

		ніж будь-яка інша європейська країна.
83	<i>My feeling is this is something of massive national interest, and we've really got to be as transparent as we can possibly be (Boris Johnson, URL).</i>	Я відчуваю, що це вагомий національний інтерес, і ми дійсно повинні бути настільки прозорими, наскільки ми можемо.
84	<i>We want to support kids in a school if we possibly can. I'm glad that the BBC is, as I say, putting a lot of educational stuff on TV; that is fantastic (Boris Johnson, URL).</i>	Ми хочемо підтримувати дітей у школі, якщо можливо. Я радий, що BBC, як я кажу, викладає на телебачення багато навчальних матеріалів; це фантастика.
85	<i>And I believe that with the country once again in lockdown and all the difficulties that means for you, for your family, for students, for education, for your businesses, and of course with the tragic number of deaths that we're seeing and that we've seen today, you have a right to understand exactly how we're cracking this problem and how the national vaccine effort is progressing (Boris Johnson, URL).</i>	І я вірю, що через чергове запровадження локдауну в країні і всі труднощі, які це створює для вас, для вашої родини, для студентів, для освіти, для вашого бізнесу, і, звичайно, з трагічною кількістю смертей, які ми спостерігаємо, і що ми бачили сьогодні, ви маєте право зрозуміти, як саме ми вирішуємо цю проблему та як прогресують національні зусилля щодо вакцинації.

86	<p><i>And by the end of the week, there'll be over <u>1000 GP-led sites providing vaccines, 223 hospital sites, seven giant vaccination centers, and a first wave of 200 community pharmacies</u> (Boris Johnson, URL).</i></p>	<p>А до кінця тижня буде <u>понад 1000 сайтів під керівництвом лікарів загальної практики, що забезпечують вакцинами, 223 лікарняні сайти, сім гігантських центрів вакцинації та перша хвиля з 200 громадських аптек.</u></p>
87	<p><i>Yes, <u>let's be clear</u>. This is a national challenge on a scale like nothing we've seen before and it will require an unprecedented national effort. And of course there will be difficulties. Appointments will be changed</i> (Boris Johnson, URL).</p>	<p><u>Так, давайте прояснимо.</u> Це національний виклик у масштабі, подібному до того, якого раніше ми не зустрічали, і вимагатиме безпрецедентних національних зусиль. І звичайно будуть труднощі.</p>
88	<p><i>And yes, of course <u>we are in a race against time, but I can assure you that we are doing everything we can to vaccinate as many people as possible across <u>our whole United Kingdom</u></u> (Boris Johnson, URL).</i></p>	<p>І так, звичайно, <u>ми</u> в змагаємося з часом, але я можу запевнити вас, що <u>ми</u> робимо все можливе, щоб вакцинувати якомога більше людей по всьому <u>нашому</u> Сполученому Королівству.</p>
89	<p><i>And I think that we need to look very hard at the deal that students are getting, Steven, and we need to see what more we can do, frankly, to support students and to help them in</i></p>	<p>І я думаю, що нам потрібно дуже уважно поглянути на угоду, яку укладають студенти, Стівене, і, відверто кажучи, ми повинні побачити, що ще ми</p>

	<i>what has been a very, very difficult time (Boris Johnson, URL).</i>	можемо зробити для підтримки студентів та допомоги їм у цей дуже, дуже складний час .
90	<i>I think what President Trump has been saying about that has being completely wrong and I unreservedly condemn encouraging people to behave in the disgraceful way that they did in the Capitol. And all I can say is I'm very pleased that the President Elect has now been properly, duly confirmed in office and that democracy has prevailed (Boris Johnson, URL).</i>	Я вважаю, що те, що говорив президент Трамп, було абсолютно неправильним, і я беззастережно засуджую заохочення людей поводитись ганебно, як це було в Капітолії. І все, що я можу сказати, так це те, що я дуже задоволений тим, що Обраний Президент тепер був правильно, належним чином підтверджений на посаді і що демократія превалювала.
91	<i>More than 200 hospitals will be distributing the vaccine, seven <u>huge</u> vaccination centers, <u>big</u> vaccination centers, and first wave of 200 community pharmacies. So there's <u>a big, big network</u>. The supply is being rolled out (Boris Johnson, URL).</i>	Більше 200 лікарень розповсюджуватимуть вакцину, сім <u>величезних</u> центрів вакцинації, <u>великі</u> центри вакцинації та <u>перша</u> хвиля з 200 комунальних аптек. Отже, є <u>велика, велика</u> мережа. Поставка розгортається.
92	<i>Everybody's in lockdown. As everybody can see, the NHS is under extreme pressure already. We have to get this done as fast and as efficiently</i>	Усі в локдауні. Як усі бачать, Національна система охорони здоров'я знаходиться під надзвичайним тиском. Ми

	<i>as possible. And I do believe that it is attainable. I do believe that those numbers are doable, but clearly it will be a <u>big stretch</u>. It will be a <u>huge national effort</u> (Boris Johnson, URL).</i>	повинні зробити це якомога швидше та ефективніше. І я вірю, що це можливо. Я вірю, що ці цифри здійсненні, але очевидно, що це буде <u>великим навантаженням</u> . Це будуть <u>колосальні національні зусилля</u> .
93	<i>The chief medical officer last night submitted our findings so far to the World Health Organization and we'll continue <u>to be totally transparent with our global partners</u> (Boris Johnson, URL).</i>	Вчора ввечері головний медичний лікар передав наші висновки до Світової організації охорони здоров'я, і ми продовжуватимемо бути абсолютно прозорими з нашими глобальними партнерами.
94	<i>So we're asking everyone in all tiers to stay local. People should carefully consider whether they need to travel abroad and they should follow the rules in their tier (Boris Johnson, URL).</i>	Тож ми просимо всіх на всіх рівнях залишатися на своїх місцях. Люди повинні ретельно обміркувати, чи потрібно їхати за кордон, і дотримуватись тих правил, що стосуються їх рівня.
95	<i>I know how much emotion people invest in this time of year, and how important it is, for instance, <u>for grandparents to see the grandchildren, for families to be together</u>. So I know</i>	Я знаю, скільки емоцій люди вкладають у цю пору року, і наскільки важливо, наприклад, <u>бабусям і дідусям бачити онуків</u> , сім'ям - бути разом.

	<i>how disappointing this will be. But we have said throughout this pandemic that we must and we will be guided by the science. <u>When the science changes, we must change our response</u> (Boris Johnson, URL).</i>	Тож я знаю, наскільки це розчаровує. Але ми протягом усієї пандемії говорили, що ми змушені і будемо керуватися наукою. <u>Коли наука змінюється, ми повинні змінити свою відповідь їй.</u>
96	<i>And I want to stress that <u>we</u> are not alone in this fight or in taking these types of decisions. Many of <u>our</u> European friends and neighbors are being forced to take similar action (Boris Johnson, URL).</i>	І я хочу наголосити на тому, що <u>ми</u> не самотні в цій боротьбі чи в прийнятті таких рішень. Багато <u>наших</u> європейських друзів та сусідів змушені робити ідентичні дії
97	<i><u>We have taken</u> back control of laws and our destiny. <u>We have taken</u> back control of every jot and tittle of our regulation. In a way that is complete and unfettered (Boris Johnson, URL).</i>	Ми повернули контроль над законами і своєю долею. Ми взяли назад контроль над усіма ритмами та правилами нашого регулювання. Цілісним та безмежним способом.
98	<i>We will be your friend, your ally, your supporter and indeed – <u>never let it be forgotten</u> – your number one market (Boris Johnson, URL).</i>	Ми будемо вашим другом, вашим союзником, вашим прихильником і звичайно - <u>ніколи не забувайте це</u> - вашим ринком номер один.
99	<i>And I'm <u>very, very</u> confident, more confident than ever that we'll get that</i>	І я <u>дуже, дуже</u> впевнений, більш впевнений, ніж будь-

	<i>vaccine into a significant proportion of the population by the spring and that things will be radically different for our country by Easter. I'm <u>absolutely convinced of that</u> (Boris Johnson, URL).</i>	коли, що ми отримаємо цю вакцину для значної частини населення до весни і що до Великодня все буде по-іншому для нашої країни. Я в цьому <u>абсолютно впевнений</u> .
100	<i>Although we have left the EU this country will remain <u>culturally, emotionally, historically, strategically and geologically attached to Europe</u> (Boris Johnson, URL)</i>	Хоч ми і вийшли з ЄС, ця країна <u>культурно, емоційно, історично, стратегічно та геологічно</u> залишатиметься прив'язаною до Європи.

SUMMARY

This Master Qualifying Paper is devoted to the study of pragmatic features of English political discourse communicative strategies and ways of their translation into Ukrainian.

The relevance of the study is determined by the use by politicians of various communicative strategies and tactics of argumentation, to achieve certain goals. Thus the linguistic picture of the world shows that in each country there are unique features of transfer of the intentions, desires, features through speech process. In this regard, the study of pragmatic features of these strategies and tactics in English discourse and the analysis of possible translations of selected phrases into Ukrainian is of scientific interest.

The purpose of the qualification work is to study the pragmatic features of the communicative strategies of English-language political discourse and ways to translate them into Ukrainian.

This goal requires the following **tasks**:

- to consider pragmatic features as an object in research;
- to investigate the features of the texts of political speeches and interviews of the Anglo-American press and the specifics of their translation;
- to describe the means of implementing a rhetorical strategy;
- to consider genres of political discourse;
- to describe the characteristics of the speech personality of a politician in the English-speaking world;
- to analyze the pragmatic features of language in the public rhetoric of Donald Trump;
- to trace the communicative configurations of Joe Biden's political rhetoric;
- to find out the illocutionary specifics of Boris Johnson's speeches;
- to analyze translation strategies of reproducing the pragmatic features of communication strategies.

The object of research in this Master Qualifying Paper is pragmatic aspects of the translation of English-language political discourse.

The subject of the research is pragmatic features of communicative strategies of English-language political discourse and ways of their translation into Ukrainian speeches and interviews of Donald Trump, Joe Biden, and Boris Johnson.

To solve the tasks in this Master Qualifying Paper, the following **methods** were used: *the method of systematic analysis* - for a comprehensive study of theoretical and practical aspects of pragmatics, *descriptive method* - to determine and characterize the strategies and tactics of policy makers, *elements of content analysis* - to identify key rhetorical concepts in speeches and speeches selected for the study of politicians, lexicographic analysis of language units and means of pragmatic, as well as *the method of contextual analysis* - to identify the specifics of expression in the local and global linguistic dimensions.

Master Qualifying Paper was based on a file of 100 examples, compiled from a random sample of political speeches and interviews with Donald Trump, Joe Biden and Boris Johnson. Examples of speeches of politicians served as **research material**. The choice of these politicians was due to their high status in the world community, as well as the scientific interest to compare the specifics of the pragmatics of statements in British English and American English.

The scientific novelty of the obtained results is that the theoretical and methodological bases of studying the specifics of pragmatic features of communicative strategies of English political discourse and their translation into Ukrainian are substantiated, ie the means of their implementation from the standpoint of discursive approach are presented.

The practical significance of the results. The results of the research can be used in the development of theoretical courses in theoretical grammar of English, political linguistics, as well as in writing more fundamental works, the development of a course in translation studies.

The structure of the study is determined by the purpose and objectives and consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used, appendices.

The introduction consists of the relevance of the topic, purpose, main tasks, object, subject, scientific novelty, research methods, practical significance and structure of work.

The first section of the Master Qualifying Paper demonstrates the theoretical principles of the study of political speech which is not only informative but also intentional, it is necessary to carefully select the language of all levels to achieve the main goal of this type of speech - persuasion. The first section clarifies the theoretical foundations of the study of pragmatic features as objects in research, analyzes translation strategies for reproducing pragmatic features of communication strategies, as well as features of political speeches and interviews of the Anglo-American press and describes the specifics of their translation.

The second section describes the means of implementing rhetorical strategy, considers the concept of "political speech" as a genre of political discourse, and describes the characteristics of the speech personality of a politician in the English picture of the world.

The third section analyzes the pragmatic features of language in Donald Trump's public rhetoric, traces the communicative configurations of Joe Biden's political rhetoric, and clarifies the illocutionary specifics of Boris Johnson's speeches; analysis of speeches at the phonetic, morphological, lexical, syntactic and grammatical levels; the use of translation transformations for preserving pragmatic functions of political speeches in the translation of texts of the English language political discourse.

The overall conclusions demonstrate the scientific as well as practical results which are made and the prospects for further research.